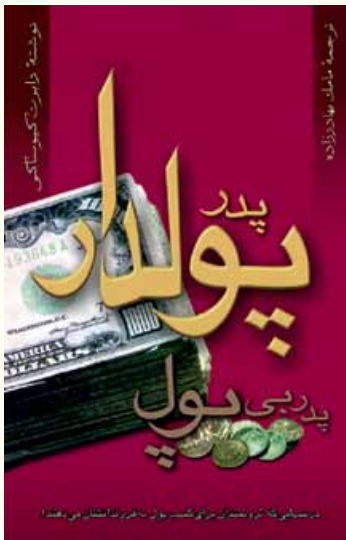

سلام

از این فرصت به جای حرف زدن می‌خواهم برای معرفی کتابی استفاده کنم که به گمانم خواندنش به هر آدمی واجب است! این کتاب را رابرت کیوساکی، نویسنده مشهور ژاپنی نوشته است.

نگاه هر آدمی به موضوع درآمد و ثروت در تمام طول زندگی او هست و تأثیرش را می‌گذارد. پس باید خیلی دقیق و درست باشد.

این نگاه می‌تواند باعث شود که آدم تا آخر عمر برای پول کار کند، که خوب نیست و یا می‌تواند باعث شود در نهایت از ابزار اقتصاد برای نقشه‌های بزرگ‌تر زندگی‌مان استفاده کنیم. اگر نگاهمان درست باشد البته! این کتاب را حتماً یک وقتی در زندگی‌تان بخوانید و اگر دوستش داشتید به دیگران هم توصیه کنید. ممنونم از مؤلفان کاربرد کتاب و هم‌چنین الهه آرانی، سید سعید احمدپور، محمدابراهیم مازنی و همهٔ دوستان خوبم در واحد تولید خیلی‌سبز.

تا بعد!

این کتاب شامل محتوای تکمیلی است.

توی بعضی از صفحه‌های این کتاب آیکون رو می‌بینی. هر کدوم از این آیکون‌های شماره‌دار ممکنه کلید به گنج باشن، فقط کافیه دستورالعمل ساده زیر رو اجرا کنی تا به گنج برسی.

1 QR CODE پشت جلد کتاب رو اسکن کن.

2 شماره آیکون رو در باکس «جستجوی کُد» وارد کن و دکمه جستجو رو بزن و محتوای تکمیلی رو ببین.

محتوای تکمیلی این کتاب شامل پاسخ آزمون‌ها است.

سلام ای وکلا، روان‌شناسان، جامعه‌شناسان، ادبا، فلاسفه، باستان‌شناس‌ها، اقتصاددانان و ... آینده! سلام به شما کنکوری‌ها و سلام به شما دهمی‌ها، خوش اومدید به علوم انسانی!

«ما این کتاب رو به‌خاطر این نوشتیم که برای نوشتنش وقت نداشتیم!»

کتابمون چهاربخش داره:

۱) درس‌نامه:

- متن کتاب‌درسی رو کامل براتون توضیح دادیم. هیچ جمله و کلمه‌ای جا نیفتاده حتی پانویس‌ها و واژه‌نامه‌ها رو هم توضیح دادیم و سعی کردیم با جدول و نمودار و دسته‌بندی و ... مطلب رو براتون ساده‌تر کنیم.
- پیشروی مطالب توی درس‌نامه دقیقاً براساس ترتیب کتاب درسیه، و همه فعالیت‌های مهم و سؤال‌های پایان درس‌ها به طور کامل بررسی و پاسخ داده شده.
- بعد از توضیح مفاهیم در درس‌نامه، سؤال‌هایی تحت عنوان «اگه گفتی» ازتون پرسیدیم، تا شما با پاسخ به اونا مطمئن بشید مطلب رو به خوبی متوجه شده‌اید یا نه.
- تا الان این‌جوری بوده که حدود نصف سؤال‌ای کنکور «مسئله» بوده، ما هم حسابی حواسمون بوده و مسئله‌های کتاب رو براتون تیپ‌بندی کردیم.
- روش حل مسائل به‌طور کامل توی درس‌نامه‌ها توضیح داده شده؛ هم روش‌های مفهومی، هم تکنیک‌های تستی. به بخشی هم داریم به اسم «چرتکه» که توش تکنیک‌های پاسخ‌گویی سریع و میانبرهای کاربردی رو کامل توضیح دادیم.
- درسته که قراره بیشتر بدانیم‌ها تو کنکور و آزمون‌های آزمایشی نیان ولی خب تجربه به ما ثابت کرده که میاد! پس مهم‌ترین‌هاش رو براتون توضیح دادیم.

۲) تست‌ها:

- تو بخش سؤال‌ها، سؤال‌ات طبقه‌بندی شده مطابق تیتروهای کتاب درسی طراحی شدن. سعی کردیم برای هر بخش، سؤال‌ات مربوط به همون مبحث رو بیاریم تا بتونی به تسلط کافی برسی. اینطوری اگه فقط بخوای یه مبحث خاص رو کار کنی، به راحتی به تست‌هاش دسترسی داری.
- در مورد اون بخش‌هایی از کتاب که با کتاب اقتصاد قبلی مشترک بود از تست‌های کنکورهای سراسری سال‌های قبل استفاده کردیم و هر جا لازم بود تغییراتی دادیم که کاملاً منطبق با کتاب جدید باشد.
- تو ویرایش جدید کتاب، سؤال‌های آزمون‌های آزمایشی خیلی سبز رو هم اضافه کردیم که هم ببینید چه سؤال‌های خوبی رو تو آزمون‌هامون داریم و هم جلوی غافلگیری شما تو جلسه کنکور رو بگیریم.
- تست‌هامون تو همه درجه‌های سختی طراحی شدن: آسون، متوسط و سخت.
- یه سری تست‌های ترکیبی (ترکیب چند درس کتاب) طرح کردیم تا دائماً مطالب کتاب براتون مرور بشه. تست‌های ترکیبی رو هم با آیکون Mix مشخص کردیم تا راحت بتونی پیداشون کنی.
- سؤال‌هایی که از بخش‌های «بیشتر بدانیم» و «درس زندگی» و ... طراحی شدن رو براتون مشخص کردیم.

۳) آزمون‌های جمع‌بندی:

- در ویرایش جدید کتاب، آزمون‌های جمع‌بندی هم اضافه شده: یه آزمون جمع‌بندی برای پایان هر فصل، یکی برای نیم‌سال اول، یکی برای نیم‌سال دوم و در انتها دو آزمون شبیه‌ساز که فضای کنکور رو برات شبیه‌سازی می‌کنه

۴) پاسخ‌نامه:

- پاسخ همه سؤال‌ها رو کامل براتون نوشتیم و خیلی جاها گزینه‌های نادرست رو هم براتون توضیح دادیم.
- راحتل تستی و میان‌بر مسئله‌ها رو هم بعد پاسخ تشریحی‌شون اضافه کردیم، تا بهتر بتونی زمانتو مدیریت کنی.
- کتاب رو بخونید و اگر پیشنهاد و انتقاد و حرف و حدیثی داشتید، خوشحال می‌شیم از طریق بات خیلی سبز بهمون بگید. و اما بریم سراغ تشکرها:
- متشکریم از بنیان‌گذار انتشارات خیلی سبز؛ جناب دکتر نصری و متشکریم از مهندس سبزه‌میدانی، مدیر تألیف کتاب‌های تست.
- خیلی خیلی ممنونیم از دکتر سعید احمدپور مقدم و آقای مازنی، مدیر تألیف کتاب‌های تست علوم انسانی که لحظه به لحظه تألیف این کتاب همراه ما مؤلف‌ها بودن و با درایت، آرامش، صبوری و حسن‌خلق مثال‌زدنی‌شون کلی به ما کمک کردن.
- مچکریم از الهه آرانی حصاری، مسئول پروژه خوش‌اخلاق و صبور و نازنینمون که بدون پیگیری‌هاش کتاب به موقع به سرانجام نمی‌رسید.
- مچکریم از بچه‌های تایپیست، صفحه‌آرا، گرافیکست و ... که خیلی برای پروژه اقتصاد زحمت کشیدند.

و اما تشکرهای اختصاصی مؤلف‌ها:

- سارا شریفی: درود می‌فرستم بر روان پاک مادرم و قدردان پدر مهربانم که چون کوه تکیه‌گاه است و سپاس فراوان بر همسر عزیزم که همواره حامی و مشوق من است.
- نیلوفر شیرخدائی نادر: ممنونم از خانواده نازنینم که دلیل اصلی حال‌خوش من هستند. مرجان و مریم، خواهرهای مهربونم، برادر عزیزم و علیرضای باهوش پرنرزی؛ دلیل لبخند رو لب‌هام.
- پری‌ناز گلپایگانی: با تشکر فراوان از پدر بزرگوار و مادر نازنینم که همیشه همراه و پشتیبان من بودند. هم‌چنین تشکر می‌کنم از همسر مهربانم که در این مدت حامی و مشوق من بودند و روشنا، دختر عزیزم که وجودش، آرام جان است.

فهرست مطالب

درسنامه سوال

۱۲۹	۸	درس اول: کسب و کار و کارآفرینی
۱۳۶	۱۶	درس دوم: انتخاب نوع کسب و کار
۱۴۵	۲۲	درس سوم: اصول انتخاب درست
۱۶۱	۳۴	درس چهارم: مرز امکانات تولید
۱۷۰		آزمون جامع فصل اول

۲ بازیگران اصلی در میدان اقتصاد

۱۷۲	۴۲	درس پنجم: بازار چیست و چگونه عمل می‌کند؟
۱۸۷	۵۵	درس ششم: نقش دولت در اقتصاد چیست؟
۲۰۰	۶۸	درس هفتم: تجارت بین الملل
۲۱۰		آزمون جامع فصل دوم
۲۱۱		آزمون جامع نیم سال اول

۳ اقتصاد رشد و پیشرفت

۲۱۴	۷۵	درس هشتم: رکود، بیکاری و فقر
۲۲۴	۸۳	درس نهم: تورم و کاهش قدرت خرید
۲۳۸	۹۲	درس دهم: مقاوم سازی اقتصاد
۲۴۶	۹۶	درس یازدهم: رشد و پیشرفت اقتصادی
۲۶۶		آزمون جامع فصل سوم

۴ اقتصاد در خانواده

۲۶۹	۱۱۴	درس دوازدهم: بودجه بندی
۲۷۴	۱۱۶	درس سیزدهم: تصمیم گیری در مخارج
۲۷۸	۱۲۱	درس چهاردهم: پس انداز و سرمایه گذاری
۲۸۵		آزمون جامع فصل چهارم
۲۸۷		آزمون جامع نیم سال دوم
۲۸۹		آزمون جامع شبیه ساز کنکور (۱)
۲۹۱		آزمون جامع شبیه ساز کنکور (۲)

پاسخنامه

پاسخنامه

۲۹۴	پاسخنامه تشریحی
۳۹۴	پاسخنامه کلیدی

درس ششم: نقش دولت در اقتصاد چیست؟

دورنما: در درس قبل با هم مدل جریان پررغشی رو یاد گرفتیم و دیدیم که دو بازیگر مهم - یعنی بنگاه‌ها (تولیدکننده‌ها) و خانواده‌ها (مصرف‌کننده‌ها) - چه نقشی رو در صحنه اقتصاد ایفا می‌کنن؛ یادتون هست بهتون گفتیم که این مدل کامل نیست و یای به بازیگر مهم دیگه هم قایم؟ بله، دولت!

بازی اقتصاد نیازمند یک داور است که به آن دولت می‌گویند. دولت با عملکرد درست خود می‌تواند تخصیص‌های بهینه‌ای^۱ برای اقتصاد به وجود آورد.

وظایف دولت

۱- بهبود عملکرد بازار

افراد برای شروع یک فعالیت اقتصادی، لازم است که در گام‌های اولیه، مجوزهای لازم را برای فعالیت اقتصادی خود از دولت بگیرند.

گرفتن مجوز از دولت به این معناست که افراد به دولت اجازه می‌دهند که بر کار آن‌ها نظارت کند.

حال سؤال پیش می‌آید که: چرا دولت باید بر فعالیت اقتصادی افراد نظارت کند؟ چرا افراد مجبورند برای کسب و کارهایشان با دولت هماهنگ باشند؟ در پاسخ باید گفت:

مجموعه گسترده‌ای از قوانین و مقرراتی که توسط ۱ تسهیل و تشویق مبادلاتی است که به نفع خریداران و فروشندگان است.

دولت، وضع و اجرا می‌شود، دو هدف مهم دارند ۲ جلوگیری از بروز شرایبی که به مبادلات خریداران و فروشندگان آسیب می‌زند.

مثال: فرض کنید که مالک یک شرکت تولیدکننده دارو هستید و کار خود را با دقت و کیفیت انجام می‌دهید. شرکت دارویی دیگری که رقیب شما در بازار است، محصولاتی با کیفیت کمتر و قیمت پایین‌تر ارائه می‌دهد. این کار او دو پیامد مهم دارد: ۱ جان مصرف‌کنندگان به خطر می‌افتد و ۲ از طرفی به خاطر عرضه با قیمت پایین‌تر، مشتری‌ها را نیز به سوی خود جلب می‌کند. در این‌جا نقش دولت مشخص می‌شود: دولت بر کار شرکت دارویی و محصولات او نظارت می‌کند.

هم شما به عنوان یک تولیدکننده متعهد، متحمل ضرر می‌شوید و مجبور به ترک بازار می‌شوید.

در این مثال اگر نظارت دولت نباشد ۲ هم سلامت مصرف‌کنندگان به خطر می‌افتد.

۱ حمایت از حقوق مالکیت و اجرای قراردادها: دولت با تعریف و اجرای حقوق مالکیت تلاش می‌کند امنیت خرید و فروش و مبادلات

را بهبود ببخشد. یعنی دولت اجازه نمی‌دهد تا زمانی که فروشنده اثبات نکند که مالک واقعی چیزی است، آن را بفروشد؛ پس حضور دولت و عملکرد قوی آن باعث می‌شود افراد به حقوق هم تعرض نکنند. مثلاً دارایی‌هایی را که متعلق به آن‌ها نیست، تصرف نکنند.

توجه: در این حالت، دولت به عنوان یک داور (ناظر)، در میدان فعالیت‌های اقتصادی حضور دارد.

مثلاً فرض کنید باکلی سفتی و زهمت پول پور کردین و فوئه فریدین، بعد از یه مدت شفص دیگه‌ای میاد و ادعا می‌کنه که اون هم این فوئه رو فریده، پیگیر می‌شین و می‌فهمین که اصلاً فوئه متعلق به اون شفصی که ازش فریدین نبوده و سرتون کلاه رفته و فوئه به دو نفر فروخته شده، پس دولت باید به این فعالیت‌ها نظارت کنه.

۲ وضع قوانین و مقررات: دولت با وضع قوانین و مقررات ویژه در زمینه‌های مختلف می‌کوشد تا اطلاعات و آگاهی‌های لازم برای

مبادله بین افراد را تضمین کند. مثلاً:

♦ شرکت‌های دارویی و غذایی نمی‌توانند پیش از انجام برخی آزمایشات و اخذ گواهی‌های معتبر، محصولات خود را به بازار عرضه کنند.

♦ افراد نمی‌توانند بدون دارابودن صلاحیت‌های لازم به مشاغل مختلف وارد شوند.

♦ سازمان استاندارد وظیفه دارد کیفیت یا عدم کیفیت محصولات را تأیید کند.

نقش و وظایف دولت
در بهبود عملکرد بازار

۲- ارائه کالاهای عمومی

کالاهای عمومی:^۲ کالاهای و خدماتی هستند که می‌توانند توسط افراد زیادی، هم‌زمان استفاده شوند و هیچ کس نمی‌تواند افراد دیگر را از استفاده آن‌ها محروم کند. این دارایی‌ها بسیار ارزش هستند، اما هیچ کس نمی‌تواند این امکانات را فقط برای خودش داشته باشد.

دولت مسئول تأمین و سرمایه‌گذاری در حوزه کالاهای عمومی و خدمات عمومی است. (کالاهای عمومی مانند: احداث جاده و پل، خیابان، بوستان، تیرهای چراغ برق، پل‌ها و ... / خدمات عمومی مانند: خدمات بهداشتی (تأمین بهداشت) - بیمارستان / خدمات امنیتی (تأمین امنیت): آتش‌نشانی، پلیس، نیروهای انتظامی و تجهیزات دفاعی کشور)

۱- تخصیص بهینه رو یادموئه دیگه از درس چهارم؟ یعنی دولت منابع رو به بهترین انتظاب‌ها اختصاص بده که هیچ منبعی هدر نره و بتوئه سود و بهره‌وری رو به حداکثر برسونه.

۲- public goods

۳- خدمات همون کالاهای غیرقابل لمس هستن؛ یعنی مثل کالاهای فیزیکی نیستن. خدمات هم بخش مهمی از تولیدات اقتصادی هستن و بعضی از نیازهای ما رو در مقابل پرداخت پول برطرف می‌کنن. تو درس ۱۱ مفصل‌تر در موردشون حرف می‌زنیم.

مطالب بالا را در جدول زیر می‌توان خلاصه کرد:

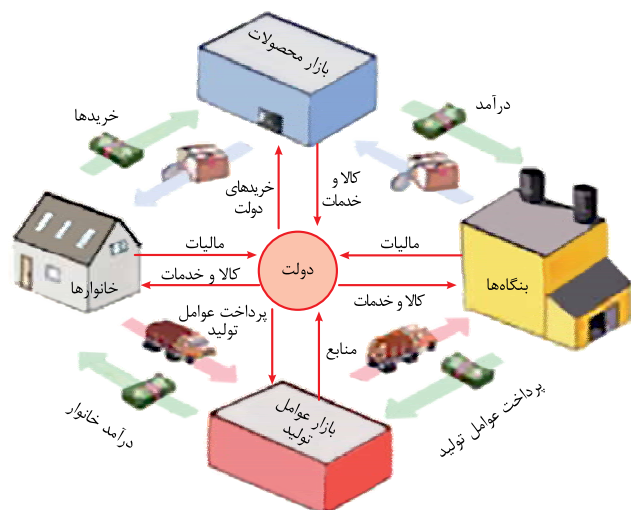
وظایف دولت	۱- بهبود عملکرد بازار	قوانین و مقرراتی که توسط دولت وضع و اجرا می‌شود، به منظور:	① تسهیل و تشویق مبادلاتی است که به نفع خریداران و فروشندگان است.
		حضور دولت و عملکرد قوی آن سبب می‌شود:	② از بروز شرایطی که به مبادلات آن‌ها آسیب می‌زند، جلوگیری می‌کند.
	۲- ارائه کالاهای عمومی	دولت با تعریف و اجرای حقوق مالکیت:	افراد به حقوق یکدیگر تعرض نکنند و مثلاً دارایی‌هایی را که متعلق به آن‌ها نیست تصرف نکنند. (در این حالت دولت به عنوان یک داور، در میدان فعالیت‌های اقتصادی، حضور دارد.)
		دولت با وضع قوانین و مقرراتی ویژه در زمینه‌های مختلف:	امنیت خرید و فروش و مبادلات را بهبود می‌بخشد. به این شکل که تا زمانی که فروشنده اثبات نکند که مالک واقعی چیزی است، دولت اجازه نمی‌دهد آن را بفروشد.
			می‌کوشد تا وجود اطلاعات و آگاهی‌های لازم را برای مبادله بین افراد تضمین کند. به عنوان مثال: شرکت‌های دارویی و غذایی نمی‌توانند پیش از انجام برخی از آزمایش‌ها و اخذ گواهی معتبر، محصولات خود را به بازار عرضه کنند.
			افراد نمی‌توانند بدون دارا بودن صلاحیت‌های لازم به مشاغل مختلف وارد شوند.
			سازمان استاندارد وظیفه دارد کیفیت یا عدم کیفیت محصولات را تأیید کند.
			تعریف کالای عمومی: به کالا و خدماتی گفته می‌شود که توسط افراد زیادی می‌تواند هم‌زمان استفاده شود و شما نمی‌توانید مردم را از استفاده آن محروم سازید. مانند: مدارس (دولتی)، راه‌ها، خیابان، بوستان، تیرهای چراغ برق، علامت‌های راهنمایی و رانندگی، پل‌ها، آتش‌نشانی، پلیس، درمانگاه‌ها و کتابخانه‌ها (این کالاها بسیار باارزش‌اند، ولی هیچ کس نمی‌تواند این امکانات را فقط برای خودش داشته باشد.)

❓ **اگر گفتی:** به ترتیب هر یک از موارد زیر در نتیجه کدام اقدام دولت پدید آمده است؟

- ۱- تعرض نکردن افراد به حقوق یکدیگر
- ۲- تسهیل و تشویق مبادلاتی که به نفع خریداران و فروشندگان است.
- ۳- تضمین وجود اطلاعات و آگاهی لازم برای مبادلات بین افراد

✓ **پاسخ:** ۱- حضور دولت و عملکرد قوی آن، سبب می‌شود افراد به حقوق یکدیگر تعرض نکنند. ۲- مجموعه گسترده‌ای از قوانین و مقرراتی که توسط دولت وضع و اجرا می‌شود، به منظور تسهیل و تشویق مبادلاتی است که به نفع خریداران و فروشندگان است و از بروز شرایطی که به مبادلات آن‌ها آسیب می‌زند، جلوگیری می‌کند. ۳- دولت با وضع قوانین و مقرراتی ویژه در زمینه‌های مختلف می‌کوشد تا وجود اطلاعات و آگاهی‌های لازم را برای مبادله بین افراد تضمین کند.

جایگاه دولت در جریان چرخشی درآمد

چنانچه گفتیم تصویر جریان چرخشی تعاملات بین خانوارها و بنگاه‌ها که در درس پنجم دیدیم، کامل نیست زیرا دولت را نادیده گرفته است^۱، در حالی که دولت به عنوان ناظر (داور) در میدان فعالیت‌های اقتصادی به دو شکل مشارکت دارد و نقش مهمی را ایفا می‌کند:

- ۱ روابط با خانوارها و بنگاه‌ها
- ۲ روابط با بازارها

به تصویر روبه‌رو نگاه کنید:
این نمودار رو قوی یاد بگیر و هواسه باشه با هر فلشی چه چیزی رد و بدل می‌شه. دولت با مالیاتی که از خانوارها و شرکت‌ها دریافت می‌کند، درآمد کسب می‌کند و این درآمد صرف تأمین هزینه‌های دولت (مانند ۱ پرداخت یارانه به خانوارها و کسب و کارها ۲ به کارگیری عوامل تولید ۳ خرید کالا و خدمات از بازار) می‌شود.

- دولت برای انجام نقش‌های مختلفی که بر عهده دارد، خریداری مهم در بازارهای عوامل تولید و نیز بازار کالا و خدمات است و با دریافت مالیات از شرکت‌ها و خانواده‌ها و پرداخت یارانه به آن‌ها نقشی مهم در اقتصاد ایفا می‌کند.
- در بازار عوامل تولید: دولت منابع و عوامل تولید را از خانوارها خریداری و مبالغ را تحت عنوان اجاره، مزد یا سود به خانوارها پرداخت می‌کند.
 - در بازار محصولات: دولت کالاها و خدمات را خریداری و مبالغ را تحت عنوان قیمت آن کالاها و خدمات پرداخت می‌کند.
 - دولت همچنین از درآمد خانوارها و بنگاه‌ها مالیات دریافت می‌کند.
 - همچنین به خانوارها و بنگاه‌ها، مبالغی تحت عنوان یارانه می‌پردازد یا کمک‌هایی به صورت کالاها و خدمات (سبدهای حمایتی) ارسال می‌کند.

ابزارها و منابع تأمین مالی دولت

- دولت برای ارائه کالاها و خدمات عمومی و برای انجام مسئولیت‌های مختلفی که بر عهده دارد، نیاز به منابع مالی دارد که این منابع مالی معمولاً و در بیشتر موارد از سه محل تأمین می‌شود:
- ۱ مالیات
 - ۲ فروش دارایی‌های ملی و تجدیدنپذیر (مثل نفت و گاز)
 - ۳ ایجاد بدهی (مانند فروش اوراق مشارکت)

۱- البته بازارهای بین‌المللی و تجارت بین‌الملل هم نادیده گرفته شدن که تو درس ۷ مفصل راجع بهش حرف می‌زنیم.
tax - ۲

۱- مالیات‌ها

دولت برای تأمین سطحی از کالاها و خدمات عمومی برای همگان، از مردم مالیات می‌گیرد؛ پس در واقع مالیات، پرداخت‌های لازم به دولت است.^۱ مالیات سه هدف اصلی دارد:

اولین، مهم‌ترین و اصلی‌ترین هدف مالیات این است که درآمد دولت را تا حدی بالا ببرد که عملکرد دولت مؤثر واقع شود. مالیات برای تأمین مالی اهداف و پشتیبانی از فعالیت‌های دولت مثل: امنیت، دفاع، امور قضایی، آموزش و بهداشت عمومی و ... ضروری است.	۱ افزایش درآمد دولت
دولت با وضع مالیات یا افزایش مالیات بر روی برخی کالاها، فعالیت‌های نامناسب را کاهش می‌دهد. تو درس ۵ یادتونه گفتیم قیمت به عنوان ابزاری برای مدیریت مصرفه، اینجا دقیقاً منظورمون همینیه! مثلاً: وضع یا افزایش مالیات روی - محصولات تنباکویی، مثل سیگار در جهت کاهش مصرف افراد - سوخت‌های فسیلی، مثل بنزین و گازوئیل جهت مصرف کم‌تر و کاهش آلودگی - کیسه‌ها و قوطی‌های پلاستیکی جهت حفظ محیط زیست - مواد غذایی حاوی سطوح بالای چربی و سدیم، جهت کنترل سلامتی افراد جامعه یک نمونه تاریخی: دولت چین با وضع مالیات روی چوبک‌های غذاخوری باعث کاهش قطع درختان جنگلی شد و قاشق‌های پلاستیکی به جای چوبک‌ها جایگزین شد. در سال ۲۰۰۶ کشور چین ۵ درصد مالیات بر فروش چوبک‌های غذاخوری وضع کرد. چون این نگرانی وجود داشت که تولید چوبک‌ها ممکن است جنگل‌ها را نابود کند، اما وضع این مالیات زاین را دچار مشکل کرد، زیرا رستوران‌داران و مصرف‌کنندگان ژاپنی هر ساله حدود ۲۵ میلیارد جفت از این چوبک‌ها را از چین می‌خریدند؛ در نتیجه وضع مالیات، باعث افزایش قیمت چوبک‌ها در ژاپن شد. رستوران‌داران ژاپنی برای حل این مشکل به جای چوبک، قاشق‌های پلاستیکی عرضه می‌کردند و به مشتریانی که از این قاشق‌ها استفاده می‌کردند تخفیف می‌دادند؛ در نتیجه بسیاری از مصرف‌کنندگان (هم در چین و هم در ژاپن) عادت خود را تغییر دادند و به جای چوبک از قاشق استفاده کردند.	۲ الف) کاهش فعالیت‌های نامناسب
دولت هم‌چنین می‌تواند با حذف یا کاهش مالیات برخی کالاها، فعالیت‌های مطلوب را تشویق کند، مثلاً: حذف یا کاهش مالیات بر روی - مواد خوراکی سالم و مفید مثل شیر در جهت حفظ سلامت افراد جامعه - فروش خودروهای جدید یا داخلی برای حمایت از تولید داخلی - املاک برای کارخانجات جدید در جهت افزایش تولید و اشتغال در کشور	ب) تشویق فعالیت‌های مطلوب
مالیات یکی از ابزارهای مهم دولت در کاهش نابرابری و فاصله طبقاتی بین افراد پردرآمد و کم‌درآمد محسوب می‌شود. دولت‌ها می‌تونن از اقتشار پردرآمد جامعه مالیات بیشتری بگیرن و به بخشی از این مالیات‌ها رو به عنوان یارانه نقدی یا غیرنقدی به اقتشار کم‌درآمد بدن و این پوری نابرابری طبقاتی رو کم‌تر کنن.	۳ کاهش نابرابری‌ها و فاصله‌های اقتصادی و اجتماعی

؟ اگه گفتی: هر یک از موارد زیر را تحلیل کنید و مشخص کنید که آیا این تغییر می‌تواند یک فعالیت اقتصادی را که مشمول مالیات می‌شود، تشویق یا دلسرد کند؟

- ۱- دولت مالیات ۱۰۰۰ تومانی بر بطری‌ها و قوطی‌های پلاستیکی وضع می‌کند.
- ۲- دولت مبلغ کمک‌های خیریه را که می‌تواند هنگام محاسبه مالیات بر درآمد از درآمد کسر شود، افزایش می‌دهد.
- ۳- دولت مالیات حقوق و دستمزد کارفرمایان را کاهش می‌دهد.
- ۴- دولت بر غذاهایی که حاوی سطوح بالای چربی و سطح بالایی از سدیم هستند، مالیات اعمال می‌کند.
- ۵- دولت قوانین را تغییر می‌دهد تا شرکت‌ها مالیات بیشتری بپردازند.
- ۶- دولت مالیات بر فروش خودروهای جدید را حذف می‌کند.
- ۷- دولت نرخ مالیات املاک برای کارخانجات جدید را کاهش می‌دهد.

✓ پاسخ: ۱- مالیات بر بطری‌ها و قوطی‌های پلاستیکی منجر به افزایش قیمت آن‌ها می‌شود و این افزایش قیمت منجر به کاهش تقاضا و مصرف آن‌ها می‌شود. از طرف دیگر این مالیات به عنوان یکی از هزینه‌های تولید بنگاه است و افزایش هزینه تولید، منجر به کاهش تولید و در نتیجه دلسرد شدن فعالیت اقتصادی می‌شود.

۲- چون میزان کمک‌های خیریه می‌تواند هنگام محاسبه مالیات بر درآمد از درآمد کسر شود و به عبارت دیگر مشمول مالیات نشود؛ در نتیجه این امر منجر به تشویق کمک‌های خیریه و افزایش مبالغ آن می‌گردد.

۳- کاهش مالیات حقوق و دستمزد کارفرمایان، منجر به کاهش هزینه تولید و در نتیجه تشویق کارفرمایان به تولید و استخدام نیروی کار بیشتر می‌شود که این امر منجر به رونق اقتصادی و افزایش رفاه جامعه می‌شود.

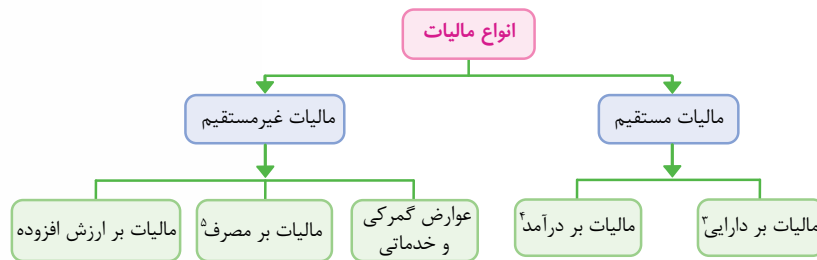
۴- افزایش مالیات بر غذاهایی که حاوی سطوح بالای چربی و سطح بالایی از سدیم هستند، (به دلیل مضر بودن این نوع از کالاها) باعث افزایش قیمت این غذاها می‌شود؛ در نتیجه بسیاری از مردم، عادت خود را تغییر می‌دهند و میزان مصرف این نوع از غذاها را کاهش می‌دهند.

۵- افزایش مالیات شرکت‌ها منجر به افزایش هزینه‌های شرکت می‌شود و در نتیجه باعث کاهش تولید و دلسرد شدن فعالیت اقتصادی بنگاه می‌شود.

۶- با حذف مالیات بر فروش خودروهای جدید، قیمت خودروها کاهش می‌یابد و مردم تمایل بیشتری به خرید خودرو خواهند داشت. این می‌تواند موجب رونق صنعت خودروسازی و افزایش تقاضا برای خودروهای جدید شود.

۷- با کاهش مالیات، تولیدکنندگان تشویق می‌شوند برای احداث کارخانجات جدید املاک بیشتری بخرند و این امر سطح تولید و اشتغال را افزایش می‌دهد.

انواع مالیات: در ایران در یک دسته‌بندی کلی دو نوع «مالیات مستقیم»^۱ و «مالیات غیرمستقیم»^۲ گرفته می‌شود که هر کدام نیز به انواع مختلفی تقسیم می‌شوند:

تفاوت مالیات مستقیم و غیرمستقیم در این است که: در مالیات مستقیم مبلغی به عنوان مالیات از درآمد و دارایی افراد دریافت می‌شود، ولی در مالیات غیرمستقیم، مالیات به صورت بخشی از قیمت کالا از مشتری گرفته می‌شود. تو مالیات مستقیم کسی که مالیات بهش تعلق گرفته، نمی‌تونه مالیات رو به کس دیگه‌ای انتقال بده و باید خودش اونو پرداخت کنه (مثل مالیات بر درآمد)، اما تو مالیات غیرمستقیم، فرد می‌تونه مالیات رو به فرد دیگه‌ای (فروشنده بصری، خریدار و ...) انتقال بده (مثل مالیات بر ارزش افزوده که پلوتر در موردش حرف می‌زنیم).

الف) مالیات مستقیم: مالیات مستقیم، مالیاتی است که به طور مستقیم از مؤدی مالیات (= پرداخت‌کننده مالیات) گرفته می‌شود. مالیات‌های مستقیم به دو دسته عمده تقسیم می‌شوند:

مالیات‌های مستقیم	مبنای مالیات	مهم‌ترین نوع
۱ مالیات بر دارایی: به انواع دارایی تعلق می‌گیرد، مثل مالیات بر اتومبیل، خانه، زمین	ثروت مؤدی	مالیات بر ارث: (مهم‌ترین نوع مالیات بر دارایی) از اموال و دارایی‌های باقی‌مانده شخص فوت‌شده دریافت می‌شود؛ به این شکل که وقتی اموال شخص متوفی به وراثت او منتقل می‌شود، دولت از دارایی و ثروت در حال انتقال مالیات می‌گیرد.
۲ مالیات بر درآمد: از هر کدام از انواع درآمدها جداگانه دریافت می‌شود، مثل مالیات بر حقوق یا مالیات بر درآمد املاک	درآمد مؤدی (درآمد افراد و شرکت‌ها) و نه ثروت آن‌ها	مالیات بر درآمد اشخاص (مهم‌ترین نوع مالیات)

نکته: توی تست‌ها دقت کنید که مالیات بر درآمد با مالیات بر درآمد اشخاص فرق می‌کند. مالیات بر درآمد اشخاص جزئی (بخشی) از مالیات بر درآمد است. البته چنان‌چه در سؤال فقط یکی از این دو مفهوم آمده باشد، می‌توان آن‌ها را معادل یکدیگر دانست.

ب) مالیات غیرمستقیم: در مالیات غیرمستقیم، مالیات به صورت بخشی از قیمت کالاها یا خدمات از مشتری گرفته می‌شود. مهم‌ترین انواع مالیات‌های غیرمستقیم که در ایران اجرا و اعمال می‌شوند، موارد زیر هستند:

عوارض گمرکی	- حقوق و عوارض گمرکی در واقع مالیات بر صادرات و واردات کالاهاست. - این نوع مالیات با نام «تعرفه‌های گمرکی» نیز شناخته می‌شود. - عوارض گمرکی در کشورها تابع دو چیز است: سیاست‌های کلان بازرگانی / شرایط اقتصادی (یعنی این نوع مالیات به ابرازیه تو دست دولت که بتونه صادرات رو کنترل کنه یا واردات رو کم کنه؛ مثلاً اگر بفواد از تولید تولیدکننده‌های داخلی حمایت کنه، می‌تونه عوارض گمرکی رو بالا بیره؛ یعنی از کالاهای وارداتی مالیات بیشتری بگیره تا قیمت آن‌ها افزایش پیدا کنه و دیگه فرید آن‌ها برای مردم صرفه اقتصادی نداشته باشه). - این نوع مالیات دو کارکرد مهم دارد: - یکی از راه‌های درآمدزایی دولت‌ها هستند. / معمولاً برای حمایت از صنایع داخلی نیز به کار گرفته می‌شوند. - میزان مالیات روی کالاهای صادراتی یا وارداتی براساس دو معیار تعیین می‌شود: ۱ قیمت و ارزش کالا ۲ ویژگی‌ها و مشخصات کالا، مثل وزن، حجم و ...
عوارض خدماتی	- انواع عوارض درج‌شده در قبض‌های شهرداری، نوعی مالیات غیرمستقیم است. - شهرداری در مقابل خدماتی که ارائه می‌دهد، وجوهی را دریافت می‌کند، مانند: ۱ عوارض خودرو ۲ عوارض نوسازی ۳ عوارض دفع پسماند
مالیات بر مصرف	- مالیاتی است که مصرف‌کنندگان کالاها در زمان خرید آن کالا (به همراه قیمت کالا) پرداخت می‌کنند. (مثلاً آله به بتری نوشابه می‌فروشی به قیمت پونزده هزار تومان، در واقع بخشی از این پونزده هزار تومان مالیات به غیرمستقیم و روی مبلغ کالا پرداخت می‌کنی). - نکته: اگرچه این نوع مالیات نهایتاً به وسیله مصرف‌کننده نهایی پرداخت می‌شود، اما وظیفه قانونی پرداخت آن به عهده تولیدکنندگان و فروشندگان است. در واقع بخشی از پول کلایی که می‌فریم، مالیات به این تولیدکننده‌ها هستن که باید مبلغی از فروششون رو به دولت بپردازن. - مالیات بر مصرف، انواع بسیار زیادی دارد: ۱ مالیات بر مشروبات غیرالکلی ماشینی ۲ مالیات بر دخانیات

مالیاتی است که از تفاوت ارزش بین کالا و خدمات عرضه شده با ارزش کالا و خدمات خریداری شده، در دوره ای مشخص گرفته می شود. (ملوتر این مالیات و نفوة مناسبه اش رو دقیق و مرحله به مرحله برات توضیح می دم.)

این مالیات چند مرحله ای است؛ یعنی در هر یک از مراحل تولید و تکمیل تا مصرف نهایی، برحسب ارزش افزوده گرفته می شود. (حالا این که ارزش افزوده اصلاً پیه رو هم بهت می گم.)

۱ شفافیت مالیاتی بیشتر می شود. ۲ فرار مالیاتی را کاهش می دهد. ۳ از مالیات ستانی مضاعف (مالیات گیری چند گانه) جلوگیری می کند، زیرا مالیات پرداخت شده تولید کنندگان قبلی از مالیات بر فروش بعدی کسر می شود؛ پس کالاها و خدمات واسطه ای از پرداخت مالیات معاف می شوند.

مالیات بر ارزش افزوده^۱ (VAT)

اگر گفتی: ۲ نوع مالیات را در هر یک از موارد زیر تعیین کنید.

- ۱- کارفرمایان باید درصدی از دستمزد کارکنان خود را به دولت پرداخت کنند.
- ۲- دولت تصمیم می گیرد که فقط کالاهای خاصی در مقادیر مشخصی پس از خرید مالیات بپردازند.
- ۳- شرکت ها باید درصدی از سود خودشان را به دولت بپردازند.
- ۴- کارکنان باید بخشی از درآمد خود را به عنوان مالیات به دولت پرداخت کنند.

پاسخ: ۱- مالیات بر درآمد - ۲- مالیات بر مصرف - ۳- مالیات بر درآمد - ۴- مالیات بر درآمد

تأثیر مالیات های غیرمستقیم بر حمایت از مصرف کننده در شرایط کمبود و مازاد تقاضا:

در شرایطی که بازار با کمبود یا مازاد تقاضا مواجه است، دولت ها می توانند با استفاده از ابزارهای مختلف اقتصادی، از جمله مالیات های غیرمستقیم، به بهبود وضعیت بازار بپردازند.

مالیات های غیرمستقیم: مالیاتی هستند که بر کالاها و خدمات خاصی اعمال می شوند و معمولاً به صورت درصدی از قیمت کالا یا خدمات محاسبه می شوند. این مالیات ها به طور غیرمستقیم از مصرف کننده دریافت می شوند و معمولاً در قیمت نهایی کالا یا خدمات گنجانده می شوند.

الف) شرایط کمبود تقاضا / هدف: حمایت از مصرف کننده

در شرایط کمبود تقاضا، دولت ممکن است با کاهش مالیات های غیرمستقیم بر کالاها و خدمات، قیمت نهایی آن ها را کاهش دهد. این اقدام می تواند مصرف کنندگان را تشویق به خرید بیشتر کند و در نتیجه، تقاضا را افزایش دهد. افزایش تقاضا می تواند به بهبود عملکرد بازار و تحریک رشد اقتصادی کمک کند.

مثال: به عنوان مثال، در برخی کشورها، دولت ها با کاهش مالیات بر سوخت یا مواد غذایی اساسی، قیمت این کالاها را کاهش می دهند تا مصرف کنندگان بیشتری قادر به خرید آن ها باشند و در نتیجه، تقاضا در بازار افزایش یابد.

ب) شرایط مازاد تقاضا / هدف: کاهش تقاضا و تعدیل بازار

در شرایط مازاد تقاضا، هدف اصلی دولت کاهش فشار بر بازار و جلوگیری از افزایش بی رویه قیمت ها است. با افزایش مالیات های غیرمستقیم بر کالاها و خدمات پرمصرف، قیمت نهایی آن ها افزایش می یابد. این افزایش قیمت می تواند مصرف کنندگان را به کاهش مصرف تشویق کند و در نتیجه، تقاضا را کاهش دهد. کاهش تقاضا می تواند به تعدیل بازار و جلوگیری از تورم کمک کند.

مثال: به عنوان مثال، در برخی کشورها، دولت ها با افزایش مالیات بر سوخت یا کالاهای لوکس، قیمت این کالاها را افزایش می دهند تا مصرف کنندگان را به کاهش مصرف تشویق کنند و در نتیجه، تقاضا در بازار کاهش یابد.

فرمول های مهم این بخش:

مالیات بر درآمد + مالیات بر دارایی = مالیات مستقیم

مالیات بر ارزش افزوده + مالیات بر مصرف + عوارض گمرکی و خدماتی = مالیات غیرمستقیم

★ **چند نکته:** گاهی به جای عنوان کلی مالیات، مثال آن را ذکر می کنند، (یعنی به جای مالیات بر مصرف، فقط میزان مالیات بر شکر یا نمک را داریم، در این صورت میزان مالیات بر شکر یا نمک را به عنوان مالیات بر مصرف در نظر می گیریم.) که در حل مسائل تفاوتی ایجاد نمی کند.

♦ گاهی در صورت مسئله هم میزان مالیات بر دارایی را داریم و هم میزان مالیات بر ارث و یا هم میزان مالیات بر درآمد را داریم و هم میزان مالیات بر درآمد اشخاص؛ در این هنگام برای محاسبه میزان مالیات مستقیم فقط باید مجموع میزان مالیات بر دارایی و میزان مالیات بر درآمد را حساب کنید و دیگر ارزش مالیات بر ارث و یا مالیات بر درآمد اشخاص را نباید در محاسبه مالیات مستقیم لحاظ کنید، چرا که ارزش آن ها در بطن مالیات بر دارایی و مالیات بر درآمد وجود دارد و محاسبه آن ها خطا و دوباره کاری است.

مسئله ۱: با توجه به جدول زیر:

مالیات بر مصرف	مالیات بر دارایی	مالیات بر درآمد	عوارض گمرکی و خدماتی	مالیات بر ارزش افزوده
۱۲۰ میلیون تومان	$\frac{۱}{۵}$ مالیات بر درآمد	$\frac{۱}{۸}$ مالیات بر مصرف	۲۴ میلیون تومان	$\frac{۱}{۳}$ عوارض گمرکی و خدماتی

الف) مجموع میزان مالیات مستقیم پرداختی، کدام است؟

ب) مجموع میزان مالیات غیرمستقیم پرداختی، کدام است؟

۱۵۶ - ۲۲ (۴)

۱۲۰ - ۱۸ (۳)

۱۲۰ - ۲۲ (۲)

۱۵۶ - ۱۸ (۱)

Value added tax (TAV) - ۱

۲- تمرین شماره ۲، برای تفکر و تمرین درس ۶، صفحه ۶۸ کتاب درسی

پاسخ ① الف)

میلیون تومان $15 = \frac{1}{8} \times 120 =$ مالیات بر مصرف $\times \frac{1}{8} =$ مالیات بر درآمد

میلیون تومان $3 = \frac{1}{5} \times 15 =$ مالیات بر درآمد $\times \frac{1}{5} =$ مالیات بر دارایی

میلیون تومان $18 = 3 + 15 =$ مالیات بر درآمد + مالیات بر دارایی = مالیات مستقیم

ب)

میلیون تومان $12 = \frac{1}{4} \times 24 =$ عوارض گمرکی و خدماتی $\times \frac{1}{4} =$ مالیات بر ارزش افزوده

میلیون تومان $156 = 24 + 120 + 12 =$ مالیات بر ارزش افزوده + مالیات بر مصرف + عوارض گمرکی و خدماتی = مالیات غیرمستقیم

★ چند نکته: ① در جدول زیر هر یک از انواع مالیات بر درآمد و مقدار مالیاتی را که به انواع درآمد تعلق می‌گیرد، بررسی می‌کنیم:

◆ اقسام مالیات بر درآمد

نوع مالیات	تعریف	مقدار مالیات (برای سال ۱۳۹۵)
① مالیات بر درآمد کشاورزی و دامپروری	کشاورزی زراعت دامپروری و دامداری پرورش ماهی پرورش زنبور عسل صیادی و ماهیگیری و ... درآمدهای ناشی از فعالیت‌های	معاف از مالیات
② مالیات بر درآمد حقوق	درآمدهای ناشی از دریافت حقوق و دستمزد	تا سطحی از درآمد (به میزانی که در بودجه سالیانه دولت تعیین می‌شود) ← معاف از مالیات مازاد (= اضافه) بر مبلغ معاف‌شده و تا ۷ برابر آن ← ۱۰٪ مالیات مازاد مبلغ بالا (بیش از ۷ برابر) ← ۲۰٪ مالیات
③ مالیات بر درآمد مشاغل	درآمد شخص حقیقی (تجاری) (افراد جامعه) خدماتی از اشتغال به مشاغل پزشکی	نحوه محاسبه بر مبنای سود سالیانه؛ یعنی: کل فروش کالاها و خدمات پس از کسر هزینه‌ها: $\left(\begin{matrix} \text{هزینه‌های} \\ \text{آشکار} + \text{پنهان} \end{matrix} \right) - \text{درآمد} = \text{سود}$ (نحوه محاسبه سود رو تو درس ۱ و ۳ یادگرفتیم، یادتونه؟) صاحبان مشاغل، درآمد و سود سالیانه خود را در اظهارنامه مالیاتی وارد می‌کنند. مبنای مالیات ← اظهارنامه‌ای که باید پر کنند و تا قبل از تیرماه سال بعد به اداره امور مالیاتی محل کار خود تسلیم کنند.
④ مالیات بر درآمد اتفاقی	درآمدهایی که معمولاً مستمر و تکرارشونده نیستند و به صورت اتفاقی حاصل می‌شوند، مثل: ① جایزه ② معاملات بلاعوض (یعنی داوطلبانه و دلخواهانه و از روی بخشش) مانند ← بخشش (هبه) زمینی به شخص دیگر	میزان مالیات و نحوه پرداخت آن بسته به نوع درآمد حاصله، می‌تواند متفاوت باشد.
⑤ مالیات بر درآمد املاک	درآمدهای ناشی از ① اجاره املاک ② نقل و انتقال املاک (مثلاً کسی که فونش رو بفروشه و در واقع ملکش رو به دیگری منتقل کنه، باید طبق قانون درصدهی مالیات بده.)	۲۵ درصد ($\frac{1}{4} =$) از مبلغ کل اجاره کم می‌شود (به عنوان هزینه‌ها و استهلاکات) و مابقی یعنی ۷۵ درصد ($\frac{3}{4} =$) مشمول پرداخت مالیات می‌شود؛ یعنی: $\text{نرخ مالیات} = \left(\text{مبلغ کل اجاره} - \left(\frac{25}{100} \times \text{مبلغ کل اجاره} \right) \right) \times \text{مالیات بر درآمد املاک}$
⑥ مالیات بر درآمد اشخاص حقوقی (شرکت‌ها، مؤسسات و ...)	از جمع درآمد شرکت‌های تجاری	

② در واحدهای تولیدی، سود واحد تولیدی (و نه درآمد آن) مبنای محاسبه مالیات قرار می‌گیرد.

مسائل محاسباتی انواع مالیات

مسئله ۲: در هر یک از موارد زیر، میزان مالیات پرداختی فرد چه قدر است؟

(الف) فردی که به شغل پرورش ماهی اشتغال دارد و ماهانه درآمدی معادل ۱ میلیارد تومان کسب می‌کند.

(ب) شخصی که ملک خود را برای کسب و کار مهد کودک در شهر تهران اجاره داده است و ماهیانه مبلغ دویست میلیون تومان اجاره می‌گیرد. (نرخ مالیات = ۵٪)

(پ) فردی که یک واحد آپارتمان خود را به ارزش ۳ میلیارد تومان فروخته است. (نرخ مالیات را برابر ۵ درصد در نظر بگیرید.)

(ت) شخصی که ماهیانه ۲۰ میلیون تومان درآمد دارد و مطابق قانون مالیاتی، ماهانه ۲ میلیون تومان از کل درآمدش معاف از مالیات است. سالانه چه مقدار باید مالیات پرداخت کند؟

(ث) یک متخصص روان‌شناسی بالینی در سال گذشته مجموعاً ۱۰،۰۰۰ مراجع داشته که حق ویزیت هر مراجع برابر با ۲۰۰،۰۰۰ تومان بوده است. وی بابت اجاره دفتر ماهیانه، مبلغ ۱۰ میلیون تومان هزینه کرده است و کل هزینه‌های جاری دفتر، شامل پول آب، برق، گاز و ... مبلغ ۲۰ میلیون تومان در سال گذشته بوده است. هم‌چنین دو کارمند داشته است که هر کدام ماهیانه مبلغ ۲ میلیون تومان حقوق گرفته‌اند. اگر او تا قبل از تیرماه اظهارنامه مالیاتی خود را تسلیم کرده باشد، میزان مالیات پرداختی او با نرخ ۱۰٪ چه مقدار خواهد بود؟

(۱) (الف) معاف از مالیات - (ب) ۵۰ میلیون تومان - (پ) ۱۱۲،۵۰۰،۰۰۰ تومان - (ت) ۳۱،۲۰۰،۰۰۰ تومان - (ث) ۱۹۶،۶۰۰،۰۰۰ تومان

(۲) (الف) معاف از مالیات - (ب) ۷ میلیون و پانصد هزار تومان - (پ) ۱۵۰ میلیون تومان - (ت) ۳۱،۲۰۰،۰۰۰ تومان - (ث) ۱۸۱،۲۰۰،۰۰۰ تومان

(۳) (الف) ۲۵۰ هزار تومان - (ب) ۵۰ میلیون تومان - (پ) ۱۵۰ میلیون تومان - (ت) ۲،۶۰۰،۰۰۰ تومان - (ث) ۱۹۶،۶۰۰،۰۰۰ تومان

(۴) (الف) ۲۵۰ هزار تومان - (ب) ۷ میلیون و پانصد هزار تومان - (پ) ۱۱۲،۵۰۰،۰۰۰ تومان - (ت) ۲،۶۰۰،۰۰۰ تومان - (ث) ۱،۸۱۲،۰۰۰،۰۰۰ تومان

پاسخ (۲ الف) هر گونه درآمد ناشی از فعالیت‌های کشاورزی، زراعت، دامپروری، دامداری، پرورش ماهی، پرورش زنبور عسل، صیادی، ماهیگیری و مواردی از این دست ← معاف از مالیات هستند.

(ب) مالیات این شخص، از نوع مالیات بر درآمد املاک است و به این صورت محاسبه می‌شود که از کل مبلغ اجاره، ۲۵٪ کسر می‌شود و هر چه باقی ماند، مشمول مالیات می‌شود؛ پس ابتدا ۲۵٪ مبلغ اجاره را محاسبه می‌کنیم:

$$\text{تومان } ۵۰,۰۰۰,۰۰۰ = ۲۰۰,۰۰۰,۰۰۰ \times \frac{۲۵}{۱۰۰} = \text{نرخ مالیات} \times \left(\text{مبلغ کل اجاره} - \text{مبلغ کل اجاره} \times \frac{۲۵}{۱۰۰} \right) = \text{مالیات بر درآمد املاک}$$

۲۵٪ مبلغ اجاره، ۵۰ میلیون تومان می‌شود که باید آن را از کل مبلغ اجاره کم کنیم: تومان ۱۵۰,۰۰۰,۰۰۰ = ۲۰۰,۰۰۰,۰۰۰ - ۵۰,۰۰۰,۰۰۰

در صورت سؤال نرخ مالیات برابر ۵٪ در نظر گرفته شده؛ پس: تومان ۷,۵۰۰,۰۰۰ = ۱۵۰,۰۰۰,۰۰۰ × $\frac{۵}{۱۰۰}$

نکته: می‌توان به جای کسر کردن ۲۵٪ از مبلغ کل اجاره، ۷۵٪ مبلغ اجاره را با نرخ ۵٪ مالیات حساب کنید.

$$\text{تومان } ۷,۵۰۰,۰۰۰ = \frac{۷۵}{۱۰۰} \times (۲۰۰,۰۰۰,۰۰۰) \times \frac{۵}{۱۰۰}$$

(پ) توجه: در مالیات بر درآمد املاک (نقل و انتقال املاک)، فقط فروشنده ملک باید مالیات بدهد.

مالیات این شخص از نوع مالیات بر درآمد املاک است؛ یعنی نقل و انتقال املاک؛ پس: تومان ۱۵۰,۰۰۰,۰۰۰ = ۳,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ × $\frac{۵}{۱۰۰}$

(ت) مالیات این فرد از نوع مالیات بر درآمد است که به شرح زیر محاسبه می‌شود:

تا سطحی از مالیات (در این سؤال ۲ میلیون تومان ماهیانه) معاف از پرداخت هستند و مازاد بر این مبلغ و تا ۷ برابر بیشتر، ۱۰ درصد مالیات کسر می‌شود و نسبت به مازاد این مبلغ نیز ۲۰ درصد کسر می‌شود؛ پس:

♦ درآمدهای تا ۲,۰۰۰,۰۰۰ تومان در ماه ← معاف از مالیات

♦ درآمدهای تا ۱۴,۰۰۰,۰۰۰ (۲,۰۰۰,۰۰۰ × ۷ = ۱۴,۰۰۰,۰۰۰) تومان در ماه ← با نرخ ۱۰٪ نسبت به مازاد ۲,۰۰۰,۰۰۰ تومان

♦ درآمدهای بیش از ۱۴,۰۰۰,۰۰۰ تومان در ماه ← با نرخ ۲۰٪ نسبت به مازاد ۱۴,۰۰۰,۰۰۰ تومان

مالیات پرداختی شخص به این شکل محاسبه می‌شود: $۱۲,۰۰۰,۰۰۰ \times \frac{۱۰}{۱۰۰} = ۱,۲۰۰,۰۰۰ \Rightarrow ۱۴,۰۰۰,۰۰۰ - ۲,۰۰۰,۰۰۰ = ۱۲,۰۰۰,۰۰۰$

$$۱,۴۰۰,۰۰۰ = ۷,۰۰۰,۰۰۰ \times \frac{۲۰}{۱۰۰} \Rightarrow ۷,۰۰۰,۰۰۰ = ۱۴,۰۰۰,۰۰۰ - ۲,۰۰۰,۰۰۰$$

$$\text{تومان } ۲,۶۰۰,۰۰۰ = ۱,۲۰۰,۰۰۰ + ۱,۴۰۰,۰۰۰$$

توجه: دقت کنید که سؤال از شما مالیات پرداختی سالیانه را خواسته است و نه ماهیانه؛ پس باید عدد حاصل را در ۱۲ ماه ضرب کنیم:

$$\text{میزان مالیات سالیانه } ۳۱,۲۰۰,۰۰۰ = ۲,۶۰۰,۰۰۰ \times ۱۲$$

(ث) شغل روان‌شناس از مشاغل خدماتی به حساب می‌آید و طبق قانون مالیات بر درآمد مشاغل می‌باید هزینه‌های خود را از کل مبلغ فروش خدمات کسر کند و در اظهارنامه مالیاتی درج نماید و تا قبل از تیرماه سال بعد به اداره امور مالیاتی تسلیم نماید؛ پس ابتدا درآمد این روان‌شناس را محاسبه می‌کنیم:

قیمت هر واحد کالا یا خدمت × مقدار کالاهای به فروش رسیده یا خدمات ارائه شده = درآمد

$$\text{تومان } ۱۰,۰۰۰,۰۰۰ = ۲,۰۰۰,۰۰۰ \times ۵ = \text{درآمد سالیانه}$$

هزینه‌های سالانه دفتر مشاوره را حساب می‌کنیم:

$$\text{تومان } ۴۸,۰۰۰,۰۰۰ = ۲ \times ۲,۰۰۰,۰۰۰ \times ۱۲ \Rightarrow \text{هزینه کارمندان سالانه}$$

$$\text{تومان } ۱۲۰,۰۰۰,۰۰۰ = ۱۰,۰۰۰,۰۰۰ \times ۱۲ \Rightarrow \text{اجاره سالانه دفتر}$$

$$\text{تومان } ۲,۰۰۰,۰۰۰ \Rightarrow \text{هزینه‌های جاری سالانه}$$

$$\text{تومان } ۱۸۸,۰۰۰,۰۰۰ = ۱۲۰,۰۰۰,۰۰۰ + ۴۸,۰۰۰,۰۰۰ + ۲,۰۰۰,۰۰۰ \Rightarrow \text{مجموع کل هزینه‌های سالیانه}$$

توجه: هزینه‌های ماهیانه را حتماً باید به سالیانه تبدیل کنیم (در ۱۲ ماه ضرب کنیم).

در این مرحله برای محاسبه سود باید هزینه‌ها را از درآمد کسر کنیم:

سود سالیانه تومان $1,812,000,000 - 188,000,000 = 1,624,000,000$

در نهایت باید ۱۰٪ سود را به عنوان مالیات محاسبه کنیم: $1,624,000,000 \times \frac{10}{100} = 162,400,000$ تومان $\Rightarrow$ میزان مالیات پرداختی

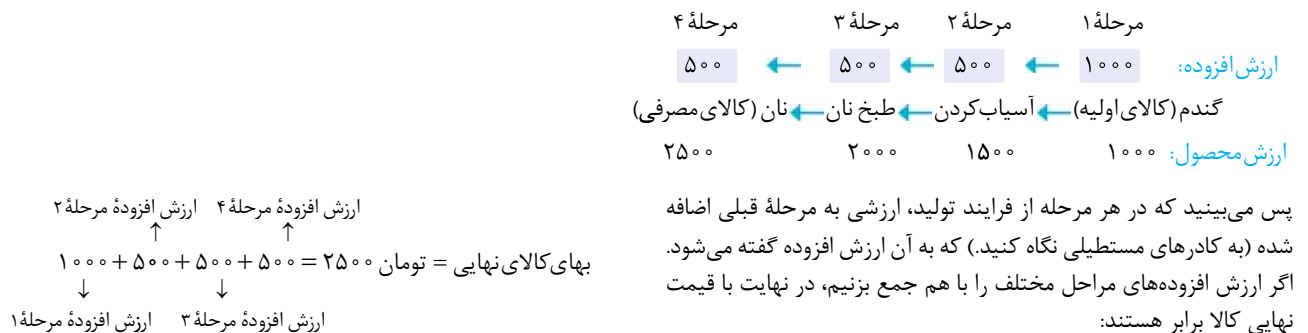
چند نکته: ۱) این بیشتر بدانیم مهمه، کامل براتون توضیح دادیم. اگر مل مسائلش براتون سفته، حداقل تعریف‌هاش رو حتماً به خاطر بسپار. ۲) کلنور تیرماه ۱۴۰۳، از این بیشتر بدانیم یک سؤال داشتیم. مبلغ قابل مناسبه برای پرداخت مهم‌ترین نوع مالیات یک واحد تولیدی میزان سود آن است. (نه درآمد این واحد تولیدی)

مالیات بر ارزش افزوده: فب درس می‌زنم اصلاً نگر فتی یا فیلی کم‌گرفتی که این چیزایی که در مورد مالیات بر ارزش افزوده گفتیم یعنی چی، حق هم داری! چون اول باید بدونی ارزش افزوده چیه و بعدش بدونی کالاها و خدمات واسطه‌ای یعنی چی و بعد یادگیری این مالیات چه‌طور مناسبه می‌شه تا از جمله‌های بالا سر در بیاری. پس حوصله کن و مرحله به مرحله پیش بیا تا متوجه بشی، چون کتاب درسی این جزئیات رو نگفته.

قبل از شروع بحث نحوه محاسبه مالیات بر ارزش افزوده لازم است با دو مفهوم در اقتصاد آشنا شوید: کالاها و خدمات واسطه‌ای

به این مثال توجه کن:

مثال: کشاورزی یک کیلوگرم گندم را به قیمت ۱۰۰۰ تومان می‌فروشد و آسیابانی که آن را خریده، پس از آسیاب کردن، گندم آردشده را به قیمت ۱۵۰۰ تومان به نانوا می‌فروشد. نانوا نیز پس از طبخ آرد، نان را به قیمت ۲۰۰۰ تومان به سوپرمارکت محل می‌فروشد و در نهایت، مشتری نان را با قیمت ۲۵۰۰ تومان از فروشنده می‌خرد و مصرف می‌کند. ملاحظه می‌کنید که گندم اولیه که کشاورز آن را تولید کرده است، نهایتاً به قیمت ۲۵۰۰ تومان و در قالب کالایی به نام نان به دست مصرف‌کننده می‌رسد. در هر یک از مراحل تولید و تبدیل گندم به نانی که به دست مصرف‌کننده می‌رسد، فعالیت و اقدامی روی گندم صورت گرفته و **موجب** افزایش ارزش آن شده است؛ پس منطقی است که آرد از گندم گران‌تر باشد، چون آسیابان بر آن کاری انجام داده که بر ارزش اولیه گندم افزوده است. پس تولیدکنندگان با فعالیت خود «ارزش افزوده» ایجاد می‌کنند؛ یعنی در هر مرحله از تولید، بر ارزش تولیدشده در مراحل قبلی افزوده می‌شود. بنابراین:

نکته:

ارزش محصول در مرحله قبل - ارزش محصول در آن مرحله = ارزش افزوده در هر مرحله
ارزش محصول در مرحله اول = ارزش افزوده محصول در مرحله اول
قیمت نهایی کالا یا خدمت ارائه‌شده = مجموع ارزش افزوده‌های تمامی مراحل

فب اینو داشته باش تو ذهنت، حالا بریم سراغ مفهوم کالاها و خدمات واسطه‌ای؛

در اقتصاد در یک تقسیم‌بندی، کالاها و خدمات به دو دسته تقسیم می‌شوند: ۱) کالاها و خدمات نهایی ۲) کالاها و خدمات واسطه‌ای

با به مثال بهت بگم؛ خودرویی که مصرف‌کننده نهایی آن را از نمایشگاه ماشین می‌خرد، یک کالای نهایی است، اما قطعات خودرو که توسط تولیدکنندگان خودرو خریداری می‌شوند و در تولید خودرو به کار می‌روند، **کالای واسطه‌ای** هستند (واسطه‌ای هستند برای تولید کالای نهایی). خدمات هم به همین صورت است، مثلاً یک وکیل خدمت نهایی (یعنی خدمات حقوقی) را به موکل ارائه می‌دهد و منشی دفتر او به مراجعین خدمت واسطه‌ای ارائه می‌دهد. حالا با این دو مفهومی که یاد گرفتیم، بریم ببینیم مالیات بر ارزش افزوده چیه و چه‌طور مناسبه می‌شه.

مالیات بر ارزش افزوده (VAT) چگونه کار می‌کند؟

با توجه به شکل زیر بررسی می‌کنیم که چگونه ۱۰٪ مالیات بر ارزش افزوده (VAT) بر تولید و فروش لباس عمل می‌کند:

مرحله ۴: مغازه‌دار، لباس را به قیمت ۲۰۰۰ تومان به مشتری می‌فروشد.

مرحله ۳: خیاط لباس را می‌دوزد و آن را به قیمت ۱۲۰۰ تومان به مغازه‌دار می‌فروشد.

مرحله ۲: پارچه‌باف، پارچه را می‌بافد و به قیمت ۵۰۰ تومان به خیاط می‌فروشد.

مرحله ۱: کشاورز پنبه را برداشت می‌کند و آن را به قیمت ۱۰۰ تومان به پارچه‌باف می‌فروشد.

اگر فرض کنیم که مالیات بر ارزش افزوده ۱۰٪ باشد، مالیات هر مرحله را محاسبه می‌کنیم: (مالیات بر ارزش افزوده یه‌ها و یه‌دفعه روی کالا گرفته نمی‌شه. مرحله به مرحله افزوده می‌شه.)
نرخ مالیات بر ارزش افزوده $\times$ قیمت کالا در هر مرحله = مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط فروشنده

مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط فروشنده در مرحله (۱) تومان $1000 \times \frac{1}{10} = 100$ $\Rightarrow$ مرحله ۱

مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط فروشنده در مرحله (۲) تومان $5000 \times \frac{1}{10} = 500$ $\Rightarrow$ مرحله ۲

مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط فروشنده در مرحله (۳) تومان $12000 \times \frac{1}{10} = 1200$ $\Rightarrow$ مرحله ۳

مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط فروشنده در مرحله (۴) تومان $20000 \times \frac{1}{10} = 2000$ $\Rightarrow$ مرحله ۴

حالا در هر مرحله، مقدار مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط فروشنده را با قیمت اولیه کالا جمع می‌بندیم تا قیمت فروش با احتساب مالیات بر ارزش افزوده به دست بیاید:

$$\left(\begin{array}{c} \text{قیمت فروش با احتساب} \\ \text{مالیات بر ارزش افزوده (در هر مرحله)} \end{array} \right) = \left(\begin{array}{c} \text{قیمت اصلی کالا} \\ \text{در آن مرحله} \end{array} \right) + \left(\begin{array}{c} \text{مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده} \\ \text{توسط فروشنده در همان مرحله} \end{array} \right)$$

تومان ۱۱۰۰ $\Rightarrow$ مرحله ۱ $1000 + 100 =$

تومان ۵۵۰۰ $\Rightarrow$ مرحله ۲ $5000 + 500 =$

تومان ۱۳۲۰۰ $\Rightarrow$ مرحله ۳ $12000 + 1200 =$

تومان ۲۲۰۰۰ $\Rightarrow$ مرحله ۴ $20000 + 2000 =$

قیمت فروش با مالیات بر ارزش افزوده	تومان ۱۱۰۰	تومان ۵۵۰۰	تومان ۱۳,۲۰۰	تومان ۲۲,۰۰۰
مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط فروشنده	تومان ۱۰۰	تومان ۵۰۰	تومان ۱۲۰۰	تومان ۲۰۰۰
اعتبار مالیات بر ارزش افزوده‌هایی که در مرحله قبل پرداخت شده	—	تومان -۱۰۰	تومان -۵۰۰	تومان -۱۲۰۰
مالیات بر ارزش افزوده خالص جمع‌آوری شده	تومان ۱۰۰	تومان ۴۰۰	تومان ۷۰۰	تومان ۸۰۰
مجموع مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده	تومان ۲۰۰۰			

اعتبار مالیات بر ارزش افزوده‌هایی که در مرحله قبل پرداخت شده:

به جدول نگاه کنید، در سطر بعدی جدول، مقدار مالیاتی را که هر فروشنده در مرحله قبل پرداخت کرده، می‌بینیم:

مرحله اول $\leftarrow$ کشاورز مرحله قبلی نداشته است؛ پس مالیاتی هم به فروشنده قبلی پرداخت نکرده است.

مرحله دوم $\leftarrow$ پارچه‌باف ۱۰۰ تومان به فروشنده قبلی پرداخت کرده است (و ۵۰۰ تومان از خریدار بعدی (خیاط) دریافت کرده است).

مرحله سوم $\leftarrow$ خیاط ۵۰۰ تومان به فروشنده قبلی پرداخت کرده است (و ۱۲۰۰ تومان از خریدار بعدی (مغازه‌دار) دریافت کرده است).

مرحله چهارم $\leftarrow$ مغازه‌دار ۱۲۰۰ تومان به فروشنده قبلی پرداخت کرده است (و ۲۰۰۰ تومان از خریدار بعدی (مصرف‌کننده نهایی) دریافت کرده است).

مالیات بر ارزش افزوده خالص جمع‌آوری شده:

در این مرحله مالیات بر ارزش افزوده‌هایی که در مرحله قبل پرداخت شده را از مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط فروشنده کسر می‌کنیم تا مالیات خالص حاصل شود:

$$\left(\begin{array}{c} \text{مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده} \\ \text{توسط فروشنده در مرحله قبل} \end{array} \right) - \left(\begin{array}{c} \text{مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده} \\ \text{توسط فروشنده در آن مرحله} \end{array} \right) = \left(\begin{array}{c} \text{مالیات بر ارزش افزوده خالص در هر مرحله} \end{array} \right)$$

مرحله ۱ $\Rightarrow$ $1000 - 0 = 1000$

مرحله ۲ $\Rightarrow$ $5000 - 1000 = 4000$

مرحله ۳ $\Rightarrow$ $12000 - 5000 = 7000$

مرحله ۴ $\Rightarrow$ $20000 - 12000 = 8000$

مجموع مالیات بر ارزش افزوده‌های خالص جمع‌آوری شده = مجموع مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده

تومان $1000 + 4000 + 7000 + 8000 = 20000$

★ **چند نکته:** ۱) جمع مالیات بر ارزش افزوده‌ها در تمامی مراحل، معادل مالیات پرداختی در مرحله آخر است که توسط مصرف‌کننده نهایی پرداخت می‌شود.

۲) همان‌طور که می‌بینید، مالیات پرداخت‌شده تولیدکنندگان قبلی، از مالیات بر فروش بعدی کسر می‌شود. به عبارت دیگر $\leftarrow$ کالا و خدمات واسطه‌ای از پرداخت

مالیات معاف هستند؛ به همین دلیل است که گفتیم مزیت مالیات بر ارزش افزوده این است که از مالیات‌ستانی مضاعف (مالیات‌گیری چندگانه) جلوگیری می‌کند.

۳) در کشورهایی که سازوکار مالیات بر ارزش افزوده برقرار است، کسب و کارها منبع مالیات را از فروش خودشان جمع‌آوری کرده و آن را از طریق خرید از دیگر کسب و

کارها پرداخت می‌کنند. (مثلاً در مثال بالا داریم، پارچه‌باف پنبه را از کشاورز خریداری کرده و هنگام خرید پنبه علاوه بر قیمت آن (یعنی ۱۰۰۰ تومان) مبلغ ۱۰۰۰ تومان

تحت عنوان مالیات بر ارزش افزوده نیز پرداخت کرده است. در مرحله بعد پارچه‌باف، پارچه تولیدی خود را به خیاط می‌فروشد و علاوه بر قیمت پارچه (۵۰۰۰ تومان)

مبلغ ۵۰۰ تومان نیز از خیاط تحت عنوان مالیات بر ارزش افزوده دریافت می‌کند. حال پارچه‌باف، این ۵۰۰ تومان دریافتی از خیاط را کامل به دولت نمی‌پردازد بلکه

آن ۱۰۰۰ تومانی که در هنگام خرید پنبه به کشاورز تحت عنوان مالیات پرداخته را کسر می‌کند و مالیات بر ارزش افزوده خالص معادل ۴۰۰ تومان به دولت می‌پردازد.)

به طور کلی برای حل مسائل مالیات بر ارزش افزوده می‌توانید جدول زیر را به خاطر بسپارید.

مراحل	توضیحات
قیمت فروش با مالیات بر ارزش افزوده	$(\text{نرخ مالیات بر ارزش افزوده} \times \text{قیمت کالا در آن مرحله}) + (\text{قیمت کالا در آن مرحله})$ مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط فروشنده
مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط فروشنده	$(\text{نرخ مالیات بر ارزش افزوده}) \times (\text{قیمت کالا در آن مرحله})$
اعتبار مالیات بر ارزش افزوده‌هایی که در مرحله قبل پرداخت شده	برابر است با مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط فروشنده در مرحله قبل
مالیات بر ارزش افزوده خالص جمع‌آوری شده	$\left(\begin{array}{l} \text{مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده} \\ \text{توسط فروشنده در مرحله قبل} \end{array} \right) - \left(\begin{array}{l} \text{مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده} \\ \text{توسط فروشنده در آن مرحله} \end{array} \right)$ یا $(\text{نرخ مالیات بر ارزش افزوده}) \times (\text{میزان ارزش افزوده محصول در آن مرحله})$ ★ نکته: ارزش محصول در مرحله قبل - ارزش محصول در آن مرحله = میزان ارزش افزوده محصول در هر مرحله
مجموع مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده	مجموع مالیات بر ارزش افزوده‌های خالص جمع‌آوری شده در تمامی مراحل یا مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط فروشنده در مرحله آخر

بریم سراغ حل مسئله ببینیم چند پندیم با VAT!

مسئله ۳: فرض کنیم ماهیگیری پس از صید ماهی از دریا آن را به قیمت ۲۰۰۰ تومان به کارخانه تولید تن ماهی می‌فروشد. کارخانه نیز پس از تولید، تن ماهی را به قیمت ۵۰۰۰ تومان به پخش‌کننده می‌فروشد، پخش‌کننده نیز آن را به قیمت ۷۰۰۰ تومان به سوپرمارکت می‌فروشد و در نهایت مشتری تن ماهی را با قیمت ۱۴,۰۰۰ تومان از فروشنده می‌خرد و مصرف می‌کند. اگر براساس قانون، مالیات بر ارزش افزوده برابر ۱۰٪ باشد:

الف) قیمت فروش تن ماهی به پخش‌کننده با احتساب مالیات بر ارزش افزوده برابر است با تومان.

ب) مالیات بر ارزش افزوده پرداخت شده توسط سوپرمارکت، برابر است با تومان.

پ) در کشورهایی که سازوکار مالیات بر ارزش افزوده برقرار است، کسب و کارها منبع مالیات را از جمع‌آوری کرده و آن را از طریق پرداخت می‌کنند.

ت) مجموع مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده برابر است با تومان.

- ۱) الف) ۲۲۰۰ ب) ۱۴۰۰ پ) فروش خودشان - خرید از دیگر کسب و کارها / ت) ۱۴۰۰
- ۲) الف) ۵۵۰۰ ب) ۱۴۰۰ پ) خرید از دیگر کسب و کارها - فروش خودشان / ت) ۱۵,۴۰۰
- ۳) الف) ۵۵۰۰ ب) ۷۰۰ پ) فروش خودشان - خرید از دیگر کسب و کارها / ت) ۱۴۰۰
- ۴) الف) ۲۲۰۰ ب) ۷۰۰ پ) خرید از دیگر کسب و کارها - فروش خودشان / ت) ۱۵,۴۰۰

پاسخ ۳: برای راحتی کار جدول بکشیم. کم‌کم که مسئله حل کردین و دستتون راه افتاد، دیگه نیازی نیست هر بار جدول بکشین.

مرحله ۱: فروش ماهی توسط ماهیگیر به کارخانه	مرحله ۲: فروش تن ماهی توسط کارخانه به پخش‌کننده	مرحله ۳: فروش تن توسط پخش‌کننده به سوپرمارکت	مرحله ۴: فروش تن توسط سوپرمارکت به مصرف‌کننده نهایی
۲۰۰۰	۵۰۰۰	۷۰۰۰	۱۴,۰۰۰
۲۲۰۰	الف) ۵۵۰۰	۷۷۰۰	۱۵,۴۰۰
۲۰۰	۵۰۰	۷۰۰ ب)	۱۴۰۰
-	-۲۰۰	-۵۰۰	-۷۰۰
۲۰۰	۳۰۰	۲۰۰	۷۰۰
مجموع مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده	۱۴۰۰ ت)		

VAT

$2000 \times \frac{1}{100} = 200$	تومان ۲۰۰	قیمت فروش با احتساب VAT $\rightarrow 2000 + 200 = 2200$ تومان	مرحله ۱ $\leftarrow$ قیمت ماهی
$5000 \times \frac{1}{100} = 500$	تومان ۵۰۰	قیمت فروش با احتساب VAT $\rightarrow 5000 + 500 = 5500$ تومان	مرحله ۲ $\leftarrow$ قیمت تن ماهی کارخانه
$7000 \times \frac{1}{100} = 700$	تومان ۷۰۰	قیمت فروش با احتساب VAT $\rightarrow 7000 + 700 = 7700$ تومان	مرحله ۳ $\leftarrow$ قیمت تن ماهی پخش کننده
$14000 \times \frac{1}{100} = 1400$	تومان ۱۴۰۰	قیمت فروش با احتساب VAT $\rightarrow 14000 + 1400 = 15400$ تومان	مرحله ۴ $\leftarrow$ قیمت تن ماهی سوپرمارکت

پ) در کشورهایی که سازوکار مالیات بر ارزش افزوده برقرار است، کسب و کارها منبع مالیات خود را از فروش خودشان جمع آوری کرده و آن را از طریق خرید از دیگر کسب و کارها، پرداخت می کنند.

★ **نکته تستی:** دقت کنید که جمع مالیات بر ارزش افزوده ها در تمامی مراحل، معادل مالیات بر ارزش افزوده پرداختی در مرحله آخر (۱۴۰۰ تومان) است، پس نیازی به راه حل های طولانی و زمان بر و محاسبه مالیات به طور کامل نیست و تنها کافی است مالیات مرحله آخر (قیمت تن ماهی در سوپرمارکت) را محاسبه کنید و قسمت «ت» سؤال را جواب دهید.

🔗 **مسئله ۲:** در یک کشور فرضی، کالای A از شروع فرایند تولید تا رسیدن به دست مصرف کننده نهایی ۴ مرحله طی می کند. اگر قیمت کالا بدون محاسبه مالیات بر ارزش افزوده، مطابق جدول زیر باشد و اگر نرخ مالیات بر ارزش افزوده برابر با ۵ درصد باشد، در این صورت مطلوب است:

الف) مالیات بر ارزش افزوده خالص جمع آوری شده در مرحله سوم چند هزار تومان است؟

ب) قیمت فروش با مالیات بر ارزش افزوده در مرحله دوم چند هزار تومان است؟

پ) مجموع مالیات بر ارزش افزوده جمع آوری شده چند هزار تومان است؟

$$(1) 6 - 76 - 3$$

$$(2) 21 - 76 - 1$$

$$(3) 12 - 63 - 3$$

$$(4) 6 - 63 - 1$$

۲۰ هزار تومان	قیمت مرحله ۱
۶۰ هزار تومان	قیمت مرحله ۲
۸۰ هزار تومان	قیمت مرحله ۳
۱۲۰ هزار تومان	قیمت مرحله ۴

پاسخ ۴) این سؤال را بدون رسم جدول و با توجه به فرمول های گفته شده حل کنید:

الف: برای محاسبه مالیات بر ارزش افزوده خالص جمع آوری شده در مرحله سوم، دو راه حل وجود دارد:

راه اول) مالیات بر ارزش افزوده جمع آوری شده توسط فروشنده در مرحله سوم و همچنین مالیات بر ارزش افزوده جمع آوری شده توسط فروشنده در مرحله دوم را محاسبه کنید و سپس این دو مقدار را از هم کم کنید.

$$\text{نرخ مالیات بر قیمت کالا} \times \text{مالیات بر ارزش افزوده جمع آوری شده} = 80 \times \frac{5}{100} = 4 \text{ هزار تومان}$$

$$\text{نرخ مالیات بر قیمت کالا} \times \text{مالیات بر ارزش افزوده جمع آوری شده} = 60 \times \frac{5}{100} = 3 \text{ هزار تومان}$$

$$\text{مالیات بر ارزش افزوده خالص} = 4 - 3 = 1 \text{ هزار تومان}$$

راه دوم

میزان ارزش افزوده محصول در مرحله سوم را محاسبه کنید که این مقدار برابر است با تفاضل ارزش محصول در مرحله سوم با ارزش محصول در مرحله دوم، سپس مقدار محاسبه شده را در نرخ مالیات بر ارزش افزوده ضرب کنید.

$$\text{ارزش محصول} - \text{ارزش محصول} = 80 - 60 = 20 \text{ هزار تومان}$$

$$\text{نرخ مالیات} \times \text{میزان ارزش افزوده محصول} = 20 \times \frac{5}{100} = 1 \text{ هزار تومان}$$

ب)

$$\text{قیمت فروش با مالیات بر ارزش افزوده} = \text{قیمت محصول} + (\text{نرخ مالیات بر قیمت محصول} \times \text{مالیات بر ارزش افزوده جمع آوری شده}) = 60 + (60 \times \frac{5}{100}) = 60 + 3 = 63 \text{ هزار تومان}$$

پ)

$$\text{نرخ مالیات} \times \text{مالیات بر ارزش افزوده جمع آوری شده} = 120 \times \frac{5}{100} = 6 \text{ هزار تومان}$$

۲- فروش دارایی‌های ملی (سایر درآمدهای دولت)

به جز مالیات که مفصل در مورد آن گفتیم، بخش زیادی از درآمدهای مورد نیاز دولت در ایران از محل فروش دارایی‌های ملی تجدیدپذیر، مثل نفت و گاز تأمین می‌شود.

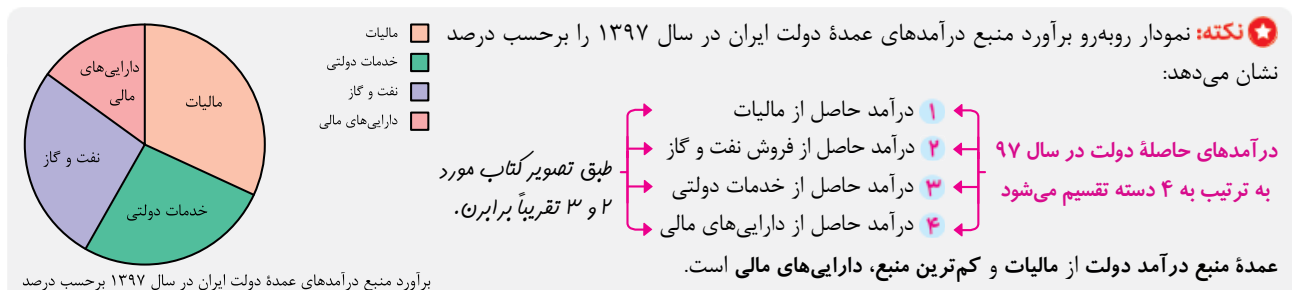
- معایب تأمین درآمد از محل دارایی‌های تجدیدپذیر
- ۱ درآمدی پایدار نیست ← چون تجدیدناپذیرند.
 - ۲ با نوسانات قیمت نفت و گاز، میزان درآمد دولت هم تغییر می‌کند.
 - ۳ قابل تحریم است.

★ **نکته:** اگر با درآمد حاصل از فروش منابع ملی، دارایی‌های دیگری خلق شود، مشکلی نخواهد بود، اما اگر دارایی دیگری خلق نشود و فقط صرف هزینه‌های جاری کشور، مثل پرداخت دستمزد و ... شود، حتماً نسل‌های بعدی ما را نخواهند بخشید، زیرا که فروش این نوع دارایی‌ها، فروش دارایی‌هایی است که نه فقط به ما، بلکه به نسل‌های بعد هم تعلق دارد.

۳- ایجاد بدهی (استقراض)

دولت سالیانه بخشی از درآمد مورد نیاز خود را از طریق ایجاد بدهی تأمین می‌کند، از مردم قرض می‌گیرد؛ به این صورت که: آن‌ها را در طرح‌های عمرانی و سرمایه‌گذاری‌های دولت شریک می‌کند و از محل سود این طرح‌ها، سودی بین آن‌ها تقسیم می‌شود. (به مردم اوراق مشارکت می‌فروشد و اونا رو مشارکت می‌ده در سافت طرح‌های توسعه‌ای و عمرانی؛ پس به نوعی قرض می‌گیره از شون و در نهایت اصل پول رو با سود برمی‌گردونه). این منبع درآمد دولت نیز نمی‌تواند تا ابد پایدار باشد.

- توجه: درآمدهای ناپایدار دولت
- ۱ فروش دارایی‌های تجدیدناپذیر ملی
 - ۲ ایجاد بدهی (استقراض)

بودجه دولت

دولت برای مدیریت کلان کشور، در مقابل درآمدهایی که به دست می‌آورد، مخارج و هزینه‌هایی نیز دارد به عبارت دیگر دولت برای انجام وظایف خود؛ یعنی بهبود عملکرد بازار و ارائه کالاهای عمومی باید هزینه کند.

دولت‌ها برای اداره امور کشور با توجه به درآمدها و هزینه‌هایشان، نیاز به یک برنامه دارند که در قالب بودجه نشان داده می‌شود. بریم تعریف بودجه و هندتا اصطلاح اقتصادی در مورد بودجه رو یاد بگیریم؛

بودجه دولت: برنامه یک‌ساله دولت برای خرج کردن با توجه به درآمدهاست.

مازاد بودجه: اگر درآمد بودجه، بیشتر از هزینه‌های آن باشد با «مازاد بودجه» روبه‌رو هستیم. ← مازاد بودجه ⇒ هزینه > درآمد

کسری بودجه: اگر هزینه‌های بودجه، بیشتر از درآمدهای آن باشد با «کسری بودجه» روبه‌رو هستیم. ← کسری بودجه ⇒ هزینه < درآمد

$$\text{مازاد بودجه} \rightarrow \text{هزینه‌ها} > \text{درآمدها} \quad \leftarrow \text{کسری بودجه} \rightarrow \text{هزینه‌ها} < \text{درآمدها}$$

$$\text{مازاد یا کسری بودجه} = \left(\text{درآمدهای دولت} \right) - \left(\text{هزینه‌های دولت} \right)$$

توجه: وظیفه دولت‌ها برای جلوگیری از کسری بودجه ← برنامه‌ریزی درست و تنظیم الگوی درآمد - هزینه، برای رسیدن به بودجه‌ای «متوازن»

؟ **اگر گفتی:** با توجه به مطالب درس ۶، درستی یا نادرستی عبارت‌های زیر را مشخص کنید.

- ۱- قوانین و مقرراتی که توسط دولت وضع و اجرا می‌شود، به منظور تسهیل و تشویق مبادلاتی است که به نفع خریداران و فروشندگان است و از بروز شرايطی که به مبادلات آن‌ها آسیب می‌زند، جلوگیری می‌کند.
- ۲- تعریف کالای عمومی: به کالا و خدماتی گفته می‌شود که نمی‌تواند توسط افراد زیادی هم‌زمان استفاده شود و شما می‌توانید مردم را از استفاده آن محروم سازید.
- ۳- در بازار محصولات، دولت منابع و عوامل تولید را از خانوارها خریداری و مبالغ را تحت عنوان اجاره، مزد یا سود به خانوارها پرداخت می‌کند.
- ۴- دولت سالیانه بخشی از درآمد مورد نیاز خود را نیز طریق ایجاد بدهی تأمین می‌کند؛ یعنی از مردم قرض می‌گیرد یا آن‌ها را در طرح‌های عمرانی و سرمایه‌گذاری‌های دولت شریک می‌کند و از محل سود این طرح‌ها سودی بین آن‌ها تقسیم می‌کند.
- ۵- در مالیات بر ارزش افزوده، کالا و خدمات واسطه‌ای نیز مشمول پرداخت مالیات می‌شوند.
- ۶- در کشور ایران، غیر از مالیات، بخشی زیادی از درآمدهای دولت از محل فروش دارایی‌های تجدیدناپذیری مثل نفت و گاز تأمین می‌شود. این درآمد پایدار است و با قیمت نفت نوسان نمی‌کند و قابل تحریم نیست.
- ۷- اگر درآمد بودجه از هزینه آن بیشتر باشد، با «کسری بودجه» روبه‌رو هستیم و اگر هزینه‌ها از درآمدها بیشتر باشد، «مازاد بودجه» خواهیم داشت.
- ۸- دولت‌ها باید سعی کنند با برنامه‌ریزی درست و تنظیم الگوی درآمد - هزینه از «کسری بودجه» جلوگیری کنند و «بودجه متوازن» داشته باشند.

✓ پاسخ: ۱- درست است.

۲- نادرست است؛ تعریف کالای عمومی: به کالا و خدماتی گفته می‌شود که توسط افراد زیادی می‌تواند هم‌زمان استفاده شود و شما نمی‌توانید مردم را از استفاده آن محروم سازید.

۳- نادرست است؛ در بازار عوامل تولید، دولت منابع و عوامل تولید را از خانوارها خریداری و مبالغ را تحت عنوان اجاره، مزد یا سود به خانوارها پرداخت می‌کند.

۴- درست است.

۵- نادرست است؛ در این نوع از مالیات، کالا و خدمات واسطه‌ای از پرداخت مالیات معاف می‌شوند.

۶- نادرست است؛ در کشور ایران، غیر از مالیات، بخشی زیادی از درآمدهای دولت از محل فروش دارایی‌های تجدیدناپذیری مثل نفت و گاز تأمین می‌شود. این درآمد پایدار نیست، با قیمت نفت نوسان می‌کند و قابل تحریم است.

۷- نادرست است؛ اگر درآمد بودجه از هزینه آن بیشتر باشد، با «مازاد بودجه» روبه‌رو هستیم و اگر هزینه‌ها از درآمدها بیشتر باشد، «کسری بودجه» خواهیم داشت.

۸- درست است.

مسئله ۵: کارگاه ایران سبز، به همراه سه کارگاه مجاور دیگر، از مجموع کالاهای و امکانات عمومی که دولت در اختیار آنها قرار داده است، هر یک مطابق با موارد زیر از مزایای آن بهره‌مند می‌شوند.

- احداث، تجهیز و نگهداری جاده‌ای که برای تسهیل حمل‌ونقل در کنار کارخانه احداث شده است، به ارزش سالانه ۵۰ میلیون تومان.

- احداث، تجهیز و نگهداری مجموعه سامانه روشنایی بیرون از کارخانه به ارزش سالانه ۳۰ میلیون تومان.

- تأمین امنیت راه‌ها و بازار خرید مواد اولیه و فروش محصولات به ارزش سالانه ۳۰ میلیون تومان.

- ایجاد و نگهداری امکانات رفاهی و بهداشتی در نزدیکی کارخانه به ارزش سالانه ۲۰ میلیون تومان.

اگر قرار بود آقای محمدی به عنوان مدیرعامل کارگاه، خودش هزینه این موارد را پرداخت کند، چه تغییری در درآمد و سود و زیان سالانه شرکت او حاصل می‌شد؟

(اطلاعات مربوط به هزینه‌ها و درآمد شرکت: خرید مواد اولیه برای تولید ماهیانه: ۱۰۰ میلیون تومان، پول آب و برق و گاز و عوارض شهرداری سالیانه: ۸۰۰ میلیون تومان، دستمزد ماهیانه هر کارگر: ۲ میلیون تومان (مجموعاً ۲۰ کارگر)، درآمد سالیانه: ۲/۵ میلیارد تومان)

اکنون فرض کنید دولت، مالیاتی معادل ۵ درصد به طور سالانه، بر درآمدهای شرکت تولیدی آقای محمدی وضع کرده است. با فرض اینکه درآمد مشمول مالیات این شرکت ۱۰۰ میلیون تومان باشد، اولاً تأثیر این مالیات را بر سود و زیان سالانه شرکت محاسبه کنید.

ثانیاً هزینه مالیات را با منافع به دست آمده از امکانات عمومی مقایسه کنید و تحلیل کنید که آیا پرداخت مالیات به نفع شرکت است یا به ضرر آن.

✓ پاسخ:

میلیون تومان $1200 = 12 \times 100 =$ خرید مواد اولیه برای تولید سالانه

میلیون تومان $480 = 4 \times 12 \times 10 =$ دستمزد سالانه کارگران

میلیون تومان $2480 = 480 + 800 + 1200 =$ مجموع هزینه‌های سالانه بنگاه

میلیون تومان $2500 = 2 \times 1000 \div 5 =$ درآمد سالیانه

(سود) میلیون تومان $20 = 2500 - 2480 =$ سود یا زیان

چون درآمد سالانه بنگاه بیشتر از هزینه‌های تولید است، بنگاه از فعالیت اقتصادی خود سود کرده است.

♦ اگر بنگاه تولیدی، خودش هزینه امکانات عمومی را پرداخت کند، خواهیم داشت:

میلیون تومان $2610 = 20 + 30 + 30 + 50 + 2480 =$ مجموع هزینه‌های سالانه بنگاه با احتساب پرداخت هزینه امکانات عمومی

(ضرر) میلیون تومان $110 = 2610 - 2500 =$ سود یا زیان

اگر بنگاه تولیدی، خودش هزینه امکانات عمومی را پرداخت کند، متحمل زیان و ضرر می‌شود.

♦ اگر بنگاه تولیدی، هزینه مالیات را بپردازد، خواهیم داشت: (درآمد مشمول مالیات این شرکت ۱۰۰ میلیون تومان است.)

میلیون تومان $5 = 100 \times \frac{5}{100} =$ هزینه مالیات

در این حالت ۵ میلیون تومان به هزینه‌های بنگاه افزوده می‌شود و داریم: میلیون تومان $2485 = 2480 + 5 =$ مجموع هزینه‌های سالانه بنگاه

میلیون تومان $15 = 2500 - 2485 =$ سود یا زیان

میلیون تومان $5 =$ هزینه مالیات

در این حالت همچنان بنگاه سودده است.

میلیون تومان $130 = 20 + 30 + 30 + 50 =$ منافع به دست آمده از امکانات عمومی

منافع به دست آمده از امکانات عمومی بسیار بیشتر از هزینه مالیات است و در نتیجه پرداخت مالیات به نفع شرکت است.

۳۹۵- در کدام گزینه جاهای خالی به درستی پر شده است؟

(الف) در بازار حضور و رفتار هر یک از عرضه کنندگان و تقاضا کنندگان به نسبت کل بازار بسیار کوچک است.

(ب) خریداران عمده کالاها و خدمات مثل خریدهای دولتی برگزار می کنند.

(پ) در ایران، شرکت توانیر به دلیل و شرکت های خودروسازی به دلایل انحصارگر در فروش کالای خود به شمار می روند.

(ت) شرکت پخش و پالایش فراورده های نفتی جزء بازار هستند.

(۱) (الف) رقابتی - (ب) مناقصه - (پ) طبیعی - (ت) انحصاری

(۳) (الف) انحصاری - (ب) مزایده - (پ) قانونی - (ت) انحصار قانونی

(۴) (الف) انحصاری - (ب) مناقصه - (پ) طبیعی - (ت) فروشندگان انحصارگر

(آزمون های آزمایشی فیلی سبز)

۳۹۶- کدام گزینه در رابطه با انواع بازار صحیح است؟

(۱) در بازار انحصاری، حضور و رفتار هر یک از عرضه کنندگان و تقاضا کنندگان به نسبت کل بازار بسیار کوچک خواهد بود و در عمل، هیچ یک از طرفین به تنهایی در شکل گیری قیمت تأثیرگذار و به عبارت دیگر قیمت گذار نیستند.

(۲) انحصار طبیعی و قانونی مشروط به مواظبت و مقررات گذاری صحیح می تواند برای مصرف کننده سودمند باشد.

(۳) شرکت توانیر در کشور ما، به دلایل قانونی و شرکت های خودرویی به دلیل طبیعی، انحصارگر در فروش کالای خود به شمار می روند.

(۴) فروشندگان آثار هنری در نمایشگاه ها و حراجی ها، مناقصه و خریداران عمده کالا و خدمات مزایده برگزار می کنند.

(آزمون های آزمایشی فیلی سبز)

۳۹۷- هر کدام از موارد زیر به کدام نوع بازار اشاره دارد؟

- شهرداری تهران برای ساخت خط جدید مترو با کم ترین قیمت ممکن، یک فراخوان عمومی منتشر کرده است.

- دکتر بقایی یکی از معضلات صنعت خودروسازی در ایران را، نوع بازار و شیوه عرضه کالا در آن می داند.

- کارشناسان باور دارند هزینه های اولیه بالای تولید برق در ایران و همین طور قیمت پایین فروش آن باعث شده تا بخش خصوصی تمایلی برای حضور در آن نداشته باشد.

(۱) مزایده - انحصاری - انحصار قانونی (۲) مناقصه - رقابتی - انحصار طبیعی (۳) مناقصه - انحصاری - انحصار طبیعی (۴) مزایده - رقابتی - انحصار قانونی

درس ششم: نقش دولت در اقتصاد چیست؟

وظایف دولت

۳۹۸- فرض کنید شما مالک یک شرکت داروسازی هستید و کار خود را با دقت و کیفیت انجام می دهید، شرکت دارویی دیگری محصولاتی با کیفیت کم تر و قیمت پایین تر ارائه می کند. با توجه به این فرضیه، نبود دولت به عنوان داور در این میان، چه پیامدهایی می تواند داشته باشد؟

(۱) با عدم حضور دولت، هم شما متضرر می شوید و مجبور به ترک بازار هستید و هم سلامت مصرف کنندگان به خطر می افتد.

(۲) با حضور دولت از ضرر مصرف کنندگان کم می شود و شرکت رقیب به علت پایین تر بودن قیمت محصولاتش انتخاب می گردد.

(۳) دولت با وضع مالیات سنگین از فعالیت رقیب می کاهد و با دولتی کردن بخش دارو، سلامت مصرف کننده را تضمین می کند.

(۴) با این که دولت وظایف نظارتی بر بخش خصوصی ندارد، اما به محض اطلاع، شرکت بی کیفیت را از بازار بیرون می کند تا شرکت شما متضرر نشود.

۳۹۹- کدام گزینه صحیح ترین و جامع ترین پاسخ به سؤال، «مجموعه گسترده ای از قوانین و مقرراتی که توسط دولت وضع می شود، به چه منظور اجرا می شود؟ است؟

(۱) جهت بهبود بخشیدن امنیت خرید و فروش، زیرا دولت اجازه نمی دهد تا زمانی که فروشنده اثبات نکند که مالک چیزی است، آن را بفروشد.

(۲) عدم تعرض افراد به حقوق یکدیگر و کسب درآمد دولت به منظور تأمین همه اقشار جامعه با این هدف که عدالت درآمدی رعایت شود.

(۳) به منظور تسهیل و تشویق مبادلاتی که به نفع خریداران و فروشندگان است و جلوگیری از بروز شرایطی که به مبادلات آن ها لطمه می زند.

(۴) وضع مقررات ویژه در زمینه های مختلف تا از طریق اطلاعات و آگاهی های لازم، مبادله بین افراد را تسهیل و تضمین کند.

۴۰۰- کدام گزینه از وظایف دولت درباره بهبود عملکرد بازار نمی باشد؟

(۱) تعریف و اجرای حقوق مالکیت

(۳) وضع قوانین و مقررات در زمینه های مختلف

۴۰۱- کدام گزینه به فعالیت دولت جهت بهبود عملکرد بازار اشاره نمی کند؟

(۱) برای برخورداری آحاد جامعه از امکانات بهتر و بیشتر به وضع قوانین مالیاتی و ارائه کالاها و خدمات می پردازد.

(۲) به برخی از شرکت ها پیش از انجام برخی آزمایشات و اخذ گواهی های معتبر، اجازه نمی دهد که محصولات خود را به بازار عرضه کنند.

(۳) با کمک سازمان استاندارد که وظیفه دارد کیفیت یا عدم کیفیت محصولات را تأیید کند؛ باعث می شود محصولاتی با کیفیت به بازار ارائه گردد.

(۴) با اجرای حقوق مالکیت، امنیت خرید و فروش و مبادلات را بهبود می بخشد و نفع خریداران و فروشندگان را بیشینه می کند.

۴۰۲- دولت با داشتن دو وظیفه مهم به عنوان داور در صحنه اقتصاد وارد می شود. کدام گزینه این وظایف مهم را بیان می کند؟

(۱) وضع مالیات و ارائه کالاهای عمومی

(۲) بهبود عملکرد بازار و ارائه کالاهای عمومی

(۳) محافظت از مرزهای کشور و بهبود عملکرد بازار

(۴) ایجاد نظم و وضع سیاست گذاری های اقتصادی

(فارج تیرماه ۱۴۰۳)

۴۰۳- کدام عملکرد دولت، «امنیت خرید و فروش در بازار» را تضمین می کند؟

(۱) مبارزه با ورود کالاهای قاچاق خارجی

(۲) تعریف و اجرای دقیق حقوق مالکیت

(۳) نظارت بر وجود اطلاعات دقیق و درست

(۴) نظارت بر کلیه خرید و فروش ها از طریق مالیات بر ارزش افزوده

۴۰۴- کدام گزینه تعریف صحیح و جامعی از کالاهای عمومی می کند؟

(۱) کالاها و خدماتی که بنا بر صلاح دید دولت توسط گروه خاصی و در زمان مشخصی مورد استفاده قرار می گیرد.

(۲) کالاها و خدماتی که توسط افراد زیادی می تواند هم زمان استفاده شود و هیچ کس نمی تواند مردم را از استفاده آن محروم کند.

(۳) کالاها و خدماتی که افراد تابع یک ملت، چه در داخل و چه در خارج از کشور می توانند از آن ها استفاده کنند.

(۴) کالاها و خدماتی که توسط قشر متوسط و پایین جامعه مورد استفاده قرار می گیرد و هیچ کس نمی تواند این گروه را از آن ها محروم کند.

۴۰۵- کدام دسته از موارد زیر، جزء کالاها یا خدمات عمومی محسوب نمی‌شوند؟

- (۱) تیرهای چراغ برق - اورژانس‌های دولتی - سدها
(۲) جاده‌ها - پل‌ها - آتش‌نشانی
(۳) پارک‌ها - بانک‌ها - پلیس
(۴) بوستان‌ها - خیابان‌ها - راه‌ها

(آزمون‌های آزمایشی فیلی سبز)

۴۰۶- موارد کدام گزینه تکمیل‌کننده جملات خالی عبارات زیر است؟

(الف) حضور دولت و عملکرد قوی آن سبب می‌شود افراد به حقوق یکدیگر تعرض نکنند. در این حالت، دولت به عنوان یک در میدان فعالیت‌های اقتصادی حضور دارد.

(ب) دولت‌ها با هدف و اقدام به وضع و اجرای مجموعه گسترده‌ای از قوانین و مقررات در حوزه کسب و کار می‌کنند.
(پ) دولت تلاش می‌کند با تعریف و اجرای حقوق مالکیت را بهبود بخشد.

(۱) (الف) بازیگر اصلی / (ب) کنترل متغیرهای کلان اقتصادی - افزایش شفافیت مالیاتی و جلوگیری از فرار مالیاتی اشخاص / (پ) امنیت خرید و فروش و مبادلات
(۲) (الف) داور / (ب) تسهیل و تشویق مبادلاتی که به نفع خریداران و فروشندگان است. - جلوگیری از بروز شرایطی که به مبادلات آسیب می‌زند. / (پ) منافع و سود تولیدکنندگان و فروشندگان

(۳) (الف) داور / (ب) تسهیل و تشویق مبادلاتی که به نفع خریداران و فروشندگان است. - جلوگیری از بروز شرایطی که به مبادلات آسیب می‌زند. / (پ) امنیت خرید و فروش و مبادلات

(۴) (الف) بازیگر اصلی / (ب) کنترل متغیرهای کلان اقتصادی - افزایش شفافیت مالیاتی و جلوگیری از فرار مالیاتی اشخاص / (پ) منافع و سود تولیدکنندگان و فروشندگان
۴۰۷- هر کدام از موارد زیر به ترتیب به کدام یک از وظایف دولت اشاره دارد؟

(الف) یک بنگاه توانسته با جعل سند، زمین آقای رحیمی را بدون اطلاع او به یک نفر دیگر بفروشد.

(ب) شرکت لنت ترمز جهان، با تولید لنت ترمز نامرغوب، باعث بروز حوادث زیادی در جاده‌های کشور شده است.

(پ) نبود روشنایی مناسب در یک جاده بین شهری، سالانه منجر به تصادفات و مرگ هم‌وطنان می‌شود.

(ت) آقای منوچهری به تازگی یک آرایشگاه مردانه افتتاح کرده است، اما ناتوانی و مهارت پایین او باعث شده تا بخش زیادی از مراجعه‌کنندگان ناراضی باشند.

(۱) (الف) تعریف و اجرای حقوق مالکیت / (ب) تأیید کیفیت یا عدم کیفیت محصولات، توسط سازمان استاندارد / (پ) تأمین کالاهای عمومی مورد نیاز مردم / (ت) جلوگیری از ورود افرادی که صلاحیت‌های لازم را ندارند به مشاغل مختلف

(۲) (الف) داور در میدان فعالیت‌های اقتصادی / (ب) ارائه کالاهای عمومی مورد نیاز مردم / (پ) قانون‌گذاری و جرمه متخلفان رانندگی / (ت) تعریف و اجرای حقوق مالکیت
(۳) (الف) ممنوعیت معاملات زینبار خریداران و فروشندگان / (ب) بهبود وضعیت جاده‌های کشور / (پ) افزایش خدمات پزشکی و درمانی در کشور / (ت) ممنوعیت معاملات زینبار خریداران و فروشندگان

(۴) (الف) تعریف و اجرای حقوق مالکیت / (ب) ارائه کالاهای عمومی مورد نیاز مردم / (پ) تأمین کالاهای عمومی مورد نیاز مردم / (ت) جلوگیری از ورود افرادی که صلاحیت‌های لازم به مشاغل مختلف را ندارند.

جایگاه دولت در جریان چرخشی درآمد

۴۰۸- کدام گزینه بیانگر x, y, z در تصویر روبه‌رو است؟

(۱) x : کالاها و خدمات - y : خریدهای دولت - z : مالیات

(۲) x : خریدهای دولت - y : کالاها و خدمات - z : مالیات

(۳) x : کالاها و خدمات - y : مالیات - z : پرداخت عوامل تولید

(۴) x : خریدهای دولت - y : مالیات - z : کالاها و خدمات

۴۰۹- با توجه به جریان چرخشی درآمد، کدام گزینه صحیح نمی‌باشد؟

(۱) دولت، خریداری مهم، هم در بازارهای عوامل تولید و هم در بازار کالاها و خدمات است.

(۲) دولت با دریافت مالیات از شرکت‌ها و خانواده‌ها و پرداخت یارانه به آن‌ها، نقشی مهم در اقتصاد ایفا می‌کند.

(۳) بنگاه‌های اقتصادی و دولت‌ها، دو بازیگر اصلی اقتصاد هستند که برای رفع نیاز خانوارها به صحنه آمده‌اند.

(۴) عوامل تولید از خانوارها هم به سمت دولت و هم به سمت بنگاه‌ها حرکت و در مقابل خدماتشان، درآمد دریافت می‌کنند.

۴۱۰- با توجه به نمودار جریان چرخشی تعاملات بین خانوارها، بنگاه‌ها

و دولت، عبارات کدام گزینه به ترتیب تکمیل‌کننده موارد «الف» تا «ث»

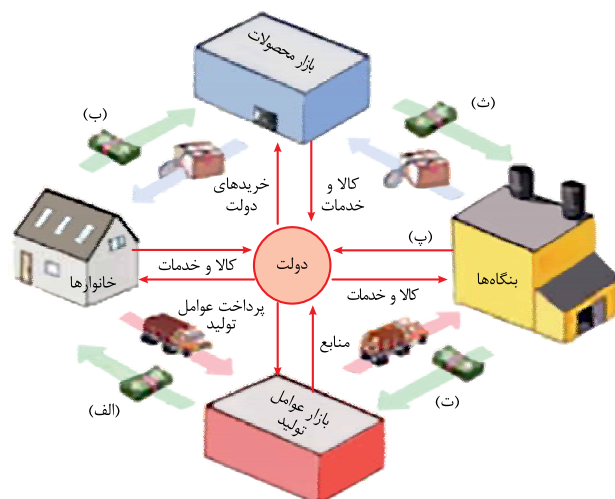
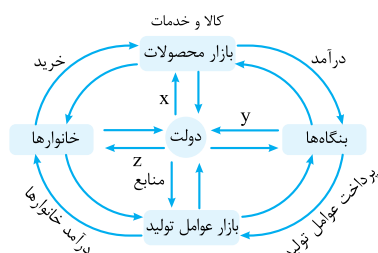
مشخص‌شده در نمودار می‌باشد؟ (آزمون‌های آزمایشی فیلی سبز)

(۱) پرداخت عوامل تولید - خریده‌ها - یارانه - درآمد خانوار - درآمد

(۲) درآمد خانوار - درآمد - یارانه - پرداخت عوامل تولید - خریده‌ها

(۳) درآمد خانوار - خریده‌ها - مالیات - پرداخت عوامل تولید - درآمد

(۴) پرداخت عوامل تولید - درآمد - مالیات - پرداخت عوامل تولید - خریده‌ها

(آزمون‌های آزمایشی شیلی سبز)

۴۱۱- کدام مورد در رابطه با جریان چرخشی اقتصاد نادرست است؟

- (۱) خریداران، خانوارهایی هستند که تقاضاکننده کالاها و خدمات هستند و نسبت به مشاهده تغییر شرایط بازار تصمیمات متفاوتی می‌گیرند.
- (۲) بنگاه‌ها در مقابل به کارگیری منابع طبیعی، سرمایه و نیروی انسانی مبالغی تحت عنوان اجاره، سود و دستمزد (حقوق) به خانوارها می‌پردازند.
- (۳) خانوارها کالا و خدمات مورد نیاز خود را از کسب و کارها خریداری می‌کنند و زمین، نیروی کار، سرمایه و کارآفرینی را برای تولید کالاها و خدمات به بنگاه‌ها ارائه می‌کنند.
- (۴) آن چیزی که از سمت بنگاه‌ها به سمت بازار عوامل تولید پرداخت می‌شود، درآمد نام دارد و آن چیزی که از سمت بنگاه‌ها به سمت دولت می‌رود، کالا و خدمات نام دارد.

۴۱۲- صحیح (ص) یا غلط (غ) بودن عبارات زیر در کدام گزینه به درستی نشان داده شده است؟

(الف) مجموعه گسترده‌ای از قوانین و مقرراتی که توسط دولت وضع و اجرا می‌شود، به منظور تسهیل و تشویق مبادلاتی است که به نفع خریداران و فروشندگان است.

(ب) دولت با عملکرد درست خود می‌تواند تخصیص‌های بهینه‌ای برای اقتصاد به وجود آورد.

(پ) دولت با تعریف و اجرای حقوق مالکیت، می‌کوشد تا وجود اطلاعات و آگاهی‌های لازم را برای مبادله بین افراد تضمین کند.

(ت) در بازار محصولات، دولت منابع و عوامل تولید را از خانوارها خریداری و مبالغی را تحت عنوان اجاره، مزد یا سود به خانوارها پرداخت می‌کند.

(ث) کالای عمومی به کالا و خدماتی گفته می‌شود که نمی‌تواند توسط افراد زیادی هم‌زمان استفاده شود و شما می‌توانید مردم را از استفاده آن محروم سازید.

(۱) ص - ص - غ - غ (۲) ص - ص - غ - غ (۳) غ - غ - ص - ص (۴) غ - غ - ص - ص

ابزارها و منابع تأمین مالی دولت: (مالیات‌ها)

۴۱۳- معمولاً و در بیشتر مواقع دولت چگونه منابع مالی خود را تأمین می‌کند؟

- (۱) مالیات‌ها، استقراض از خارج و فروش نفت
- (۲) استقراض از خارج، فروش اوراق مشارکت و فروش دارایی‌های ملی
- (۳) مالیات‌ها، ایجاد بدهی و فروش دارایی‌های ملی
- (۴) فروش نفت، ایجاد بدهی و فروش اوراق بهادار به مردم

(فارج تیرماه ۱۴۰۳)

۴۱۴- کدام مورد درباره تأمین منابع مالی دولت، برای ارائه خدمات و کالاهای عمومی، درست است؟

- (۱) فروش اوراق مشارکت - ایجاد بدهی - عوارض نوسازی
- (۲) تعرفه‌های گمرکی - خرید اوراق مشارکت - قرض از مردم
- (۳) پرداخت یارانه - فروش دارایی‌های تجدیدناپذیر - تعرفه‌های گمرکی
- (۴) تعرفه‌های گمرکی - فروش دارایی‌های تجدیدناپذیر - خرید اوراق مشارکت

۴۱۵- با توجه به هر یک از سؤالات زیر، پاسخ صحیح در کدام گزینه آمده است؟

(الف) در یک کارگاه تولیدی مبلغ قابل محاسبه برای پرداخت مهم‌ترین نوع مالیات این واحد تولیدی چیست؟

(ب) جمله زیر به کدام یک از اهداف اخذ مالیات اشاره دارد؟

«دولت با واریز یارانه از محل مالیات‌های پرداختی توسط مردم، توانست اختلاف بین دهک‌ها در کشور را کاهش دهد.»

(پ) هدف اصلی از اخذ مالیات چیست؟

- (۱) (الف) درآمد کارگاه تولیدی - (ب) تشویق فعالیت‌های مطلوب و کاهش فعالیت‌های نامناسب - (پ) کاهش نابرابری‌ها
- (۲) (الف) سود کارگاه تولیدی - (ب) کاهش نابرابری‌ها و فاصله‌های اقتصادی و اجتماعی - (پ) افزایش درآمد دولت
- (۳) (الف) درآمد کارگاه تولیدی - (ب) کاهش نابرابری‌ها و فاصله‌های اقتصادی و اجتماعی - (پ) کاهش نابرابری‌ها
- (۴) (الف) سود کارگاه تولیدی - (ب) کاهش فعالیت‌های نامناسب و تشویق فعالیت‌های مطلوب - (پ) افزایش درآمد دولت

۴۱۶- در کدام گزینه موارد ذکر شده به ابزارهای تأمین منابع مالی دولت برای ارائه خدمات و کالاهای عمومی اشاره دارد؟

- (۱) پرداخت یارانه - فروش اوراق مشارکت - دریافت عوارض گمرکی از واردکنندگان
- (۲) عوارض نوسازی شهرداری‌ها - خرید اوراق مشارکت - فروش محصولات پتروشیمی به کشورهای همسایه
- (۳) فروش اوراق مشارکت - صادرات نفت به کشورهای آمریکای لاتین - عوارض نوسازی شهرداری‌ها
- (۴) اضافه‌شدن برخی اصناف به معافیت‌های مالیاتی - خرید اوراق مشارکت - دریافت عوارض گمرکی از واردکنندگان

۴۱۷- یکی از دلایلی که دولت از مردم مالیات می‌گیرد، کدام گزینه است؟

- (۱) دولت برای تأمین سطحی از کالاها و خدمات عمومی برای همگان، از مردم مالیات می‌گیرد.
- (۲) دولت برای تأمین مخارج خود و جبران کسری بودجه، از مردم مالیات می‌گیرد و این‌گونه توزیع درآمد را عادلانه‌تر می‌کند.
- (۳) دولت بابت خدمات شهری که به مردم ارائه می‌دهد، از آن‌ها مالیات می‌گیرد و غیرمستقیم از قیمت کالاهای ضروری می‌کاهد.
- (۴) دولت باید به منظور تأمین مخارج خود در زمان کسری بودجه، مالیات دریافت کند و در مقابل، به برخی از مردم با سطح درآمدی مشخص یارانه بدهد.

۴۱۸- کدام گزینه سه هدف اصلی اخذ مالیات را بیان می‌کند؟

- (۱) کاهش فاصله طبقاتی بین افراد جامعه - کاهش رفتارهای نامطلوب - افزایش رفتارهای مطلوب
- (۲) افزایش درآمد دولت - کاهش رفتارهای نامطلوب یا افزایش رفتارهای مطلوب - کاهش نابرابری‌های اقتصادی و اجتماعی
- (۳) کاهش فاصله طبقاتی بین افراد جامعه - افزایش درآمد دولت - افزایش خدمات شهری و رفاهی برای عموم
- (۴) افزایش رفتارهای مطلوب - تأمین بودجه دولت در زمان مواجهه با کمبود بودجه - افزایش خدمات شهری و رفاهی برای عموم

۴۱۹- کدام گزینه با توجه به مهم‌ترین هدف مالیات، صحیح نیست؟

- (۱) اخذ مالیات برای تأمین مالی دولت و پشتیبانی از فعالیت‌های آن ضروری است.
- (۲) دولت در شهرها و روستاها از محل مالیات‌ها، خدماتی چون راه‌ها، راهنمایی و رانندگی و ... ارائه می‌دهد.
- (۳) مالیات باید درآمد دولت را تا حدی بالا ببرد که عملکرد دولت مؤثر واقع شود.
- (۴) هدف کاهش رفتار نامطلوب و یا افزایش رفتار مطلوب از طریق اخذ مالیات عملی می‌شود.

۴۲۰- با توجه به موارد زیر، کدام گزینه صحیح است؟

(الف) اولین و مهم‌ترین هدف مالیات، است.

(ب) اساس و مبنای مالیات بر دارایی است.

(پ) شما با گرفتن مجوزهای لازم در شروع کارتان
(الف) افزایش درآمد دولت - (ب) ثروت مؤدی - (پ) اجازه می‌دهید دولت به کار شما نظارت کند. - (ت) وظایف نظارتی

(۲) (الف) افزایش درآمد دولت - (ب) تقسیم عادلانه ثروت - (پ) از حمایت‌های مالیاتی و دولتی بهره‌مند می‌شوید. - (ت) وظیفه تأمین مالی

(۳) (الف) تأمین مالی دولت - (ب) ثروت مؤدی - (پ) به عنوان کارآفرین شناخته می‌شوید؛ پس مشمول معافیت‌های مالیاتی می‌شوید. - (ت) وظایف نظارتی

(۴) (الف) کاهش نابرابری‌های اقتصادی - (ب) تقسیم عادلانه ثروت - (پ) از آن‌جا که مشمول نظارت دولت می‌شوید؛ پس وارد سیستم مالیات‌گیری خواهید شد. - (ت) تأمین مالی

۴۲۱- چند مورد از جملات زیر صحیح نیست؟

(الف) به پرداخت‌های لازم به دولت، مالیات می‌گویند.

(ب) یکی از راهکارهای دولت برای حمایت از تولید داخلی، این است که نرخ مالیات بر املاک کارخانجات جدید را از ۱۳٪ به ۱۷٪ برساند.

(پ) دولت با دریافت یارانه از شرکت‌ها و خانواده‌ها و همچنین پرداخت مالیات به آن‌ها نقشی مهم در اقتصاد ایفا می‌کند.

(ت) دولت برای انجام وظایف خود، همچون بهبود عملکرد بازار و ارائه کالاهای عمومی باید هزینه کند.

(۱) ۳ (۲) ۴ (۳) ۱ (۴) ۲

۴۲۲- چند مورد از موارد زیر، مصداق کاهش رفتار نامطلوب یا افزایش رفتار مطلوب با ابزار مالیات است؟

(الف) در کشور چین با بالا رفتن قیمت چوبک‌های غذاخوری از طریق وضع مالیات، قطع درختان جنگلی کاهش یافت.

(ب) در کشور هلند، برای ترویج فرهنگ گل خریدن، از کشاورزان مالیات بر درآمد می‌گیرند.

(پ) در کشور دانمارک، با بستن مالیات بر هر پاکت شیر تک‌نفره، کودکان را به شیر خوردن تشویق می‌کنند.

(ت) در کشور برزیل، با افزایش نرخ مالیات بر هر پاکت ماری‌جوانا از مصرف بی‌رویه آن کاسته‌اند.

(ث) در کشور آلمان، از درآمد مربیان مهد کودک که برای فرهنگ‌سازی کودکان کارهای مثبتی انجام می‌دهند، هیچ مالیاتی گرفته نمی‌شود.

(۱) دو (۲) پنج (۳) چهار (۴) سه

۴۲۳- «سطح آلودگی به مرز هشدار رسیده است و مردم با ماشین‌های شخصی خود به محل کار می‌روند و میزان استفاده از وسایل نقلیه عمومی هم چنان کم است.» کدام گزینه، بهترین راهکار را برای بیرون آمدن از این شرایط نشان می‌دهد؟

(۱) افزایش قیمت خودروهای فاقد کارت معاینه فنی

(۲) وضع مالیات بر سوخت‌های آلاینده

(۳) کاهش آلودگی از طریق ابرهای باران‌زا

(۴) دادن یارانه به خودروهای ملی

۴۲۴- در کشور ما مالیات به چند نوع تقسیم می‌شود و کدام گزینه تفاوت آن‌ها را به خوبی نشان می‌دهد؟

(۱) دو نوع مالیات بر دارایی و مالیات بر درآمد - مبنای مالیات بر دارایی، ثروت پرداخت‌کنندگان مالیات است، اما مبنای مالیات بر درآمد، سطح حقوق دریافتی آن‌هاست.

(۲) دو نوع مالیات مستقیم و مالیات غیرمستقیم - در مالیات غیرمستقیم مبلغی به عنوان مالیات دریافت می‌شود، اما در مالیات مستقیم بخشی از درآمد به عنوان مالیات کسر می‌شود.

(۳) دو نوع مالیات بر دارایی و مالیات بر درآمد - مالیات بر درآمد از هر کدام از انواع درآمدها جداگانه دریافت می‌شود، اما مالیات بر ثروت از دارایی افراد کسر می‌شود.

(۴) دو نوع مالیات مستقیم و مالیات غیرمستقیم - در مالیات غیرمستقیم، مالیات به صورت بخشی از قیمت کالا از مشتری گرفته می‌شود، اما مالیات مستقیم به دارایی یا درآمد افراد تعلق می‌گیرد.

۴۲۵- کدام مالیات‌ها «مستقیم» و کدام‌ها «غیرمستقیم» هستند؟

«مالیات بر مصرف - مالیات بر دارایی و ثروت - عوارض گمرکی و خدماتی - مالیات بر ارزش افزوده - مالیات بر درآمد»

(۱) مستقیم - مستقیم - غیرمستقیم - مستقیم - غیرمستقیم - مستقیم

(۲) غیرمستقیم - مستقیم - مستقیم - غیرمستقیم - غیرمستقیم - مستقیم

(۳) مستقیم - غیرمستقیم - مستقیم - غیرمستقیم - غیرمستقیم - مستقیم

(۴) غیرمستقیم - غیرمستقیم - مستقیم - غیرمستقیم - غیرمستقیم - مستقیم

۴۲۶- کدام گزینه مهم‌ترین انواع مالیات‌های غیرمستقیم را که در کشور ما اجرا و اعمال می‌شوند، نشان می‌دهد؟

(۱) عوارض شهرداری، عوارض گمرکی، مالیات بر ارزش افزوده

(۲) عوارض خدماتی، مالیات بر مصرف، مالیات بر درآمد و دارایی

(۳) عوارض شهرداری، مالیات بر نقل و انتقالات دارایی، مالیات بر ثروت

(۴) عوارض گمرکی و خدماتی، مالیات بر مصرف، مالیات بر ارزش افزوده

۴۲۷- کدام گزینه پاسخ صحیحی به سؤالات زیر در مورد عوارض گمرکی و خدماتی است؟

(الف) این نوع مالیات تابع چه چیز است؟ (ب) معمولاً با چه هدف یا اهدافی اعمال می‌شوند؟ (پ) چگونه تعیین و دریافت می‌شوند؟

(۱) (الف) تابع سیاست‌های کلان بازرگانی و شرایط اقتصادی کشورها - (ب) با هدف درآمدزایی برای دولت و حمایت از صنایع داخلی - (پ) براساس قیمت و ارزش کالاها یا براساس ویژگی‌ها و مشخصات آن‌ها

(۲) (الف) تابع سیاست‌های کلان دولت و شرایط صادرات و واردات کشورها - (ب) با هدف کاهش فاصله دهک‌های درآمدی و حمایت از صنایع خارجی - (پ) براساس قوانین دولتی و تعرفه‌های مجلس و ارزش کالاها

(۳) (الف) تابع سیاست‌های کلان بازرگانی و شرایط اقتصادی کشورها - (ب) با هدف بهبود وضع توزیع عادلانه درآمد و درآمدزایی برای دولت - (پ) براساس قوانین دولتی و تعرفه‌های مجلس و ارزش کالاها

(۴) (الف) تابع سیاست‌های خرد دولت و شرایط صادرات و واردات - (ب) با هدف حمایت از صادرات و منعی بر واردات و همچنین کاهش فاصله دهک‌های درآمدی - (پ) براساس قیمت و ارزش کالاها یا براساس ویژگی‌ها و مشخصات آن‌ها

۴۲۸- شهرداری در مقابل خدماتی که ارائه می‌کند، چگونه از مردم پول دریافت می‌کند؟

(۱) از طریق دریافت انواع عوارض مندرج در قبوض، عوارض شهرداری، عوارض نوسازی یا عوارض اتومبیل

(۲) از طریق اخذ مالیات مستقیم بر کالاها و خدمات عمومی، مانند بلیت سینما، ورودی پارک‌ها و بلیت شهربازی‌ها و ...

(۳) سالانه دو مرتبه بهای خدمات را از طریق مالیات مستقیم بر درآمد و دارایی از اقشار پردرآمد دریافت می‌کند.

(۴) مالیات‌ها را از ثروتمندان به شکلی غیرمستقیم و به کمک دولت اخذ می‌کند؛ مانند مالیات بر کالاهای لوکس و خاص

۴۲۹- چند مورد از جملات زیر صحیح نیست؟

- (الف) حقوق و عوارض گمرکی در واقع مالیات هر کشور بر کالاهای مختلف تولید داخل است که با نام «تعرفه‌های گمرکی» نیز شناخته می‌شود.
(ب) انواع عوارض درج‌شده در قبض‌های شهرداری مالیات تلقی می‌شود.
(پ) اخیراً در برخی کشورها به دلیل آثار زیست‌محیطی خطرناک کبسه‌های پلاستیکی، به کاهش نرخ مالیات بر فروش آن‌ها اقدام شده است.
(ت) بازی اقتصاد نیازمند یک واسطه است که به آن دولت می‌گویند.

(ث) وظیفه قانونی پرداخت مالیات بر مصرف بر عهده خریدار آن، هنگام خرید محصول است.

(ج) مالیات بر ارزش افزوده با ایجاد شفافیت، فرار مالیاتی را کاهش می‌دهد.

(۱) پنج (۲) دو (۳) چهار (۴) سه

۴۳۰- هر یک از موارد «مالیات بر نوشیدنی‌های انرژی‌زا - عوارض نوسازی - مالیات بر ارث - مالیات بر خرید یا مصرف قلیون» جزء کدام دسته از مالیات‌ها هستند؟

(۱) مالیات بر مصرف - عوارض خدماتی - مالیات بر دارایی - مالیات بر مصرف

(۲) مالیات بر فروش - عوارض گمرکی - مالیات بر درآمد - مالیات بر مصرف

(۳) مالیات بر ارزش افزوده - عوارض خدماتی - مالیات بر دارایی - مالیات بر فروش

(۴) مالیات بر مصرف - عوارض خدماتی و گمرکی - مالیات بر درآمد - مالیات بر مصرف

۴۳۱- هر یک از موارد زیر به کدام نوع مالیات اشاره می‌کند؟

(الف) دفع پسماند (ب) ورود ۱۰ فروند هواپیمای خریداری شده از روسیه به کشور

(پ) مالیات بر خودرو (ت) مالیات بر مشروبات غیرالکلی ماشینی

(۱) (الف) عوارض شهرداری - (ب) عوارض گمرکی و خدماتی - (پ) مالیات بر دارایی - (ت) مالیات بر مصرف

(۲) (الف) عوارض خدماتی - (ب) مالیات بر مصرف - (پ) عوارض گمرکی - (ت) مالیات بر دارایی

(۳) (الف) عوارض گمرکی و خدماتی - (ب) مالیات بر فروش - (پ) مالیات بر مصرف - (ت) مالیات بر فروش

(۴) (الف) مالیات بر عوارض شهری - (ب) عوارض گمرکی - (پ) مالیات بر دارایی - (ت) مالیات بر فروش

۴۳۲- در مالیات‌گیری به روش ارزش افزوده چه اتفاقی برای کالاها و خدمات واسطه‌ای می‌افتد؟

(۱) با نرخ ثابت در هر مرحله مشمول مالیات می‌شوند.

(۳) گرفتار فرایند مالیات‌گیری چندگانه می‌شوند.

(۲) یک بار در مرحله تولید و یک بار در بطن کالاهای نهایی، مشمول مالیات می‌شوند.

(۴) از پرداخت مالیات معاف می‌شوند.

۴۳۳- کدام گزینه در ارتباط با جمله زیر صحیح نیست؟

«مالیات بر ارزش افزوده با ایجاد شفافیت، فرار مالیاتی را کاهش می‌دهد.»

(۱) از مالیات‌ستانی مضاعف جلوگیری می‌کند.

(۲) مالیات پرداخت‌شده تولیدکنندگان قبلی از مالیات بر فروش بعدی کسر می‌شود.

(۳) کالاها و خدمات واسطه‌ای از پرداخت مالیات معاف می‌شوند.

(۴) با حمایت از تولیدات داخلی، معافیت‌های مالیاتی در هر مرحله از تولید افزایش داده می‌شود.

(آزمون‌های آزمایشی فیلی سبز)

۴۳۴- موارد کدام گزینه به ترتیب، تکمیل‌کننده جاهای خالی عبارات زیر است؟

(الف) وظیفه قانونی پرداخت مالیات بر بر عهده تولیدکنندگان یا عرضه‌کنندگان است.

(ب) در کشورهایی که سازوکار مالیات بر ارزش افزوده برقرار است، کسب و کارها منبع مالیات را از جمع‌آوری کرده و آن را از طریق پرداخت می‌کنند.

(پ) با گرفتن انواع مجوزها برای راه‌اندازی کسب و کار، اجازه به دولت داده می‌شود.

(۱) (الف) مصرف / (ب) فروش خودشان - خرید از دیگر کسب و کارها / (پ) نظارت بر کسب و کارها

(۲) (الف) ارزش افزوده / (ب) خرید از دیگر کسب و کارها - فروش خودشان / (پ) تأمین امنیت و محافظت از کسب و کار

(۳) (الف) مصرف / (ب) خرید از دیگر کسب و کارها - فروش خودشان / (پ) تأمین امنیت و محافظت از کسب و کار

(۴) (الف) ارزش افزوده / (ب) فروش خودشان - خرید از دیگر کسب و کارها / (پ) نظارت بر کسب و کارها

(آزمون‌های آزمایشی فیلی سبز)

۴۳۵- پاسخ صحیح پرسش‌های زیر در کدام گزینه آمده است؟

(الف) مبنای مالیات بر درآمد چیست؟ (ب) تعرفه‌های گمرکی در کشورها، تابع چه عواملی هستند؟

(پ) کدام نوع از مالیات‌ها به منظور حمایت از صنایع داخلی به کار گرفته می‌شود؟

(۱) (الف) درآمد افراد و شرکت‌ها - (ب) سیاست‌های کلان بازرگانی و شرایط اقتصادی کشورها - (پ) عوارض گمرکی

(۲) (الف) ثروت افراد و شرکت‌ها - (ب) سیاست‌های سیاسی و اجتماعی جامعه - (پ) مالیات بر ارزش افزوده

(۳) (الف) درآمد افراد و شرکت‌ها - (ب) سیاست‌های کلان بازرگانی و شرایط اقتصادی کشورها - (پ) مالیات بر ارزش افزوده

(۴) (الف) ثروت افراد و شرکت‌ها - (ب) سیاست‌های سیاسی و اجتماعی جامعه - (پ) تعرفه‌های گمرکی

(آزمون‌های آزمایشی فیلی سبز)

۴۳۶- صحیح (ص) یا غلط (غ) بودن عبارات زیر در رابطه با انواع مالیات‌ها، در کدام گزینه به درستی بیان شده است؟

(الف) در مالیات بر ارزش افزوده، مالیات پرداخت‌شده تولیدکنندگان قبلی به مالیات بر فروش بعدی اضافه می‌شود. به عبارت دیگر کالا و خدمات نهایی و واسطه‌ای مشمول پرداخت مالیات‌اند.

(ب) در مالیات بر دارایی که شاید بتوان گفت مهم‌ترین نوع مالیات است، درآمد و ثروت اشخاص مبنای مالیات است.

(پ) در کشورهایی که مالیات بر ارزش افزوده برقرار است، کسب و کارها، منبع مالیات را از فروش خودشان جمع‌آوری کرده و آن را از طریق خرید از دیگر کسب و کارها، پرداخت می‌کنند.

(ت) انواع عوارض درج‌شده در قبض‌های شهرداری، مالیات تلقی می‌شود. شهرداری در مقابل خدماتی که ارائه می‌کند، وجوهی مانند عوارض خودرو یا عوارض نوسازی دریافت می‌کند.

(ث) مالیات بر مصرف، نهایتاً توسط تولیدکنندگان و فروشندگان پرداخت می‌شود، اما وظیفه قانونی پرداخت آن به عهده مصرف‌کننده نهایی است.

(۱) غ - غ - غ - غ (۲) غ - غ - ص - ص (۳) ص - ص - ص - غ (۴) ص - ص - غ - غ

(آزمون‌های آزمایشی فیلی سبز)

۴۳۷- هر یک از موارد زیر به کدام نوع مالیات اشاره دارد؟

(الف) مهم‌ترین نوع مالیات بر دارایی است.

(ب) اگرچه این نوع مالیات نهایتاً به وسیله مصرف‌کننده نهایی پرداخت می‌شود، اما وظیفه قانونی پرداخت آن به عهده تولیدکنندگان و فروشندگان است.

(پ) دولت برای حمایت از تولید داخلی، در زمان ورود خودروهای خارجی به کشور مبلغی را از واردکننده دریافت می‌کند.

(ت) مالیات بر مشروبات غیرالکلی ماشینی و دخانیات از نمونه‌های این نوع مالیات در ایران است.

- (۱) مالیات بر املاک - مالیات بر مصرف - عوارض خدماتی - مالیات بر فروش
 (۲) مالیات بر ارث - مالیات بر ارزش افزوده - عوارض خدماتی - مالیات بر مصرف
 (۳) مالیات بر ارزش افزوده - عوارض خدماتی - مالیات بر مصرف
 (۴) مالیات بر املاک - مالیات بر ارزش افزوده - عوارض گمرکی - مالیات بر فروش

۴۳۸- عبارات کدام گزینه دربردارنده پاسخ صحیح دو پرسش زیر است؟

(الف) نوع مالیات در هر یک از موارد زیر کدام است؟

«افرادی که خانه، ویلا، خودروهای لوکس و ... دارند، ملزم به پرداخت درصدی از ارزش دارایی خود به دولت هستند.» / دولت تصمیم می‌گیرد که فقط کالاهای خاصی در مقادیر مشخصی پس از خرید، مالیات بپردازند. / کارکنان باید بخشی از درآمد خود را به عنوان مالیات به دولت پرداخت کنند.»

(ب) به ترتیب هر یک از موارد زیر در نتیجه کدام اقدام دولت پدید آمده است؟

«تعرض نکردن افراد به حقوق یکدیگر / تسهیل و تشویق مبادلاتی که به نفع خریداران و فروشندگان است.» / تضمین وجود اطلاعات و آگاهی لازم برای مبادلات بین افراد»

(۱) (الف) مالیات بر دارایی - مالیات بر مصرف - مالیات بر درآمد / (ب) تأمین کالاها و خدمات عمومی - حضور نظارتی دولت و عملکرد قوی آن - حمایت از حقوق مالکیت و تأیید کیفیت کالاها و خدمات موجود

(۲) (الف) مالیات بر مصرف - مالیات بر دارایی - مالیات بر ارزش افزوده / (ب) تأمین کالاها و خدمات عمومی - حضور نظارتی دولت و عملکرد قوی آن - وضع قوانین و مقرراتی ویژه در زمینه‌های مختلف

(۳) (الف) مالیات بر دارایی - مالیات بر مصرف - مالیات بر درآمد / (ب) حضور دولت و عملکرد قوی آن - وضع و اجرای مجموعه گسترده‌ای از قوانین - وضع قوانین و مقرراتی ویژه در زمینه‌های مختلف

(۴) (الف) مالیات بر مصرف - مالیات بر دارایی - مالیات بر ارزش افزوده / (ب) حضور دولت و عملکرد قوی آن - وضع و اجرای مجموعه گسترده‌ای از قوانین - وضع قوانین و مقرراتی ویژه در زمینه‌های مختلف

۴۳۹- هر یک از موارد زیر به ترتیب مربوط به کدام شکل از مالیات (مستقیم و غیرمستقیم) است؟

- مالیاتی که امیرعلی به خاطر مصرف نوشیدنی‌های گازدار با خرید خود پرداخت می‌کند.

- خانم گوهری به واسطه فروش خانه خود از طرف دولت پرداخت‌کننده مالیات شناخته شده است.

- شرکت تابان به دلیل دریافت سود از حساب‌های سپرده خود، مشمول مالیات شده است.

- فرزندان آقای رحیمی، بعد از فروش خانه پدر مرحومشان به دولت مالیات پرداخت کردند.

- سمیرا برای سفرش به ترکیه به دولت عوارض پرداخت کرد.

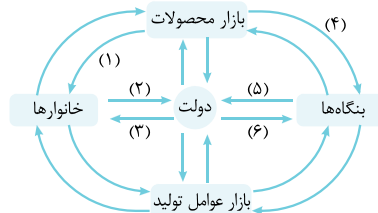
(۱) مستقیم - غیرمستقیم - غیرمستقیم - غیرمستقیم - مستقیم - غیرمستقیم

(۲) غیرمستقیم - مستقیم - مستقیم - مستقیم - مستقیم - غیرمستقیم

(۳) غیرمستقیم - غیرمستقیم - مستقیم - غیرمستقیم - غیرمستقیم - مستقیم

(۴) مستقیم - مستقیم - غیرمستقیم - مستقیم - غیرمستقیم - مستقیم

۴۴۰- نمودار زیر، شکل ساده‌شده‌ای از جریان چرخشی با حضور دولت است. با توجه به این نمودار:

(الف) دولت از چه ابزاری در هنگام عدم تعادل (در وضعیت کمبود تقاضا) جهت بهبود عملکرد

بازار و حمایت از مصرف‌کننده استفاده می‌کند و این مورد مربوط به کدام قسمت نمودار است؟

(ب) چه ارتباطی میان مسیر شماره ۴ و ۵ می‌توان تصور کرد؟

(پ) کدام مسیر نشان‌دهنده ارائه سبد حمایتی دولت (شامل برخی از کالاها و خدمات مورد نیاز

بنگاه‌ها) به تولیدکنندگان است؟

(۱) (الف) افزایش مالیات بر درآمد و ارث - مسیر شماره ۳ / (ب) کاهش مورد ۵، قطعاً مورد ۴ افزایش پیدا خواهد کرد. / (پ) مسیر شماره ۳

(۲) (الف) حذف و یا کاهش مالیات بر مصرف کالاها و مالیات بر ارزش افزوده - مسیر شماره ۲ / (ب) به صورت منطقی با افزایش مورد ۴، مورد ۵ نیز افزایش می‌یابد. / (پ) مسیر شماره ۳

(۳) (الف) افزایش مالیات بر درآمد و ارث - مسیر شماره ۳ / (ب) کاهش مورد ۵، قطعاً مورد ۴ افزایش پیدا خواهد کرد. / (پ) مسیر شماره ۵

(۴) (الف) حذف و یا کاهش مالیات بر مصرف کالاها و مالیات بر ارزش افزوده - مسیر شماره ۲ / (ب) به صورت منطقی با افزایش مورد ۴، مورد ۵ نیز افزایش می‌یابد. / (پ) مسیر شماره ۶

۴۴۱- در هنگام عدم تعادل، در وضعیت کمبود تقاضا در بازار، دولت از ابزار مالیات‌گیری جهت بهبود عملکرد بازار استفاده می‌کند، از کدام نوع مالیات و با چه هدفی، مالیات گرفته می‌شود؟

(۱) مالیات مستقیم - کسب درآمد

(۳) مالیات غیرمستقیم - حمایت از مصرف‌کننده

(۴) مالیات غیرمستقیم - کاهش مصرف

(۲) مالیات مستقیم - کاهش مصرف

(۱۴۰۲)

- معمولاً برای حمایت از صنایع داخلی نیز به کار گرفته می‌شود.

- اساس و مبنای آن ثروت مؤدی است.

۴۴۲- هر یک از عبارات زیر به کدام نوع مالیات اشاره دارد؟

- مالیاتی که از مالیات‌ستانی مضاعف جلوگیری می‌کند.

- مهم‌ترین نوع مالیات است.

(۱) مالیات بر درآمد - مالیات بر مصرف - مالیات بر ارث - مالیات بر درآمد

(۲) مالیات بر درآمد - عوارض گمرکی - مالیات بر مصرف - مالیات بر درآمد

(۳) مالیات بر ارزش افزوده - مالیات بر مصرف - مالیات بر ارث - مالیات بر دارایی

(۴) مالیات بر ارزش افزوده - عوارض گمرکی - مالیات بر درآمد اشخاص - مالیات بر دارایی

(سراسری نوبت دوم ۱۴۰۳)

۴۴۳- هر کدام از موارد زیر به ترتیب به کدام نوع مالیات اشاره دارد؟

- معمولاً برای حمایت از صنایع داخلی به کار گرفته می‌شوند. - مهم‌ترین نوع مالیات است. - آنچه از مالیات‌ستانی مضاعف جلوگیری می‌کند.
- (۱) مالیات بر مصرف - ثروت مؤدی - ارث (۲) عوارض گمرکی و خدماتی - مالیات بر دارایی - مالیات بر ارث (۳) عوارض گمرکی و خدماتی - مالیات بر درآمد اشخاص - مصرف (۴) تعرفه‌های گمرکی - مالیات بر درآمد اشخاص - ارزش افزوده

مسائل مالیات

۴۴۴- در صورتی که درآمد کارگاهی در سال گذشته چهار برابر هزینه‌های تولید آن کارگاه و سود حاصل بیست و چهار میلیون تومان باشد، پاسخ پرسش‌های زیر، به ترتیب از راست به چپ کدام است؟

(سراسری نوبت دوم ۱۴۰۳)

(الف) هزینه‌های تولید آن کارگاه، چند میلیون تومان بوده است؟ (ب) میزان درآمد کارگاه در سال گذشته، چند میلیون تومان بوده است؟

(پ) مبلغ قابل محاسبه برای پرداخت مهم‌ترین نوع مالیات این واحد تولیدی، چند میلیون تومان بوده است؟

(۱) ۶ - ۳۰ - ۲۴ (۲) ۶ - ۲۴ - ۳۲ (۳) ۸ - ۳۲ - ۲۴ (۴) ۸ - ۳۲ - ۳۲

۴۴۵- با توجه به جدول زیر که خلاصه‌ای از میزان مالیات پرداختی در یک جامعه است:

مالیات بر نمک	مالیات بر ارث	مالیات بر دارایی	مالیات بر درآمد	مالیات بر ارزش افزوده	عوارض گمرکی و خدماتی	مالیات بر درآمد اشخاص
۱۵۰ میلیون تومان	$\frac{2}{5}$ کل مالیات بر دارایی	۸۵ میلیون تومان	$\frac{3}{4}$ مالیات بر مصرف	۳۲ میلیون تومان	۴۵ میلیون تومان	$\frac{2}{3}$ عوارض گمرکی و خدماتی

(الف) به ترتیب میزان مالیات مستقیم و میزان مالیات غیرمستقیم پرداختی، کدام است؟

(ب) مجموع میزان پرداختی برای مهم‌ترین نوع مالیات، چه قدر است؟

(پ) مجموع میزان پرداختی برای مهم‌ترین نوع مالیات بر دارایی، کدام است؟

(۱) (الف) ۵ / ۱۹۷ - میلیون تومان - ۲۲۷ میلیون تومان / (ب) ۵ / ۱۲۵ - میلیون تومان / (پ) ۳۶ میلیون تومان

(۲) (الف) ۵ / ۱۹۷ - میلیون تومان - ۲۲۷ میلیون تومان / (ب) ۳۰ میلیون تومان / (پ) ۳۴ میلیون تومان

(۳) (الف) ۵ / ۱۹۸ - میلیون تومان - ۲۶۷ میلیون تومان / (ب) ۵ / ۱۲۵ - میلیون تومان / (پ) ۳۴ میلیون تومان

(۴) (الف) ۵ / ۱۹۸ - میلیون تومان - ۲۶۷ میلیون تومان / (ب) ۳۰ میلیون تومان / (پ) ۳۶ میلیون تومان

۴۴۶- با توجه به جدول زیر که میزان مالیات‌های پرداخت‌شده توسط مردم در یک کشور فرضی را نشان می‌دهد، کدام گزینه دربردارنده پاسخ صحیح

سؤالات زیر است؟

مالیات بر درآمد اشخاص	عوارض سالیانه شهرداری	حقوق و عوارض گمرکی	مالیات بر فروش دخانیات	مالیات بر ارزش افزوده	مالیات بر درآمد	مالیات بر دارایی	مالیات بر مصرف
۳۲۹ میلیارد تومان	$\frac{5}{2}$ مالیات بر فروش دخانیات	۷۸ میلیارد تومان	۱۳ میلیارد تومان	۴۸۰ میلیارد تومان	۵۹۰ میلیارد تومان	۲۹۷ میلیارد تومان	$\frac{3}{4}$ مالیات بر ارزش افزوده

(الف) میزان کل مالیات مستقیم پرداختی، چند میلیارد تومان است؟ (ب) میزان مبالغ پرداخت‌شده برای مهم‌ترین شکل مالیات چند میلیارد تومان است؟

(پ) میزان کل مالیات غیرمستقیم پرداختی، چند میلیارد تومان است؟ (ت) کدام شکل از مالیات می‌تواند برای حمایت از صنایع داخلی نیز به کار گرفته شوند؟

(۱) (الف) ۸۸۷ میلیارد تومان - (ب) ۳۲۹ میلیارد تومان - (پ) ۹۱۸ میلیارد تومان - (ت) حقوق و عوارض گمرکی

(۲) (الف) ۱۲۱۶ میلیارد تومان - (ب) ۴۸۰ میلیارد تومان - (پ) ۹۶۳ میلیارد تومان - (ت) مالیات بر ارزش افزوده

(۳) (الف) ۸۸۷ میلیارد تومان - (ب) ۴۸۰ میلیارد تومان - (پ) ۹۱۸ میلیارد تومان - (ت) مالیات بر ارزش افزوده

(۴) (الف) ۱۲۱۶ میلیارد تومان - (ب) ۳۲۹ میلیارد تومان - (پ) ۸۴۰ میلیارد تومان - (ت) حقوق و عوارض گمرکی

۴۴۷- با توجه به جدول زیر که خلاصه‌ای از میزان مالیات پرداختی در یک جامعه است:

مالیات بر مصرف	مالیات بر ارث	مالیات بر دارایی	مالیات بر درآمد	مالیات بر ارزش افزوده	عوارض گمرکی و خدماتی	مالیات بر درآمد اشخاص
۲۱۰ میلیون تومان	$\frac{1}{3}$ کل مالیات بر دارایی	۷۵ میلیون تومان	$\frac{1}{4}$ مالیات بر مصرف	۲۴ میلیون تومان	$\frac{1}{5}$ برابر مالیات بر ارزش افزوده	۲۰ درصد مالیات بر ارث

(الف) به ترتیب میزان مالیات مستقیم و میزان مالیات غیرمستقیم پرداختی، کدام است؟

(ب) مجموع میزان پرداختی برای مهم‌ترین نوع مالیات، چه قدر است؟

(پ) مجموع میزان پرداختی برای مهم‌ترین نوع مالیات بر دارایی، کدام است؟

(۱) (الف) ۵ / ۱۵۷ - میلیون تومان - ۲۵۰ میلیون تومان / (ب) ۵ / ۵۲ - میلیون تومان / (پ) ۲۰ میلیون تومان

(۲) (الف) ۵ / ۱۲۷ - میلیون تومان - ۲۷۰ میلیون تومان / (ب) ۵ / ۲۵ - میلیون تومان / (پ) ۲۵ میلیون تومان

(۳) (الف) ۵ / ۱۵۷ - میلیون تومان - ۲۵۰ میلیون تومان / (ب) ۵ / ۲۵ - میلیون تومان / (پ) ۲۵ میلیون تومان

(۴) (الف) ۵ / ۱۲۷ - میلیون تومان - ۲۷۰ میلیون تومان / (ب) ۵ / ۵۲ - میلیون تومان / (پ) ۲۰ میلیون تومان

۴۴۸- با توجه به جدول زیر، به ترتیب:

مالیات بر مصرف سیگار و مواد دخانی	مالیات بر درآمد	مالیات بر درآمد اشخاص	مالیات بر دارایی	عوارض خودرو	مالیات بر مصرف	مالیات بر ارزش افزوده	عوارض گمرکی و خدماتی
$\frac{1}{12}$ مالیات بر دارایی	۵۰۰۰ میلیارد تومان	۲۵۰ میلیارد تومان	۲۴۰۰ میلیارد تومان	$\frac{1}{8}$ مالیات بر دارایی	۶۰۰ میلیارد تومان	۱۲۰۰ میلیارد تومان	۵۰۰ میلیارد تومان

الف) میزان پرداختی مالیات مستقیم و غیرمستقیم

- (۱) الف) ۷۴۰۰ میلیارد تومان - ۲۳۰۰ میلیارد تومان / ب) ۳۰۰۰ میلیارد تومان
(۲) الف) ۷۴۰۰ میلیارد تومان - ۲۳۰۰ میلیارد تومان / ب) ۳۰۰۰ میلیارد تومان
(۳) الف) ۷۴۰۰ میلیارد تومان - ۲۳۰۰ میلیارد تومان / ب) ۲۵۰ میلیارد تومان
(۴) الف) ۷۴۰۰ میلیارد تومان - ۲۸۰۰ میلیارد تومان / ب) ۲۵۰ میلیارد تومان

۴۴۹- با توجه به جدول، میزان مالیات پرداختی در یک جامعه برای موارد «الف» و «ب» به ترتیب، چند میلیون تومان است؟ (سراسری نوبت اول ۱۴۰۲)

تعرفه‌های گمرکی	مالیات بر درآمد اشخاص	مالیات بر دارایی	عوارض خودرو	مالیات شکر
۱۸۰ میلیون تومان	$\frac{1}{5}$ مالیات بر دارایی	۲۴۰ میلیون تومان	۳۵ میلیون تومان	۱۵ میلیون تومان

الف) مجموع میزان مالیات مستقیم پرداختی

- (۱) ۲۸۸ و ۲۱۵ (۲) ۲۸۸ و ۲۳۰ (۳) ۳۰۴ و ۲۱۵ (۴) ۳۰۴ و ۲۳۰

۴۵۰- با توجه به جدول زیر که میزان مالیات پرداختی در یک جامعه را ارائه می‌دهد، پاسخ‌های پرسش‌های زیر به ترتیب کدام است؟ (فارج ۱۴۰۲)

مالیات بر مصرف	مالیات بر درآمد اشخاص	مالیات بر دارایی	مالیات بر درآمد	عوارض نوسازی	VAT
۲۰۰ میلیون تومان	۸۰ میلیون تومان	$\frac{1}{3}$ مالیات بر درآمد	۳۳۰ میلیون تومان	۲۵ درصد مالیات بر مصرف	۲ برابر مالیات بر دارایی

الف) مجموع میزان مالیات مستقیم چند میلیون تومان است؟

ب) افراد این جامعه چند میلیون تومان مالیات غیرمستقیم پرداخته‌اند؟

- (۱) ۴۴۰ - ۱۱۰ - ۲۵۰ (۲) ۵۲۰ - ۸۰ - ۴۷۰ (۳) ۵۲۰ - ۱۱۰ - ۲۵۰ (۴) ۴۴۰ - ۸۰ - ۴۷۰

۴۵۱- تولیدکننده‌ای در سال هزینه‌ای معادل ۲۰۰ میلیون تومان می‌کند و درآمدی معادل ۱ میلیارد تومان کسب می‌کند. سوله‌ایشان در یک جاده فرعی نزدیک ورامین است. دولت به منظور حمایت از تولید داخلی؛ خدمات عمومی، همچون جاده‌سازی به ارزش ۷۰ میلیون تومان، سامانه روشنایی به ارزش ۸۰ میلیون تومان و تأمین امنیت راه به ارزش ۱۵۰ میلیون تومان را تقبل کرده است. با توجه به این مسئله به سؤالات زیر پاسخ دهید:

الف) اگر دولت مالیاتی معادل ۱۰ درصد به طور سالانه بر درآمدهای شرکت تولیدی وضع کند، تأثیر این مالیات بر سود یا زیان سالانه این شخص چیست؟

ب) اگر دولت این هزینه‌ها را بر دوش تولیدکننده بگذارد، آن‌گاه سود سالانه فرد چه‌قدر کاهش می‌یابد؟

پ) کدام عبارت صحیح است؟

(۱) الف) سود این شخص به اندازه ۱۰۰ میلیون تومان کاهش یافته است - ب) ۳۰۰ میلیون تومان - پ) منافع به‌دست‌آمده از امکانات عمومی بسیار بیشتر از هزینه مالیات است و در نتیجه پرداخت مالیات به نفع شرکت است.

(۲) الف) سود این شخص به ۱ میلیارد تومان رسیده است. - ب) ۷۰۰ میلیون تومان - پ) اخذ مالیات از سوله به مراتب با منفعت بیشتری همراه است، اگر مخارج به عهده دولت باشد.

(۳) الف) سود این شخص به ۷۲۰ میلیون تومان کاهش یافته است. - ب) ۵۰ میلیون تومان - پ) اگر سوله‌ای بخواهد سود بالایی داشته باشد، لزوماً باید هم مالیات ندهد و هم دولت به او یارانه بدهد.

(۴) الف) سود این شخص به اندازه ۸۰ میلیون تومان کاهش یافته است. - ب) ۵۰۰ میلیون تومان - پ) منفعت اخذ مالیات با نرخ ۱۰٪ و دادن تسهیلات اخذ وام به مراتب بیشتر از این است که دولت برخی هزینه‌ها را تقبل کند.

۴۵۲- پاسخ صحیح در کدام گزینه آمده است؟

تولید یک نوع پوشاک پنبه‌ای، مطابق جدول مقابل در چهار مرحله انجام می‌شود. اگر براساس قانون، نرخ مالیات بر ارزش افزوده در هر مرحله ۹٪ باشد،

کل مالیات دریافتی دولت چه‌قدر است و ویژگی این نوع از مالیات چیست؟

(۱) ۴۵ تومان - این نوع از مالیات، شفافیت مالیاتی را افزایش می‌دهد. انگیزه فرار

مالیاتی را کاهش می‌دهد و مانع از مالیات‌گیری چندگانه می‌شود.

(۲) ۱۸۰ تومان - در این نوع مالیات دولت می‌تواند افراد پردرآمد و کم‌درآمد یا افراد ثروتمند و فقیر را از هم جدا کند و فقط از گروه خاصی مالیات بگیرد.

(۳) ۴۵ تومان - این نوع از مالیات را دولت معمولاً با هدف افزایش هزینه یک رفتار وضع می‌کند تا انگیزه افراد برای آن رفتار را کاهش دهد.

(۴) ۱۸۰ تومان - مالیات بر ارزش افزوده، نوعی مالیات چندمرحله‌ای است که کالاها و خدمات واسطه‌ای را از پرداخت مالیات معاف می‌کند.

۴۵۳- کشاورزان هر کیلوگرم پنبه تولیدی خود را به ارزش ۶۵۰۰ تومان به کارگاه‌های ریسندگی می‌فروشند. کارگاه‌های ریسندگی، این مقدار پنبه را به مقداری نخ تبدیل می‌کنند و آن را به ارزش ۷۵۰۰ تومان به کارگاه‌های پارچه‌بافی می‌فروشند. کارگاه‌های پارچه‌بافی نیز نخ را به پارچه تبدیل می‌کنند و آن را به مبلغ ۹۰۰۰ تومان به کارگاه‌های «تولید پوشاک» می‌فروشند. در این کارگاه‌ها، پارچه به «پوشاک» تبدیل می‌شود و سرانجام به مبلغ ۱۶۰۰۰ تومان به دست مصرف‌کنندگان می‌رسد. با این شرایط، مجموع مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده را اگر نرخ VAT، ۳٪ باشد، حساب کنید. (سراسری ۹۰ با تغییر)

- (۱) ۱۶,۴۸۰ تومان (۲) ۱۹۵ تومان (۳) ۴۸۰ تومان (۴) ۱۱۷۰ تومان

۴۵۴- در یک جامعه فرضی، چنانچه کشاورزان هر کیلوگرم پنبه تولیدی خود را به ارزش ۴۰۰۰ ریال به «کارگاههای ریسندگی» بفروشند، کارگاه ریسندگی، این مقدار پنبه را به مقداری نخ تبدیل کرده و به ارزش ۵۰۰۰ ریال به «کارگاههای پارچه‌بافی» بفروشند و در کارگاههای پارچه‌بافی نخ به «پارچه» تبدیل شده و به مبلغ ۸۰۰۰ ریال به کارگاههای «تولید پوشاک» فروخته شود و در این کارگاهها «پارچه» به «پوشاک» تبدیل شود و به مبلغ ۱۶,۰۰۰ ریال به دست مصرف‌کنندگان برسد، با توجه به این «داده‌ها و ستاده‌ها» با فرض این‌که نرخ VAT، ۶٪ باشد، مجموع مالیات بر ارزش افزوده پرداختی چه قدر است؟ (سراسری ۹۲ با تغییر)

(۱) ۹۶۰ تومان (۲) ۲۴۰ تومان (۳) ۹۹۰ تومان (۴) ۱۶,۹۶۰ تومان

۴۵۵- فرض کنیم کشاورزان هر کیلو پنبه خود را به ارزش ۴۵۰۰ تومان به کارگاههای ریسندگی می‌فروشند. کارگاههای ریسندگی نیز این مقدار پنبه را به نخ تبدیل کرده و به ارزش ۶۰۰۰ تومان به کارگاههای پارچه‌بافی می‌فروشند. در کارگاههای پارچه‌بافی نیز نخ را به پارچه تبدیل می‌کنند و به مبلغ ۸۵۰۰ تومان به کارگاههای تولید پوشاک می‌فروشند و در این کارگاهها پارچه به پوشاک تبدیل می‌شود و به مبلغ ۱۷,۰۰۰ تومان به دست مصرف‌کنندگان می‌رسد. با فرض این‌که VAT با نرخ ۸٪ محاسبه شود:

الف) قیمت فروش پارچه با احتساب مالیات بر ارزش افزوده چه قدر است؟ (ب) مالیات بر ارزش افزوده جمع شده توسط نرخ ریس چه قدر است؟

پ) مالیات بر ارزش افزوده خالص جمع‌آوری شده توسط تولیدی پوشاک چه قدر است؟

ت) در کشورهایی که سازوکار مالیات بر ارزش افزوده برقرار است، کسب و کارها، منبع مالیات را از جمع‌آوری کرده و آن را از طریق پرداخت می‌کنند.

(۱) الف) (۱۸,۳۶۰ - ب) (۳۶۰ - پ) (۱۳۶۰ - ت) درآمد خودشان، فروش کالاها و خدماتشان

(۲) الف) (۹۱۸۰ - ب) (۴۸۰ - پ) (۶۸۰ - ت) فروش خودشان، خرید از دیگر کسب و کارها

(۳) الف) (۱۸,۳۶۰ - ب) (۳۶۰ - پ) (۱۳۶۰ - ت) خرید از دیگر کسب و کارها، فروش خودشان

(۴) الف) (۹۱۸۰ - ب) (۴۸۰ - پ) (۶۸۰ - ت) فروش کالاها و خدماتشان، درآمدشان از فروش

۴۵۶- به فرض کشاورزان هر کیلوگرم «پنبه تولیدی» خود را به ارزش ۳۵۰۰ تومان به کارگاههای «ریسندگی» می‌فروشند، «کارگاههای ریسندگی» این مقدار پنبه را به مقداری «نخ» تبدیل کرده و به ارزش ۵۵۰۰ تومان به کارگاههای «پارچه‌بافی» می‌فروشند. در کارگاههای پارچه‌بافی، «نخ» به «پارچه» تبدیل شده و به مبلغ ۷۵۰۰ تومان به کارگاههای تولید پوشاک فروخته می‌شود. در این کارگاهها پارچه به «پوشاک» تبدیل می‌شود و به مبلغ ۱۴,۰۰۰ تومان به دست «مصرف‌کنندگان» می‌رسد. با فرض این‌که VAT با نرخ ۱۰٪ محاسبه گردد:

الف) منفعت این نوع مالیات‌گیری چیست؟

ب) این مالیات جزء کدام دسته از مالیات‌ها محسوب می‌شود؟

پ) قیمت لباس با محاسبه مالیات بر ارزش افزوده چه قدر است؟ (ت) مجموع کل مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده معادل چه عددی است؟

(۱) الف) کاهش ضرر مصرف‌کنندگان - ب) مستقیم - پ) ۱۵,۴۰۰ تومان - ت) ۱۵۰۰ تومان

(۲) الف) جلوگیری از مالیات‌ستانی مضاعف - ب) غیرمستقیم - پ) ۱۴,۶۵۰ تومان - ت) ۱۴۰۰ تومان

(۳) الف) کاهش فرار مالیاتی - ب) غیرمستقیم - پ) ۱۵,۴۰۰ تومان - ت) ۱۴۰۰ تومان

(۴) الف) معافیت کالاهای واسطه‌ای از پرداخت مالیات - ب) مستقیم - پ) ۱۴,۶۵۰ تومان - ت) ۱۵۰۰ تومان

۴۵۷- در یک جامعه فرضی، چنانچه کشاورزان یک کیلوگرم پنبه تولیدی خود را به ارزش ۶۵۰۰ ریال به کارگاههای «ریسندگی» بفروشند، کارگاههای «ریسندگی» نیز این مقدار پنبه را به مقداری «نخ» تبدیل کرده و به ارزش ۷۵۰۰ ریال به کارگاههای «کامواسازی» بفروشند و در کارگاههای «کامواسازی» نخ به «کاموهای رنگی» تبدیل شده و به مبلغ ۱۱,۰۰۰ ریال به کارگاههای «تولید پوشاک‌های بافتنی» فروخته شود و در این کارگاهها «کاموهای رنگی» به «پوشاک بافتنی» تبدیل شده و به مبلغ ۱۹,۰۰۰ ریال به دست مصرف‌کنندگان برسد، با توجه به این «داده‌ها و ستاده‌ها»:

الف) مجموع مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده با فرض این‌که VAT با نرخ ۲٪ حساب شود، چه قدر است؟

ب) کدام جمله با توجه به مفاهیم مرتبط با مالیات صحیح نیست؟ (پ) کدام گزینه در واقع راهی برای حذف رفتار نامطلوب است؟

(۱) الف) (۱۶۰ تومان - ب) مالیات بر ارزش افزوده چندمرحله‌ای است. - پ) دولت مالیات ۵ هزار تومانی بر بطری‌های پلاستیکی وضع می‌کند.

(۲) الف) (۳۸۰ تومان - ب) VAT در هر یک از مراحل تولید و تکمیل تا مصرف نهایی برحسب ارزش افزوده گرفته می‌شود. - پ) دولت قوانین خاصی را تغییر می‌دهد و از شرکت‌ها مالیات بیشتری می‌گیرد.

(۳) الف) (۳۸۰ تومان - ب) مالیات‌ها با قیمت نفت نوسان می‌کنند و قابل تحریم هستند. - پ) دولت بر روغن‌های پالمر مالیات بیشتری اعمال می‌کند.

(۴) الف) (۱۶۰ تومان - ب) فرار مالیاتی در کشور ما، به دلیل عدم شفافیت درآمدها، زیاد است. - پ) دولت تعرفه گمرکی نخ‌های وارداتی را افزایش می‌دهد.

۴۵۸- فرض کنیم، کشاورزان هر یک کیلوگرم «پنبه تولیدی» خود را به ارزش ۵۰۰۰ تومان به کارگاههای «ریسندگی» بفروشند. کارگاههای «ریسندگی» هم این مقدار پنبه را به مقداری «نخ» تبدیل کرده و به ارزش ۷۰۰۰ تومان به کارگاههای پارچه‌بافی بفروشند. در کارگاههای پارچه‌بافی، «نخ» به «پارچه» تبدیل شده و به ارزش ۹۵۰۰ تومان به کارگاههای «تولید پوشاک» فروخته می‌شود. در این کارگاهها «پارچه» به «پوشاک» تبدیل شده و به ارزش ۱۳,۰۰۰ تومان به دست مصرف‌کنندگان می‌رسد. با توجه به این «داده‌ها و ستاده‌ها» اگر VAT با نرخ ۳٪ حساب شود:

الف) قیمت نخ با احتساب مالیات بر ارزش افزوده چه قدر است؟ (ب) مجموع مالیات پرداختی چه عددی است؟

پ) چه نوع کالاها یا خدماتی در این نوع مالیات‌ستانی، معاف از مالیات هستند؟

(۱) الف) (۷۲۱۰ تومان - ب) ۳۹۰ تومان - پ) کالاهای واسطه‌ای (۲) الف) (۷۰۰۰ تومان - ب) ۱۰۵ تومان - پ) کالاهای واسطه‌ای

(۳) الف) (۷۰۶۰ تومان - ب) ۳۹۰ تومان - پ) کالاهای نهایی (۴) الف) (۷۳۹۰ تومان - ب) ۱۰۵ تومان - پ) کالاهای نهایی

۴۵۹- در فرایند تولید کشک صنعتی، هر کیلو شیر به کارخانه تولید ماست با قیمت ۳۰,۰۰۰ تومان فروخته می‌شود. کارخانه تولید ماست، شیر را به ماست تبدیل می‌کند و آن را به قیمت ۵۰,۰۰۰ تومان به کارخانه تولید کشک می‌فروشد. کارخانه تولید کشک، ماست را به کشک تبدیل می‌کند و هر کیلو کشک تولیدی خود را به قیمت ۹۰,۰۰۰ تومان به مشتریان خود می‌فروشد. (نرخ مالیات بر ارزش افزوده ۲۵ درصد اعلام شده است.) (آزمون‌های آزمایشی فیلی سبز)

الف) مالیات بر ارزش افزوده خالص جمع‌آوری شده در مرحله سوم چند تومان است؟

ب) قیمت فروش با مالیات بر ارزش افزوده، در مرحله اول چند تومان است؟ (پ) مجموع مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده چه قدر است؟

(۱) الف) (۲۲,۵۰۰ تومان - ب) ۳۷,۵۰۰ تومان - پ) ۴۲,۵۰۰ تومان (۲) الف) (۱۰,۰۰۰ تومان - ب) ۳۷,۵۰۰ تومان - پ) ۲۲,۵۰۰ تومان

(۳) الف) (۲۲,۵۰۰ تومان - ب) ۳۵,۷۰۰ تومان - پ) ۲۲,۵۰۰ تومان (۴) الف) (۱۰,۰۰۰ تومان - ب) ۳۵,۷۰۰ تومان - پ) ۴۲,۵۰۰ تومان

۱	قیمت فروش در «رنگرزی»	۱۲,۰۰۰ تومان
۲	قیمت فروش در «یافندگی»	۲۴,۰۰۰ تومان
۳	قیمت فروش در «قالیشویی»	۲۸,۰۰۰ تومان
۴	قیمت فروش توسط فروشنده	۳۶,۰۰۰ تومان

۴۶۰- اطلاعات ارائه شده در جدول مقابل مربوط به مراحل تولید فرش دستباف است. با توجه به داده‌های جدول و این که نرخ مالیات بر ارزش افزوده ۲۵ درصد در نظر گرفته شده است:

(آزمون‌های آزمایشی قبلی سبز)

(الف) مالیات بر ارزش افزوده جمع آوری شده توسط فروشنده در مرحله دوم چه قدر است؟
(ب) مالیات بر ارزش افزوده خالص جمع آوری شده در مرحله چهارم چند تومان است؟
(پ) مجموع مالیات بر ارزش افزوده جمع آوری شده چه قدر است؟

(۱) الف ۶۰۰۰ تومان - ب ۷۰۰۰ تومان - پ ۹۰۰۰ تومان
(۲) الف ۶۰۰۰ تومان - ب ۲۰۰۰ تومان - پ ۹۰۰۰ تومان
(۳) الف ۸۰۰۰ تومان - ب ۷۰۰۰ تومان - پ ۲۳,۰۰۰ تومان
(۴) الف ۸۰۰۰ تومان - ب ۲۰۰۰ تومان - پ ۲۳,۰۰۰ تومان

۴۶۱- در یک جامعه فرضی، یک شرکت تعاونی کشاورزی، محصول زعفران خود را به ارزش ۵ میلیارد تومان به واسطه می‌فروشد. واسطه پس از شست‌وشو و خالص‌سازی، زعفران دریافتی را در قالب ۵۰۰ جعبه هر کدام به ارزش ۱۵ میلیون تومان به کارخانه بسته‌بندی می‌فروشد؛ کارخانه بسته‌بندی، زعفران را به ۲۰۰۰ بسته تبدیل کرده و هر بسته را به ارزش ۵ میلیون تومان به فروشگاه عرضه می‌کند. فروشگاه کل محصول دریافتی را به ارزش ۲۰ میلیارد تومان به مصرف‌کننده نهایی می‌فروشد. با توجه به این داده‌ها، اگر نرخ مالیات بر ارزش افزوده ۱۰ درصد باشد:

الف) ارزش افزوده ایجادشده در مراحل یک و سه، به ترتیب چه قدر است؟

(ب) میزان مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط فروشنده در مرحله دو و چهار، به ترتیب چه قدر است؟

پ) قیمت کالای نهایی با احتساب مالیات بر ارزش افزوده چه قدر است؟

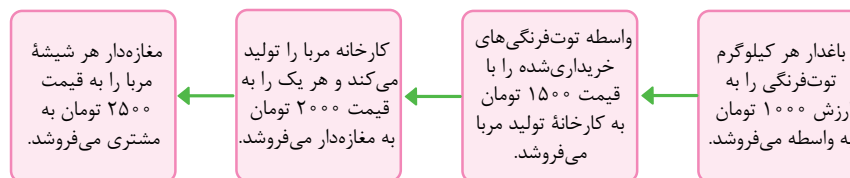
(الف) ۵ میلیارد تومان - ۲۵۰۰ میلیون تومان / ب) ۷۲۵ میلیون تومان - ۱ میلیارد تومان / پ) ۲۱ میلیارد تومان

(۲) الف) ۷ میلیارد تومان - ۵۰۰۰ میلیون تومان / ب) ۷۲۵ میلیون تومان - ۱ میلیارد تومان / پ) ۲۲ میلیارد تومان

(۳ الف) ۵ میلیارد تومان - ۲۵۰۰ میلیون تومان / ب) ۷۵۰ میلیون تومان - ۲ میلیارد تومان / پ) ۲۲ میلیارد تومان

(۴) الف) ۷ میلیارد تومان - ۵۰۰۰ میلیون تومان / ب) ۷۵۰ میلیون تومان - ۲ میلیارد تومان / پ) ۲۱ میلیارد تومان

۴۶۲- فرض کنید مراحل تولید مربای توت‌فرنگی به این شکل است:

در این صورت اگر نرخ مالیات بر ارزش افزوده برابر با ۱۰٪ باشد:

الف) قیمت توت‌فرنگی‌های فروخته‌شده به کارخانه با احتساب مالیات بر ارزش افزوده چه قدر است؟

(ب) مالیات بر ارزش افزوده جمع آوری شده توسط کارخانه چه قدر است؟ (پ) مجموع مالیات بر ارزش افزوده جمع آوری شده چه قدر است؟

(۱) الف (ب - ۲۲۰۰ (پ - ۲۵۰۰) ۲۷۵۰

(٣) الف (ب - ٢٢٠٠) (ب - ٢٥٠) (ب - ٢٧٥)
(٤) الف (ب - ١٦٥٠) (ب - ٢٢٠٠) (ب - ٢٥٠٠)

۴۶۳- مراحل تولید ظروف پلاستیکی در متن زیر آمده است. با توجه به اطلاعات ذکر شده، به ترتیب، مجموع مالیات بر ارزش افزوده جمع آوری شده، مالیات بر ارزش افزوده خالص جمع آوری شده در مرحله دوم و قیمت فروش با محاسبه مالیات بر ارزش افزوده در مرحله سوم، به ترتیب در کدام گزینه ذکر شده است؟ (نرخ مالیات بر ارزش افزوده ۹ درصد است.)

«کارگاه تولید مواد اولیه، هر واحد ماده مورد نیاز را به قیمت ۴۲۰۰ تومان خریداری می‌کند و با تولید مواد اولیه ساخت ظروف پلاستیکی آن‌ها را به قیمت هر واحد ۶۹۰۰ تومان به کارخانه پلاستیک‌سازی می‌فروشد. کارخانه نیز با طراحی و تولید ظروف پلاستیکی هر واحد را ۱۱,۵۰۰ تومان به دست مصرف‌کننده می‌رساند.»

$$12,535 - 213 - 1035 (F) \quad 13,435 - 243 - 1055 (R) \quad 13,435 - 213 - 1055 (Y) \quad 12,535 - 243 - 1035 (I)$$

۴۶۴- یک دامدار، شیر تولیدی خود را به کارگاه تولید محصولات لبنی ۲ میلیون تومان می‌فروشد. کارگاه، خامه تولیدشده از شیر را به شیرینی‌پزی به قیمت ۳ میلیون تومان می‌فروشد و شیرینی‌پز یک کیلوگرم درست‌شده از خامه را به مغازه‌دار ۴ میلیون تومان می‌فروشد و مغازه‌دار آن کیلوگرم را به قیمت ۵ میلیون تومان به مشتری می‌فروشد. اگر نرخ VAT، ده درصد باشد، مجموع مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری‌شده و مالیات بر ارزش افزوده خالص جمع‌آوری‌شده توسط مغازه‌دار به ترتیب چند هزار تومان است؟

(۱) پانصد - صد (۲) چار صد - صد (۳) نه صد - چار صد (۴) یک میلیون و چار صد - چار صد

۴۶۵- اطلاعات ارائه شده در جدول زیر مربوط به مراحل تولید پوشاک است. با توجه به مندرجات جدول زیر: (نرخ مالیات بر ارزش افزوده ۱۰ درصد است).

الف) مالیات بر ارزش افزوده جمع آوری شده توسط فروشنده در مرحله دوم چه قدر است؟
ب) مالیات بر ارزش افزوده خالص جمع آوری شده توسط فروشنده در مرحله چهارم چند تومان است؟

(پ) مجموع مالیات بر ارزش افزوده جمع آوری شده چه قدر است؟

(ت) قیمت فروش با مالیات بر ارزش افزوده، در مرحله سوم چند تومان است؟

class A3A0 (7); class A1Y (6); class Y0 (6); class 32A (6); ill (4)

(الف) ۱۱۵ ٹوہاں - (ب) ۱۰ ٹوہاں - (پ) ۱۱ ٹوہاں - (ک) ۱۱۵ ٹوہاں

(۲) الف) ۳۲۵ تومان - ب) ۵۰ تومان - پ) ۵۲۵ تومان - ت) ۵۲۲۵ تومان

(۳) الف (۲۳۵ تومان - ب) (۷۰ تومان - پ) (۵۲۵ تومان - ت) (۵۳۵۰ تومان

مراحل تولید پوشاک

- ۱- کشاورزان هر واحد پنبه تولیدی خود را به ارزش ۲۵۰۰ ریال به کارگاه‌های ریسندگی می‌فروشند.
- ۲- کارگاه‌های ریسندگی، هر واحد پنبه را به نخ تبدیل می‌کنند و آن را به ارزش ۳۲۵۰ ریال به کارگاه‌های پارچه‌بافی می‌فروشند.
- ۳- کارگاه‌های پارچه‌بافی نخ را به پارچه تبدیل می‌کنند و آن را به مبلغ ۴۷۵۰ ریال به کارگاه‌های تولید پوشاک می‌فروشند.
- ۴- کارگاه‌های تولید پوشاک پارچه را به پوشاک تبدیل می‌کنند و به مبلغ ۵۲۵۰ ریال به دست مصرف‌کننده می‌رسانند.

۴۶۶- کشاورزان هر کیلوگرم «پنبه تولیدی» خود را به ارزش ۳۵۰۰ ریال به کارگاه‌های ریسندگی می‌فروشند. کارگاه‌های ریسندگی این مقدار پنبه را به مقداری «نخ» تبدیل کرده و به ارزش ۵۵۰۰ ریال به کارگاه‌های «پارچه‌بافی» می‌فروشند. در کارگاه‌های پارچه‌بافی «نخ» به «پارچه» تبدیل شده و به مبلغ ۷۵۰۰ ریال به کارگاه‌های «تولید پوشاک» فروخته می‌شود. در نهایت در این کارگاه‌ها پارچه به «پوشاک» تبدیل می‌شود و به مبلغ ۱۴,۰۰۰ ریال به دست مصرف‌کنندگان می‌رسد. با فرض وجود نرخ ۲۰ درصدی برای مالیات بر ارزش افزوده، مطلوب است محاسبه:

الف) مجموع مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده

ب) مالیات بر ارزش افزوده خالص جمع‌آوری شده در کارگاه‌های پارچه‌بافی

پ) قیمت فروش با مالیات بر ارزش افزوده توسط کشاورزان

ت) مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط کارگاه‌های ریسندگی

۱) الف) ۲۸۰۰ ریال - ب) ۴۰۰ ریال - پ) ۴۲۰۰ ریال - ت) ۱۱۰۰ ریال (۲) الف) ۲۶۰۰ ریال - ب) ۴۰۰ ریال - پ) ۴۲۰۰ ریال - ت) ۱۵۰۰ ریال

۳) الف) ۲۶۰۰ ریال - ب) ۴۲۰ ریال - پ) ۴۲۵۰ ریال - ت) ۱۱۰۰ ریال (۴) الف) ۲۸۰۰ ریال - ب) ۴۲۰ ریال - پ) ۴۲۵۰ ریال - ت) ۱۵۰۰ ریال

۴۶۷- مالک یک معدن، مس استخراجی خود را به ارزش ۷ میلیارد تومان به مجتمع خالص‌سازی می‌فروشد و مجتمع خالص‌سازی، مس‌های دریافتی را به ۵۰ تن مس خالص تبدیل کرده و هر تن را به ارزش ۲۰۰ میلیون تومان به کارخانه فراوری می‌فروشد؛ کارخانه فراوری، مس‌های دریافتی را به ۲۰۰ ورقه مسی تبدیل کرده و هر ورقه را به ارزش ۶۰ میلیون تومان به مجتمع تجهیزات الکتریکی می‌فروشد و مجتمع تجهیزات الکتریکی، کل ورقه‌های مسی را به کابل مسی تبدیل کرده و محصول خود را به ارزش ۳۰ میلیارد تومان به مصرف‌کننده نهایی می‌فروشد. با توجه به این داده‌ها، اگر نرخ مالیات بر ارزش افزوده ۹٪ باشد:

الف) ارزش افزوده ایجادشده توسط مجتمع خالص‌سازی چه قدر است؟

ب) مجموع مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده، چه قدر است؟

پ) قیمت کالای نهایی با احتساب مالیات بر ارزش افزوده چه قدر است؟

ت) مالیات بر ارزش افزوده خالص جمع‌آوری شده توسط کارخانه فراوری چه قدر است؟

۱) الف) ۳ میلیارد تومان - ب) ۳۲۵۰ میلیون تومان - پ) ۳۷,۲۰۰ میلیون تومان - ت) ۱۲۰ میلیون تومان

۲) الف) ۸ میلیارد تومان - ب) ۳۲۵۰ میلیون تومان - پ) ۳۲,۷۰۰ میلیون تومان - ت) ۱۸۰ میلیون تومان

۳) الف) ۱۰ میلیارد تومان - ب) ۲۷۰۰ میلیون تومان - پ) ۳۷,۲۰۰ میلیون تومان - ت) ۱۲۰ میلیون تومان

۴) الف) ۳ میلیارد تومان - ب) ۲۷۰۰ میلیون تومان - پ) ۳۲,۷۰۰ میلیون تومان - ت) ۱۸۰ میلیون تومان

۴۶۸- مالک یک معدن، سنگ آهن خود را به ارزش ۲۵,۰۰۰ میلیون تومان به مجتمع ذوب‌آهن می‌فروشد و مجتمع ذوب‌آهن، سنگ آهن را به شمش فولادی تبدیل کرده و آن را به ارزش ۳۲,۰۰۰ میلیون تومان به کارخانه تولید فولاد می‌فروشد؛ کارخانه فولادسازی، شمش فولادی را به ورقه فولادی تبدیل کرده و آن را به ارزش ۴۰,۰۰۰ میلیون تومان به مجتمع تجهیزات ساختمانی می‌فروشد؛ مجتمع تجهیزات ساختمانی، ورقه فولادی را به ورقه خودرو تبدیل کرده و محصول خود را به ارزش ۴۵,۰۰۰ میلیون تومان به مصرف‌کننده نهایی می‌فروشد. با توجه به این داده‌ها، اگر نرخ مالیات بر ارزش افزوده ۹ درصد باشد، آن گاه:

الف) قیمت کالای نهایی با احتساب مالیات بر ارزش افزوده چه قدر است؟

ب) مجموع کل مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده چه قدر است؟

پ) میزان مالیات بر ارزش افزوده خالص جمع‌آوری شده توسط کارخانه فولادسازی چه قدر است؟

ت) کدام یک از مراحل تولید این کالا از پرداخت مالیات بر ارزش افزوده معاف است؟

۱) الف) ۳۶,۶۰۰ میلیون تومان - ب) ۳۰۰۰ میلیون تومان - پ) ۱۱۰۰ میلیون تومان - ت) مرحله ۱

۲) الف) ۴۹,۰۵۰ میلیون تومان - ب) ۳۶۰۰ میلیون تومان - پ) ۲۷۰۰ میلیون تومان - ت) هیچ کدام

۳) الف) ۳۶,۶۰۰ میلیون تومان - ب) ۳۰۰۰ میلیون تومان - پ) ۲۷۰۰ میلیون تومان - ت) مرحله ۱

۴) الف) ۴۹,۰۵۰ میلیون تومان - ب) ۴۰۵۰ میلیون تومان - پ) ۲۲۰ میلیون تومان - ت) هیچ کدام

۴۶۹- مجموع مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده برای یک کالا ۸۵,۵۰۰ تومان است. اگر اعتبار مالیات بر ارزش افزوده‌هایی که در مرحله قبل از مرحله دوم پرداخت شده است برابر با ۳۱,۵۰۰ تومان و قیمت کالا در مرحله اول (بدون احتساب مالیات بر ارزش افزوده) نیز برابر با ۳۵۰ هزار تومان باشد، نرخ محاسبه مالیات و قیمت فروش با مالیات بر ارزش افزوده مرحله آخر به ترتیب، کدام است؟

۱) ۱۰ درصد - ۹۳۵,۵۰۰ تومان (۲) ۹ درصد - ۱,۰۳۵,۵۰۰ تومان (۳) ۱۰ درصد - ۹۵۵,۵۰۰ تومان (۴) ۹ درصد - ۹۹۵,۵۰۰ تومان

۴۷۰- جدول زیر مراحل تولید یک کیک را نشان می‌دهد؛ با فرض وجود نرخ ۱۰ درصدی برای مالیات بر ارزش افزوده:

دامدار شیر تولیدی خود را به قیمت ۶۵۰۰ ریال به کارگاه تولید محصولات لبنی می‌فروشد.	کارگاه تولید محصولات لبنی شیر را به خامه تبدیل می‌کند و آن را به قیمت ۷۵۰۰ ریال به شیرینی‌پزی می‌فروشد.	شیرینی‌پز کیک درست‌شده از خامه را به قیمت ۱۱,۰۰۰ ریال به مغازه‌دار می‌فروشد.	مغازه‌دار کیک را به قیمت ۱۹,۰۰۰ ریال به مشتری می‌فروشد.
---	---	--	---

۲) الف) ۳۵۰۰، ۳۵۰۰ (ب) ۴۵۰ (پ) ۷۵۰۰ (ت) ۵۰۱۸

۴) الف) ۳۵۰۰، ۳۵۰۰ (ب) ۴۵۰ (پ) ۷۱۵۰ (ت) ۱۹۰۰

۱) الف) ۱۰۰۰، ۸۰۰۰ (ب) ۳۵۰ (پ) ۷۱۵۰ (ت) ۱۹۰۰

۳) الف) ۱۰۰۰، ۸۰۰۰ (ب) ۳۵۰ (پ) ۷۵۰۰ (ت) ۱۸۵۰

سایر درآمدهای دولت

۴۷۱- کدام گزینه درآمدهای ناپایدار دولت را نشان می‌دهد؟

۱) دارایی‌های تجدیدنپذیر و استقراض از مردم

۳) مالیات‌های مستقیم و تعرفه‌های گمرکی در زمان تحریم

۲) مالیات‌های غیرمستقیم و منابع نفت و گاز

۴) استقراض از مردم و مالیات بر دارایی و ثروت

۴۷۲- این جمله در مورد کدامیک از منابع تأمین درآمد دولت است؟ «اگر این درآمدها، صرف هزینه‌های جاری کشور شود، در این صورت حتماً نسل‌های بعد، ما را نخواهند بخشید.»

(۱) فراورده‌های دارویی و کالاهای اساسی (۲) دارایی‌های تجدیدناپذیر (۳) انرژی هسته‌ای و اکتشافات (۴) دارایی‌های دانش‌بنیان

۴۷۳- دولت چگونه در شرایط نیاز به تأمین درآمد، ایجاد بدهی می‌کند؟

- (۱) استقراض از مردم و شریک کردن آنان در طرح‌های عمرانی و سرمایه‌گذاری‌های دولت
- (۲) استقراض از کشورهای خارجی و دادن منابع نفت و گاز در ازای بدهی
- (۳) قرض گرفتن از مردم و اختصاص دادن سود مشخص بر سرمایه مالی آن‌ها در تاریخ مقرر
- (۴) قرض گرفتن از شرکت‌های تجاری و اعطای تسهیلات دولتی در ازای بدهی‌شان به اشخاص حقوقی

۴۷۴- کدام گزینه تکمیل‌کننده جملات خالی عبارات زیر است؟

(آزمون‌های آزمایشی فیلی سبز)

(الف) دولت سالیانه بخشی از درآمد مورد نیاز خود را از طریق ایجاد بدهی تأمین می‌کند؛ یعنی

(ب) غیر از مالیات، بخش زیادی از درآمدهای مورد نیاز دولت ایران از محل فروش دارایی‌های مانند تأمین شده است که درآمدی و قابل تحریم

(۱) (الف) از مردم قرض می‌گیرد یا آن‌ها را در طرح‌های عمرانی و سرمایه‌گذاری دولت شریک می‌کند. / (ب) تجدیدپذیری - نفت و گاز - ناپایدار - است

(۲) (الف) با دریافت سپرده از مردم در دوره‌های مختلف به آن‌ها سود پرداخت می‌کند. / (ب) تجدیدناپذیری - نفت و پتروشیمی - پایدار - است

(۳) (الف) با دریافت سپرده از مردم در دوره‌های مختلف به آن‌ها سود پرداخت می‌کند. / (ب) تجدیدپذیری - نفت و گاز - ناپایدار - نیست

(۴) (الف) از مردم قرض می‌گیرد یا آن‌ها را در طرح‌های عمرانی و سرمایه‌گذاری دولت شریک می‌کند. / (ب) تجدیدپذیری - برق و سلول‌های خورشیدی - پایدار - نیست

(آزمون‌های آزمایشی فیلی سبز)

۴۷۵- کدام گزینه دربردارنده پاسخ درست سؤالات زیر است؟

(الف) تلاش دولت برای تضمین وجود اطلاعات و آگاهی‌های لازم برای مبادله بین افراد چگونه صورت می‌گیرد؟

(ب) هدف دولت از وضع و اجرای مجموعه گسترده‌ای از قوانین و مقررات اقتصادی، در کدام گزینه به درستی بیان شده است؟

(پ) در خصوص راه‌های درآمدزایی دولت، عبارت نادرست کدام است؟

(ت) کدام گزینه ارتباط بین دولت، بنگاه‌ها و خانوارها را در جریان چرخشی بازار به درستی بیان می‌کند؟

(۱) (الف) با وضع قوانین و مقرراتی ویژه در زمینه‌های مختلف - (ب) تسهیل و تشویق مبادلاتی که به نفع خریداران و فروشندگان است. - (پ) درآمدهایی که دولت از طریق ایجاد بدهی تأمین می‌کند، می‌تواند منبع درآمدی پایدار برای آینده باشد. - (ت) دولت برای انجام نقش‌های مختلفی که بر عهده دارد، خریداری مهم در بازارهای عوامل تولید و نیز بازار کالا و خدمات به شمار می‌رود.

(۲) (الف) با تعریف و اجرای حقوق مالکیت و اجرای قراردادهای خرید و فروش - (ب) جلوگیری از شرایطی که به مبادلات تقاضاکنندگان بازار کالا و خدمات آسیب می‌زند. - (پ) در صورتی که درآمد حاصل از فروش منابع نفت، صرف هزینه‌های جاری کشور شود، در این صورت نسل بعد از این عملکرد متضرر خواهد شد. - (ت) خانوارها در بازار عوامل تولید به عنوان تقاضاکننده فعالیت می‌کنند و هزینه عوامل تولید را می‌پردازند.

(۳) (الف) با تعریف و اجرای حقوق مالکیت و اجرای قراردادهای خرید و فروش - (ب) نظارت بر فعالیت‌های اقتصادی کسب و کارها و تولیدکنندگان - (پ) زمانی که دولت مردم را در طرح‌های عمرانی و سرمایه‌گذاری خود شریک می‌کند، از محل سود این طرح‌ها، سرمایه‌گذاران را نیز در بهره‌مندی از سود شریک می‌کند. - (ت) بنگاه‌ها از خریداران بزرگ در بازار کالا و خدمات هستند و از این طریق درآمد کسب می‌کنند.

(۴) (الف) با وضع قوانین و مقرراتی ویژه در زمینه‌های مختلف - (ب) فراهم کردن زمینه تخصیص‌های بهینه از محل منابع ملی برای بازیگران اقتصادی کشور - (پ) درآمد حاصل از فروش دارایی‌هایی مانند نفت، با قیمت محصولات نوسان می‌کند و قابل تحریم است. - (ت) دولت با دریافت مالیات از شرکت‌ها و خانواده‌ها و پرداخت یارانه به آن‌ها نقشی مهم در اقتصاد ایفا می‌کند.

(آزمون‌های آزمایشی فیلی سبز)

۴۷۶- کدامیک از عبارات زیر در رابطه با واقعیت نادرست است؟

(الف) شاید بتوان گفت که مالیات بر درآمد اشخاص، مهم‌ترین نوع مالیات است. مالیات بر درآمد از هر کدام از انواع درآمدها جداگانه دریافت می‌شود. (ب) دولت‌ها با افزایش مالیات بر درآمد کارخانه‌ها و وضع مالیات بر تولید بتری‌های پلاستیکی، در جهت تشویق و گسترش انواع فعالیت‌های اقتصادی گام برمی‌دارند. (پ) دولت، خریداری مهم در بازارهای عوامل تولید و نیز بازار کالا و خدمات است و البته با دریافت مالیات از شرکت‌ها و خانواده‌ها و پرداخت یارانه به آن‌ها، نقشی مهم در اقتصاد ایفا می‌کند.

(ت) یکی از انواع درآمدهای پایدار دولت، شریک کردن مردم در طرح‌های عمرانی و سرمایه‌گذاری با قرض گرفتن از آن‌هاست که در پایان سودی نیز به آن‌ها پرداخت خواهد کرد.

(۴) «الف» - «پ»

(۳) «ب» - «ت»

(۲) «الف» - «ب»

(۱) «پ» - «ت»

۴۷۷- با توجه به اثرات هر یک از روش‌های کسب درآمد دولت، کدام گزینه صحیح نیست؟

(۱) درآمدزایی از طریق ایجاد بدهی با فروش اوراق مشارکت به مردم و شریک کردن آن‌ها در طرح‌های عمرانی و سرمایه‌گذاری، نوعی کسب درآمد ناپایدار برای دولت محسوب می‌شود.

(۲) مهم‌ترین هدف از اخذ مالیات از مردم، کسب درآمد دولت به منظور تأمین مالی اهداف و پشتیبانی از فعالیت‌های دولت است و کاهش نابرابری‌ها و فاصله اقتصادی و اجتماعی هم از دیگر اهداف اخذ مالیات است.

(۳) کسب درآمد از طریق فروش دارایی‌های تجدیدناپذیر اگر باعث خلق دارایی‌های جدیدی نشود، حتماً به نسل آینده زیان می‌رساند، زیرا تمام‌شدنی و جبران‌ناپذیر هستند.

(۴) بیشترین منبع کسب درآمد در سال ۹۷ در ایران از طریق فروش دارایی‌هایی همچون نفت و گاز حاصل شد که به علت مزیت اقتصادی ایران در این منابع، جزء درآمدهای پایدار کشور محسوب می‌شود.

۴۷۸- ایرادات هر یک از منابع درآمدی ذکر شده برای دولت، کدام است؟

الف) فروش نفت و گاز

ب) صدور اوراق مشارکت و فروش آن به مردم

پ) تأمین مالی ساخت یک نیروگاه برق از سمت مردم و مشارکت آنان در سود این نیروگاه

ت) فروش محصول خام منابع مس شرق کشور

۱) الف) تحریم پذیر بودن، نوسان قیمتی زیاد و تعلق این دارایی‌ها به مردم و نسل‌های بعد - ب) بالا بودن هزینه‌های مالی برای صدور اوراق - پ) تحریم پذیر بودن - ت) هزینه‌های بالای استخراج و حمل و نقل

۲) الف) ناپایداری بودن، تحریم پذیر بودن، نوسان قیمتی زیاد - ب) ناپایداری بودن - پ) تحریم پذیر بودن - ت) هزینه‌های بالای استخراج و حمل و نقل

۳) الف) ناپایداری بودن، تحریم پذیر بودن، نوسان قیمتی زیاد - ب) ناپایداری بودن - پ) ناپایداری بودن - ت) تعلق این دارایی‌ها به مردم و نسل‌های بعد

۴) الف) تحریم پذیر بودن، نوسان قیمتی زیاد و تعلق این دارایی‌ها به مردم و نسل‌های بعد - ب) بالا بودن هزینه‌های مالی برای صدور اوراق - پ) ناپایداری بودن - ت) تعلق این دارایی‌ها به مردم و نسل‌های بعد

۴۷۹- با توجه به اثر هر یک از روش‌های درآمدزایی دولت، کدام یک از موارد زیر درست نیست؟

۱) درآمد ناشی از فروش دارایی‌های تجدیدناپذیر به دلیل نوسان قیمت و وابستگی به قیمت بازارهای بین‌المللی، درآمد قابل اطمینانی نیست.

۲) ایجاد بدهی از طریق قرض از مردم در هنگام سرمایه‌گذاری عمرانی با فروش اوراق مشارکت، یک نوع درآمد پایدار و مؤثر در اقتصاد کشور است.

۳) اگر درآمد حاصل از فروش دارایی‌ها به خلق دارایی جدید منجر نشود، حتماً نسل‌های آینده متضرر می‌شوند.

۴) درآمد حاصل از مالیات‌ها، فراتر از کسب درآمد است، زیرا رفتار مصرف‌کنندگان را اصلاح می‌کند.

۴۸۰- در کدام گزینه هر دو مورد بیان شده، می‌تواند خسارات ناشی از وضعیت ناپایدار درآمدهای دولت را بهبود ببخشد؟

۱) توجه به اقتصاد غیرنفتی مثل توسعه گردشگری و صادرات محصولات ایرانی - حمایت از تولیدات داخلی با راندمان بالا (خودرو، لوازم خانگی برقی، لوازم خانگی گازی و ...) با هدف حمایت از تولید صادرات گرا و رشد اشتغال

۲) واردات انرژی و پرهیز از اتمام منابع موجود در ایران - ایجاد راه‌هایی مانند تهاثر کالاها به منظور کم اثر کردن تحریم‌ها

۳) اختصاص دادن بخشی از درآمدهای نفتی به تولیدات دانش‌بنیان و ایجاد مزیت در این حوزه - پرداخت وام و تسهیلات به کارمندان دولت جهت بهبود وضعیت زندگی آن‌ها

۴) برگزاری برنامه‌های بزرگ تحقیقی جهت شناسایی تمام منابع موجود در کشور برای رشد اقتصادی بیشتر - افزایش یارانه انرژی به منظور تسهیل زندگی مردم

بودجه دولت

۴۸۱- کدام گزینه صحیح است؟

۱) طبق برآورد منبع درآمدهای عمده دولت در سال ۱۳۹۷، بیشترین درآمد دریافتی دولت از فروش نفت و گاز تأمین شده است.

۲) دولت برای مدیریت کلان کشور، در مقابل درآمدهایی که به دست می‌آورد، مخارج و هزینه‌هایی نیز دارد.

۳) بودجه دولت در واقع برنامه یک‌ساله دولت را برای خرج کردن ارائه می‌دهد.

۴) مردم باید سعی کنند با برنامه‌ریزی درست و تنظیم الگوی درآمد - هزینه از کسری بودجه جلوگیری کنند و بودجه‌ای «متوازن» داشته باشند.

۴۸۲- به ترتیب صحیح «ص» یا «غلط» بودن جملات زیر در کدام گزینه به درستی مشخص شده است؟

الف) مبنای مالیات بر دارایی، ثروت مؤدی است.

ب) شرکت‌ها باید درصدی از سود خود را تحت عنوان مالیات بر دارایی شرکت به دولت بپردازند.

پ) دولت با کاهش تعرفه‌های گمرکی از صنعت خودروسازی داخلی حمایت می‌کند.

ت) دولت‌ها برای اداره امور کشور با توجه به درآمدها و هزینه‌هایشان نیاز به یک برنامه دارند که در قالب بودجه نشان داده می‌شود.

ث) درآمد حاصل از فروش نفت، پایدار نیست؛ زیرا با قیمت نفت نوسان می‌کند و قابل تحریم است.

۱) ص - ص - غ - ص (۲) ص - غ - ص - ص (۳) غ - ص - غ - ص (۴) غ - غ - ص - ص - غ

۴۸۳- کدام گزینه در رابطه با واقعیت، صحیح است؟

۱) درآمد حاصل از فروش دارایی‌های تجدیدناپذیر به نسل بعد نیز تعلق دارد و اگر درآمد حاصل از فروش این منابع، صرف هزینه‌های جاری کشور (نظیر پرداخت دستمزد و ...) شود، نسل بعد نیز منتفع خواهد شد.

۲) در کشور ایران، غیر از مالیات، بخشی زیادی از درآمدهای دولت از محل فروش دارایی‌های تجدیدناپذیری، مثل نفت و گاز تأمین می‌شود. این درآمد پایدار است و با قیمت نفت نوسان نمی‌کند و قابل تحریم نیست.

۳) بودجه دولت در واقع برنامه یک‌ساله دولت را برای خرج کردن با توجه به درآمدها ارائه می‌دهد. اگر درآمد بودجه از هزینه آن بیشتر باشد، با «مازاد بودجه» روبه‌رو هستیم و اگر هزینه‌ها از درآمدها بیشتر باشد، «کسری بودجه» خواهیم داشت.

۴) ایجاد بدهی از طریق قرض از مردم در هنگام سرمایه‌گذاری عمرانی با فروش اوراق مشارکت، یک نوع درآمد پایدار و مؤثر در اقتصاد کشور است.

۴۸۴- فرض کنید درآمد دولتی به شرح زیر است:

خدمات دولتی: ۴۲,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ تومان

مالیات: ۹۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ تومان

درآمد حاصل از فروش نفت و گاز: ۲۵٪ خدمات دولتی

دارایی‌های مالی: $\frac{۶}{۹}$ مبلغ کل مالیات

اگر کل هزینه‌های این کشور معادل ۱۴۷,۲۰۰,۰۰۰,۰۰۰ تومان باشد:

الف) وضعیت بودجه این کشور به چه صورت است؟

۱) الف) ۱,۹۰۴,۸۰۰,۰۰۰,۰۰۰ تومان کسری بودجه دارد. ب) با برنامه‌ریزی صحیح و تنظیم الگوی منفعت - هزینه

۲) الف) ۵۵,۳۰۰,۰۰۰,۰۰۰ تومان مازاد بودجه دارد. ب) با برنامه‌ریزی درست و تنظیم الگوی درآمد - هزینه

۳) الف) ۱,۰۹۴,۸۰۰,۰۰۰,۰۰۰ تومان مازاد بودجه دارد. ب) با برنامه‌ریزی صحیح جهت افزایش سطح درآمد کشور

۴) الف) ۵۵,۳۰۰,۰۰۰,۰۰۰ تومان کسری بودجه دارد. ب) با برنامه‌ریزی حساب‌شده در جهت کاهش هزینه‌های غیرضروری

نکته: در شرایط رقابتی اصلاً فروشندگان و خریداران توان قیمت‌گذاری ندارند.
حذف ۱ و ۳

۳۸۹- گزینه ۴: انحصارگر غیرقانونی معمولاً با افزایش قیمت کالاهای خود به مشتریان و رفاه جامعه ضرر می‌زند؛ بنابراین دولت باید مانع شکل‌گیری آن و تبانی برخی تولیدکنندگان شود.

۳۹۰- گزینه ۱: الف) P و Q مصرف‌کننده، «رابطه عکس» با هم دارند؛ یعنی با افزایش قیمت، مقدار خرید کاهش می‌یابد.

ب) «قیمت کالا» می‌تواند رفتار مصرف‌کننده و تولیدکننده را هماهنگ کند و رفتار اقتصادی هماهنگی بین آن‌ها ایجاد کند.

پ) هر چه تعداد تولیدکنندگان زیادتر باشد، بازار رقابتی‌تر است؛ پس منفعت کم‌تری نصیب تولیدکنندگان می‌شود.

ت) همواره دستی نامرئی بازار را به سمت تعادل و رسیدن به نقطه تعادل ($S = D$) می‌کشانند.

۳۹۱- گزینه ۳: الف) در بازار انحصاری چون فروشندگان اندک هستند می‌توانند با هم هماهنگ شوند و تبانی کنند و به قیمتی بالاتر کالای خود را عرضه کنند.

ب) با کاهش درآمد، منحنی تقاضا به سمت راست منتقل می‌شود. این مسئله در مواجهه با کالاهای پست مشخص می‌شود.

۳۹۲- گزینه ۲: انحصار طبیعی و قانونی مشروط به مواظبت و مقررات‌گذاری صحیح توسط دولت، می‌تواند برای مصرف‌کننده سودمند باشد.

۳۹۳- گزینه ۱: برخی دیگر از انواع بازارها را هم می‌توان در قالب حراجی‌ها دید که به دو صورت «مزایده» و «مناقصه» مشاهده می‌شود. فروشندگان آثار هنری، نمایشگاه‌ها و حراجی‌ها، مزایده و خریداران عمده کالا و خدمات (مثل خریدهای دولتی) مناقصه برگزار می‌کنند.

۳۹۴- گزینه ۳: ب) فروشندگان آثار هنری نمایشگاه‌ها و حراجی‌ها، مزایده برگزار می‌کنند.

پ) انحصارگر غیرقانونی معمولاً با افزایش قیمت خود به مشتریان و رفاه جامعه ضرر می‌زند؛ بنابراین دولت باید مانع شکل‌گیری آن و تبانی برخی از تولیدکنندگان شود.

۳۹۵- گزینه ۱: الف) در بازار رقابتی حضور و رفتار هر یک از عرضه‌کنندگان و تقاضاکنندگان به نسبت کل بازار بسیار کوچک است.

ب) خریداران عمده کالا و خدمات مناقصه برگزار می‌کنند.

پ) در ایران، شرکت‌توانین به دلیل طبیعی و شرکت‌های خودروسازی به دلایل قانونی انحصارگر در فروش کالای خود به شمار می‌روند.

ت) شرکت پخش و پالایش فراورده‌های نفتی از یک سو تنها خریدار و از سوی دیگر تنها فروشنده محصولات نفتی است و خرید و فروش این کالا را در انحصار خود دارد.

۳۹۶- گزینه ۲: بررسی گزینه‌های نادرست:

۱) در بازار رقابتی (نه انحصاری)، حضور و رفتار هر یک از عرضه‌کنندگان و تقاضاکنندگان به نسبت کل بازار بسیار کوچک خواهد بود و در عمل، هیچ‌یک از طرفین به تنهایی در شکل‌گیری قیمت تأثیرگذار و به عبارت دیگر قیمت‌گذار نیستند.

۳) شرکت‌توانین در کشور ما، به دلیل طبیعی و شرکت‌های خودرویی به دلایل قانونی، انحصارگر در فروش کالای خود به شمار می‌روند.

۴) فروشندگان آثار هنری در نمایشگاه‌ها و حراجی‌ها، مزایده و خریداران عمده کالا و خدمات، مناقصه برگزار می‌کنند.

۳۹۷- گزینه ۳: مناقصه: شهرداری (به عنوان یک خریدار (تقاضاکننده) تلاش دارد با کم‌ترین قیمت ممکن این خدمت را به دست آورد. در نتیجه با انتشار یک فراخوان، کم‌ترین قیمت پیشنهادی را انتخاب خواهد کرد.

انحصار در فروش: متن کتاب، بازار خودروسازی در ایران را انحصاری و از نوع انحصار قانونی می‌داند. (تو انحصار قانونی، قانون اجازه این‌که به بنگاه اقتصادی هدیه وارد بازار بشه رو نمی‌ده و یا کلی مصدویت برایش به وجود میاره. مثلاً تو ایران، دولت تعرفه و عوارض قبلی زیادی رو برای واردات خودرو گذاشته تا خودروهای خارجی گرون وارد ایران بشن و خودروسازی داخلی بتونن قبلی راحت‌تر با اون‌ها رقابت کنن.)

♦ انحصار طبیعی: صورت سوال قبلی واضح می‌گه چون هزینه تولید برق تو ایران بالاست و از اون طرف قیمت فروش (درآمد) اون پایینه، بفش فصوصی تمایل نداره وارد این بازار بشه، یعنی هیچ قانونی وجود نداره که اجازه نده به بنگاه اقتصادی دیگه وارد این بازار بشه.

۳۹۸- گزینه ۱: با نبود دولت به عنوان داور، هم شما به عنوان یک تولیدکننده متعهد، ضرر می‌کنید و مجبور به ترک بازار می‌شوید و هم سلامت مصرف‌کنندگان به خطر می‌افتد.

۳۹۹- گزینه ۳: مجموعه گسترده‌ای از قوانین و مقرراتی که توسط دولت وضع و اجرا می‌شود به منظور تسهیل و تشویق مبادلاتی است که به نفع خریداران و فروشندگان است و از بروز شرایطی که به مبادلات آن‌ها آسیب می‌زند، جلوگیری می‌کند.

۴۰۰- گزینه ۴:

۱ اجرای حقوق مالکیت
۲ اجرای قراردادها
۳ وضع قوانین و مقررات در زمینه‌های مختلف

۴۰۱- گزینه ۱: ارائه کالاهای عمومی دومین وظیفه مهم دولت است و سه گزینه دیگر در مورد بهبود عملکرد بازار صحبت می‌کنند.

۴۰۲- گزینه ۲: دو وظیفه مهم دولت: بهبود عملکرد بازار / ارائه کالاهای عمومی

۴۰۳- گزینه ۲: دولت با تعریف و اجرای حقوق مالکیت:

♦ امنیت خرید و فروش و مبادلات را بهبود می‌بخشد.

♦ تا زمانی که فروشنده اثبات نکند که مالک واقعی چیزی است، دولت اجازه نمی‌دهد آن را بفروشد.

۴۰۴- گزینه ۲: به کالاها و خدماتی که می‌تواند توسط افراد زیادی می‌تواند هم‌زمان استفاده شود و شما نمی‌توانید مردم را از استفاده آن محروم سازید، کالای عمومی گفته می‌شود.

۴۰۵- گزینه ۳: خیابان‌ها، بوستان‌ها، تیرهای چراغ‌برق، پل‌ها، آتش‌نشانی، پلیس و ... که هیچ‌کس نمی‌تواند این امکانات را فقط برای خودش داشته باشد، در واقع جزء کالاهای عمومی هستند. در ۳، بانک‌ها جزء کالاهای عمومی نیستند!

۴۰۶- گزینه ۳: الف) حضور دولت و عملکرد قوی آن سبب می‌شود افراد به حقوق یکدیگر تعرض نکنند. در این حالت، دولت به عنوان یک «داور» در میدان فعالیت‌های اقتصادی حضور دارد.

ب) دولت‌ها با وضع و اجرای قوانین و مقررات در حوزه کسب و کار تلاش می‌کنند: ۱- مبادلاتی که به نفع خریداران و فروشندگان است را تسهیل و تشویق کنند. ۲- مانع از بروز شرایطی شوند که به مبادلات آسیب می‌زند.

پ) دولت با تعریف و اجرای حقوق مالکیت، امنیت خرید و فروش و مبادلات را بهبود می‌بخشد.

۴۰۷- گزینه ۱: الف) تعریف و اجرای حقوق مالکیت: دولت با تعریف و اجرای حقوق مالکیت، اجازه نمی‌دهد تا زمانی که فروشنده اثبات نکند که مالک واقعی چیزی است، آن را بفروشد. حضور دولت و عملکرد قوی آن سبب می‌شود افراد به حقوق یکدیگر تعرض نکنند؛ مثلاً دارایی‌هایی را که متعلق به آن‌ها نیست تصرف نکنند.

ب) سازمان استاندارد وظیفه دارد کیفیت یا عدم کیفیت محصولات را تأیید کند.

پ) ارائه کالاهای عمومی مورد نیاز مردم - دولت مسئول ارائه و تأمین کالاها و خدمات عمومی و سرمایه‌گذاری در این حوزه است. (صورت سوال قبلی واضح گفته دلیل تصارف‌ها، نبود روش‌نامه، پس هزینه منتقل‌ها و افزایش خدمات درمانی مشکلی رو حل نمی‌کنه.)

ت) جلوگیری از ورود افرادی که صلاحیت‌های لازم به مشاغل مختلف را ندارند: افراد نمی‌توانند بدون دارا بودن صلاحیت‌های لازم به مشاغل مختلف وارد شوند. (این‌ها مشکل اصلی نداشتن مهارت و نه زیان‌بار بودن فرد عمل اقتصادی)

۴۰۸- گزینه ۴: x: خریدهای دولت / y: مالیات / z: کالاها و خدمات

۴۰۹- گزینه ۳: دو بازیگر اصلی اقتصاد، خانوارها و بنگاه‌ها هستند و دولت به عنوان داور وارد صحنه می‌شود.

۴۱۰- گزینه ۳: الف) درآمد خانوار / ب) خریدها / پ) مالیات / ت) پرداخت عوامل تولید / ث) درآمد

۴۲۱- گزینه ۴ **بررسی عبارات نادرست:**

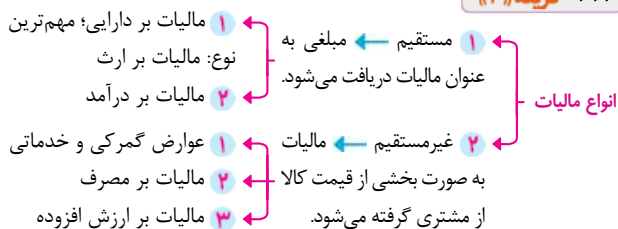
ب) دولت با کاهش نرخ مالیات بر املاک کارخانجات جدید به نوعی آن‌ها را تشویق می‌کند و باعث رونق تولید داخلی می‌شود.

پ) دولت نقش‌های مختلفی بر عهده دارد، خریداری مهم در بازارهای عوامل تولید و نیز بازار کالاها و خدمات به شمار می‌رود و البته با دریافت مالیات از شرکت‌ها و خانواده‌ها و پرداخت یارانه به آن‌ها، نقشی مهم در اقتصاد ایفا می‌کند.

۴۲۲- گزینه ۴ موارد «الف»، «ت» و «ث» مصداق کاهش رفتار نامطلوب یا افزایش رفتار مطلوب از طریق مالیات است.

۴۲۳- گزینه ۲ در برخی کشورها مالیات بر سوخت‌های آلاینده مانند بنزین و گازوئیل معمول است، چرا که این مالیات می‌تواند به کاهش استفاده از ماشین‌های تک‌سرشنین و یا افزایش استفاده از وسایل نقلیه عمومی بینجامد و در نتیجه باعث کاهش آلودگی شود.

۴۲۴- گزینه ۴

۴۲۵- گزینه ۲ مالیات مستقیم: مالیات بر درآمد / مالیات بر دارایی و ثروت مالیات غیرمستقیم: عوارض گمرکی و خدماتی / مالیات بر ارزش افزوده / مالیات بر مصرف

۴۲۶- گزینه ۴ مهم‌ترین انواع مالیات‌های غیرمستقیم که در کشور ما اجرا و اعمال می‌شوند، عبارت‌اند از:

۱- عوارض گمرکی و خدماتی ۲- مالیات بر مصرف ۳- مالیات بر ارزش افزوده.

۴۲۷- گزینه ۱ الف عوارض گمرکی و خدماتی، تابع سیاست‌های کلان بازرگانی و شرایط اقتصادی کشورها هستند.

ب) اهداف عوارض گمرکی یا خدماتی: ۱ درآمدزایی دولت‌ها ۲ حمایت از صنایع داخلی

توجه: اهداف اخذ عوارض گمرکی یا خدماتی معمولاً درآمدزایی برای دولت و حمایت از صنایع داخلی است، اما گاهی اوقات هم دولت‌ها با کاهش عوارض گمرکی برای کالاها یک کشور خاص، روابط اقتصادی خود را با آن کشور گسترش می‌دهند. این دسته از مالیات‌ها ممکن است براساس قیمت و ارزش کالاها یا براساس ویژگی‌ها و مشخصات آن‌ها (مانند حجم، وزن و ...) تعیین و دریافت می‌شوند.

۴۲۸- گزینه ۱ انواع عوارض مانند عوارض مندرج در قبوض و عوارض شهرداری، مالیات تلقی می‌شود. شهرداری در مقابل خدماتی که ارائه می‌کند (مانند نظافت شهر، آسفالت خیابان‌ها، حفظ زیبایی شهر، ایجاد پارک‌ها و ...)، وجوهی از قبیل عوارض اتومبیل یا عوارض نوسازی و نظایر آن‌ها دریافت می‌کند. این عوارض در واقع بخشی از بهای خدمات ارائه شده‌اند.

۴۲۹- گزینه ۳ این موارد صحیح نمی‌باشند:

الف) حقوق و عوارض گمرکی در واقع مالیات هر کشور بر صادرات و واردات کالاها می‌باشد. مختلف است که با نام «تعرفه‌های گمرکی» نیز شناخته می‌شود.

پ) اخیراً در بعضی از کشورها به دلیل آثار زیست‌محیطی خطرناک کیسه‌های پلاستیکی، به وضع مالیات بر مصرف آن‌ها اقدام شده است.

ت) بازی اقتصاد نیازمند یک داور است که به آن دولت می‌گویند.

ث) مالیات بر مصرف نهایتاً به وسیله مصرف‌کننده نهایی پرداخت می‌شود، اما وظیفه قانونی پرداخت آن به عهده تولیدکنندگان و فروشندگان است.

۴۳۰- گزینه ۱ مالیات بر نویشدنی‌های انرژی‌زا و مالیات بر خرید یا مصرف قلیون ← مالیات بر مصرف

عوارض نوسازی ← عوارض خدماتی شهرداری

مالیات بر ارث ← مالیات بر دارایی

۴۱۱- گزینه ۴ چیزی که از بنگاه‌ها به سمت بازار عوامل تولیدی می‌رود، پرداخت‌های عوامل تولید نام دارد و بنگاه‌ها به دولت مالیات می‌دهند.

۴۱۲- گزینه ۱ الف صحیح است. **ب)** صحیح است.

پ) غلط است. دولت با تعریف و اجرای حقوق مالکیت، امنیت خرید و فروش و مبادلات را بهبود می‌بخشد. دولت اجازه نمی‌دهد تا زمانی که فروشنده اثبات نکند که مالک واقعی چیزی است، آن را بفروشد.

ت) غلط است. در بازار محصولات، دولت کالاها و خدمات را خریداری و مبالغی را تحت عنوان قیمت آن کالاها و خدمات پرداخت می‌کند. در بازار عوامل تولیدی دولت منابع و عوامل تولید را از خانوارها خریداری و مبالغی را تحت عنوان اجاره، مزد یا سود به خانوارها پرداخت می‌کند.

ث) غلط است. تعریف کالای عمومی: به کالا و خدماتی گفته می‌شود که توسط افراد زیادی می‌تواند هم‌زمان استفاده شود و شما نمی‌توانید مردم را از استفاده آن محروم سازید.

۴۱۳- گزینه ۳ منابع مالی دولت معمولاً و در بیشتر موارد از سه محل تأمین می‌شود: ۱- مالیات‌ها ۲- فروش دارایی‌های ملی ۳- ایجاد بدهی (استقراض) ۴- هم می‌تواند درست باشد اما جامع نیست.

۴۱۴- گزینه ۱ منابع مالی دولت برای کالاها و خدمات گوناگونی که ارائه می‌دهد و مسئولیت‌های مختلفی که برعهده دارد و همچنین ارائه خدمات و کالاها می‌شود، معمولاً و در بیشتر موارد از سه محل تأمین می‌شود:

- ۱- مالیات‌ها (مالیات‌های مستقیم (مانند: مالیات بر دارایی و مالیات بر درآمد)، مالیات‌های غیرمستقیم (مانند عوارض گمرکی و خدماتی، مالیات بر مصرف و مالیات بر ارزش افزوده)
- ۲- فروش دارایی‌های ملی (تجدیدناپذیر) مانند نفت و گاز
- ۳- ایجاد بدهی (فروش اوراق مشارکت)

نکته: گزینه‌های ۲ و ۴ به دلیل خرید اوراق مشارکت، و گزینه ۳ به دلیل پرداخت یارانه نادرست هستند.

۴۱۵- گزینه ۲ الف مهم‌ترین نوع مالیات، مالیات بر درآمد مشاغل است. تعریف: مالیات بر درآمد شخص حقیقی از اشتغال به مشاغل تجاری، خدماتی و پزشکی به صورت کل فروش کالا و خدمات پس از کسر هزینه‌ها (سود) تعلق می‌گیرد. بنابراین در یک کارگاه تولیدی مبلغ قابل محاسبه برای پرداخت مالیات بر درآمد اشخاص، میزان سود این واحد تولیدی است.

ب) جمله صورت سؤال به کاهش نابرابری‌ها و فاصله‌های اقتصادی و اجتماعی اشاره دارد. **پ)** هدف اصلی از مالیات این است که درآمد دولت را تا حدی بالا ببرد که عملکرد دولت مؤثر واقع شود.

۴۱۶- گزینه ۳ فروش اوراق مشارکت برای طرح‌های عمرانی و سرمایه‌گذاری، صادرات و فروش دارایی‌های ملی و دریافت عوارض نوسازی همگی از ابزارهای تأمین منابع مالی دولت محسوب می‌شود.

پرداخت یارانه، خرید اوراق مشارکت و اضافه‌شدن معافیت‌های مالیاتی از راه‌های تأمین منابع مالی محسوب نمی‌شوند.

۴۱۷- گزینه ۱ یکی از دلایل مالیات‌ستانی دولت این است که باید برای تأمین سطحی از کالاها و خدمات عمومی برای همگان، از مردم مالیات بگیرد.

۴۱۸- گزینه ۲ اخذ مالیات سه هدف اصلی دارد. اولین و مهم‌ترین هدف مالیات، افزایش درآمد دولت است. دیگر این که مالیات می‌تواند فعالیت‌های نامناسب مانند کشیدن سیگار را کاهش و رفتارهای مطلوب مانند مصرف شیر را افزایش دهد و نیز به کاهش نابرابری‌های اقتصادی و اجتماعی کمک کند.

۴۱۹- گزینه ۴ توجه کنید که در صورت سؤال، مهم‌ترین هدف اخذ مالیات را خواسته که در واقع همان افزایش درآمد دولت است و اما ۴ مربوط به وظیفه کاهش فعالیت‌های نامناسب و تشویق به فعالیت‌های مطلوب است.

۴۲۰- گزینه ۱ الف اولین و مهم‌ترین هدف مالیات، افزایش درآمد دولت است.

ب) اساس و مبنای مالیات بر دارایی، ثروت مؤدی (پرداخت‌کننده مالیات) است.

پ) شما با گرفتن مجوزها اجازه می‌دهید که دولت به کار شما نظارت کند.

ت) دولت علاوه بر وظایف نظارتی، مسئول ارائه کالاها و خدمات عمومی هم هست.

۴۳۱- گزینه ۱ الف) انواع عوارض درج شده در قبض های شهرداری مالیات

تلفی می شود. شهرداری در مقابل خدماتی که ارائه می کند وجوهی مانند عوارض خودرو یا عوارض نوسازی و دفع پسماند دریافت می کند.

ب) حقوق و عوارض گمرکی در واقع مالیات هر کشور بر صادرات و واردات کالاهای مختلف است. واردات ۱۰ فروند هواپیما از روسیه

پ) مالیات بر خودرو در واقع مالیات بر دارایی است.

ت) مالیات بر مصرف، مالیاتی است که مصرف کنندگان کالاهای خاص در زمان خرید آن کالا (به همراه قیمت کالا) پرداخت می کنند؛ مالیات بر مصرف انواع بسیار زیادی دارد که بارزترین نمونه آن در ایران، مالیات بر مشروبات غیرالکلی ماشینی و مالیات بر دخانیات است.

۴۳۲- گزینه ۴ مالیات بر ارزش افزوده، نوعی مالیات بر فروش چندمرحله ای است که کالاها و خدمات واسطه ای را از پرداخت مالیات معاف می کند.

۴۳۳- گزینه ۴ مالیات بر ارزش افزوده با ایجاد شفافیت، فرار مالیاتی را کاهش می دهد و از مالیات ستانی مضاعف جلوگیری می کند، چراکه مالیات پرداخت شده تولیدکنندگان قبلی از مالیات بر فروش بعدی کسر می شود. به عبارت دیگر کالاها و خدمات واسطه ای از پرداخت مالیات معاف می شوند.

۴۳۴- گزینه ۱ الف) مالیات بر مصرف نهایتاً به وسیله مصرف کنندنده نهایی پرداخت می شود، اما وظیفه قانونی پرداخت آن، به عهده تولیدکنندگان و فروشنندگان است.

ب) در کشورهایی که سازوکار مالیات بر ارزش افزوده برقرار است، کسب و کارها، منبع مالیات را از فروش خودشان جمع آوری کرده و آن را از طریق خرید از دیگر کسب و کارها پرداخت می کنند.

پ) فرض کنید شرکت کسب و کاری را طراحی کرده اید و می خواهید عملاً وارد فعالیت شوید. گام اول آن است که مجوزهای لازم را برای فعالیت اقتصادی خود از دولت بگیرید. شما با گرفتن این مجوزها اجازه می دهید که دولت به کار شما نظارت کند.

۴۳۵- گزینه ۱ الف) در مالیات بر درآمد، درآمد افراد و شرکتها (و نه ثروت آن ها) مبنای فعالیت است.

ب) تعرفه ها و عوارض گمرکی، تابع سیاست های کلان بازرگانی و شرایط اقتصادی کشورها هستند.

پ) عوارض گمرکی، به جز این که یکی از راه های درآمدزایی دولت ها هستند، معمولاً برای حمایت از صنایع داخلی نیز به کار گرفته می شوند.

۴۳۶- گزینه ۲ الف) غلط است؛ در مالیات بر ارزش افزوده، مالیات پرداخت شده تولیدکنندگان قبلی از مالیات بر فروش بعدی کسر می شود؛ به عبارت دیگر کالا و خدمات واسطه ای از پرداخت مالیات معاف می شوند.

ب) غلط است؛ در مالیات بر درآمد، درآمد افراد و شرکتها (و نه ثروت آن ها) مبنای مالیات است. شاید بتوان گفت که مالیات بر درآمد اشخاص مهم ترین نوع مالیات است. پ) درست است. ث) غلط است؛ مالیات بر مصرف، نهایتاً توسط مصرف کننده نهایی پرداخت می شود، اما وظیفه قانونی پرداخت آن به عهده تولیدکنندگان و فروشنندگان است.

۴۳۷- گزینه ۲ الف) مهم ترین نوع مالیات بر دارایی، مالیات بر ارث

ب) اگرچه نهایتاً به وسیله مصرف کننده نهایی پرداخت می شود، اما وظیفه قانونی پرداخت آن به عهده تولیدکنندگان و فروشنندگان است؛ مالیات بر مصرف

پ) عوارض واردات؛ عوارض گمرکی

ت) مالیات بر مشروبات غیرالکلی ماشینی و دخانیات؛ از نمونه های مالیات بر مصرف در ایران

۴۳۸- گزینه ۳ الف) مالیات بر دارایی، مالیات بر مصرف، مالیات بر درآمد

ب) حضور دولت و عملکرد قوی آن سبب می شود افراد به حقوق یکدیگر تعرض نکنند. مجموعه گسترده ای از قوانین و مقرراتی که توسط دولت وضع و اجرا می شود، به منظور تسهیل و تشویق مبادلاتی است که به نفع خریداران و فروشنندگان است و از بروز شرایطی که به مبادلات آن ها آسیب می زند، جلوگیری می کند.

دولت با وضع قوانین و مقرراتی ویژه در زمینه های مختلف، می کوشد تا وجود اطلاعات و آگاهی های لازم را برای مبادله بین افراد تضمین کند.

۴۳۹- گزینه ۲ الف) مالیاتی که امیرعلی به خاطر مصرف نوشیدنی های گازدار

با خرید خود پرداخت می کند: غیرمستقیم
(هر موقع کلمه «مصرف» رو دیدی یعنی مالیات غیرمستقیمه.)

ب) خانم گوهری به واسطه فروش خانه خود از طرف دولت پرداخت کننده مالیات شناخته شده است: مستقیم (هر موقع پای فرید و فروش به «دارایی مثل فون و ماشین» وسط باشه، مالیات مستقیمه.)

ج) شرکت تابان به دلیل دریافت سود از حساب های سپرده خود مشمول مالیات شده است: مستقیم (پول (سپرده بانکی) هم یک نوع دارایی محسوب می شه، پس مالیات مستقیمه.)

د) فرزندان آقای رحیمی، بعد از فروش خانه پدر مرحومشان به دولت مالیات پرداخت کردند: مستقیم (ارث) هم به نوع دارایی محسوب می شه، پس اینم مالیات مستقیمه.)

ه) سمیرا برای سفرش به ترکیه به دولت عوارض پرداخت کرد: غیرمستقیم (هر شکل از عوارض، مالیات غیرمستقیم محسوب می شن، مثل عوارض خروج از کشور)

۴۴۰- گزینه ۴ الف) در سطوح قیمت بالاتر از قیمت تعادلی، مصرف کنندگان

به دلیل قیمت بالا، مایل به خرید تعداد واحد کمتری از کالا هستند. در این حالت در بازار این کالا، مازاد عرضه یا کمبود تقاضا وجود دارد، زیرا گروهی از تولیدکنندگان برای محصولات خود خریدار پیدا نمی کنند. در این حالت به دلیل گران بودن کالا، تولیدکنندگان که به دنبال کسب سود بیشتری هستند، به تولید بیشتر می پردازند، در حالی که مصرف کنندگان به خرید و مصرف این کالای گران تمایل نشان نمی دهند. حال اگر دولت جهت بهبود عملکرد بازار بخواهد از ابزار مالیات استفاده کند، از کاهش نرخ مالیات غیرمستقیم (مانند مالیات بر مصرف یا مالیات بر ارزش افزوده) با هدف حمایت از مصرف کننده (به دلیل بالا بودن قیمت کالاها) استفاده خواهد کرد.

در نتیجه با کاهش نرخ مالیات، قیمت پایین خواهد آمد. در این حالت از یک سو، مصرف کنندگان با پایین آمدن قیمت، مقدار خرید خود را افزایش می دهند و از سوی دیگر، تولیدکنندگان از مقدار تولید خود می کاهند. این کاهش قیمت تا رسیدن به سطح قیمت تعادلی و از بین رفتن فاصله بین عرضه و تقاضا ادامه می یابد. مسیر مربوط به مالیات مصرف کننده در نمودار، مسیر شماره ۲ است.

ب) مسیر شماره ۴ درآمد بنگاه ها از بازار محصولات و مسیر شماره ۵ «پرداخت مالیات بر درآمد از سوی بنگاه ها به سمت دولت» است. به صورت منطقی با افزایش درآمد بنگاه ها از بازار محصولات (مسیر شماره ۴)، میزان مالیات بر درآمد پرداختی از سوی بنگاه ها به سمت دولت (مسیر شماره ۵) نیز افزایش می یابد. (وقتی یک شرکت درآمدش بیشتر بشه، مالیات بیشتری هم باید بپردازد، حالا شاید نرخ رشدشون یکی نباشه، اما مطمئناً هر دو با هم افزایش پیدا می کنن.)

پ) مسیر شماره ۶ - دولت به خانوارها و بنگاه های مالیاتی تحت عنوان یارانه و یا کالا و خدماتی تحت عنوان سبد حمایتی (پرداخت های انتقالی) می پردازد. مسیر شماره ۳ نشان دهنده کالا و خدمات پرداختی دولت به خانوارها و مسیر شماره ۶ نشان دهنده کالا و خدمات پرداختی دولت به بنگاه ها است.

۴۴۱- گزینه ۳ الف) در وضعیت کمبود تقاضا دولت به دنبال کاهش مصرف نیست

و سعی می کند میزان تقاضا را افزایش دهد. (رد ۲ و ۴)
مالیات مستقیم باعث می شود درآمد و دارایی افراد کم شود و همین عامل باعث کمبود تقاضا شود (با کاهش درآمد، تقاضا کاهش پیدا می کند). از طرفی در وضعیت کمبود تقاضا، دولت به دنبال کسب درآمد برای خود نیست (رد ۱). در حالت کمبود تقاضا دولت باید از مصرف کننده حمایت کند و می تواند از طریق مالیات غیرمستقیم از جمله کاهش نرخ های مالیات بر مصرف و مالیات بر ارزش افزوده اقدام کند و به این ترتیب قیمت نهایی محصول کمتر شود و در نهایت مصرف و میزان تقاضا افزایش یابد.

۴۴۲- گزینه ۴ الف) مالیات بر ارزش افزوده از مالیات ستانی مضاعف جلوگیری

می کند، چرا که مالیات پرداخت شده تولیدکنندگان قبلی از مالیات بر فروش بعدی کسر می شود.

حقوق و عوارض گمرکی علاوه بر این که یکی از راه های درآمدزایی دولت ها هستند، معمولاً برای حمایت از صنایع داخلی نیز به کار گرفته می شوند.

مالیات بر درآمد اشخاص مهم ترین نوع مالیات است.

اساس و مبنای مالیات بر دارایی ثروت مؤدی است.

$$\left(\begin{array}{c} \text{مالیات بر} \\ \text{مصرف} \end{array} \right) + \left(\begin{array}{c} \text{مالیات بر} \\ \text{ارزش افزوده} \end{array} \right) + \left(\begin{array}{c} \text{حقوق و عوارض} \\ \text{گمرکی} \end{array} \right) = \left(\begin{array}{c} \text{مالیات} \\ \text{غیرمستقیم} \end{array} \right)$$

۹۱۸ میلیارد تومان = ۳۶۰ میلیارد تومان + ۴۸۰ میلیارد تومان + ۷۸ میلیارد تومان

ت) یکی از انواع مالیات‌های غیرمستقیم، عوارض گمرکی است. حقوق و عوارض گمرکی در واقع مالیات هر کشور بر صادرات و واردات کالاهاست که با نام «تعرفه‌های گمرکی» نیز شناخته می‌شود. این نوع از مالیات‌ها، تابع سیاست‌های کلان بازرگانی و شرایط اقتصادی کشورها هستند و به‌جز این‌که یکی از راه‌های درآمدزایی دولت‌ها هستند، معمولاً برای حمایت از صنایع داخلی نیز به کار گرفته می‌شوند.

۴۴۷- گزینه «۲» الف) برای به دست آوردن مالیات مستقیم، تنها کافی است میزان مالیات بر درآمد را با میزان مالیات بر دارایی جمع کنیم: (هواسه باشد، مالیات بر درآمد اشخاص، جزوی از مالیات بر درآمد و مالیات بر ارزش افزوده از مالیات بر دارایی که به صورت کامل در مالیات بر درآمد و در مالیات بر دارایی حساب شده‌اند و نباید او را و تو محاسبه‌اتمون لحاظ کنیم).

$$\text{میلیون تومان } ۵۲/۵ = \frac{۱}{۴} \times ۲۱۰ = \frac{۱}{۴} \times ۲۱۰ = \frac{۱}{۴} \times ۲۱۰ = ۵۲/۵$$

$$\text{مالیات بر درآمد} + \text{مالیات بر دارایی} = \text{مالیات مستقیم}$$

$$\text{میلیون تومان } ۱۲۷/۵ = ۷۵ + ۵۲/۵$$

$$\text{مالیات بر ارزش افزوده } ۱/۵ \times = \text{عوارض گمرکی و خدماتی}$$

$$\text{میلیون تومان } ۳۶ = ۱/۵ \times ۲۴$$

$$\left(\begin{array}{c} \text{مالیات بر} \\ \text{ارزش افزوده} \end{array} \right) + \left(\begin{array}{c} \text{مالیات بر مصرف} \end{array} \right) + \left(\begin{array}{c} \text{عوارض گمرکی} \\ \text{و خدماتی} \end{array} \right) = \left(\begin{array}{c} \text{مالیات} \\ \text{غیرمستقیم} \end{array} \right)$$

$$\text{میلیون تومان } ۲۷۰ = ۲۴ + ۲۱۰ + ۳۶ = \text{مالیات غیرمستقیم}$$

ب) مهم‌ترین نوع مالیات = مالیات بر درآمد اشخاص

$$\text{میلیون تومان } ۲۵ = \frac{۱}{۳} \times ۷۵ = \frac{۱}{۳} \times ۷۵ = \frac{۱}{۳} \times ۷۵ = ۲۵$$

$$\text{میلیون تومان } ۵ = \frac{۲۰}{۱۰۰} \times ۲۵ = \frac{۲۰}{۱۰۰} \times ۲۵ = \frac{۲۰}{۱۰۰} \times ۲۵ = ۵$$

پ) مهم‌ترین نوع مالیات بر دارایی = مالیات بر ارث = ۲۵ میلیون تومان

۴۴۸- گزینه «۳» الف) لازم نیست موارد ۳، ۱ و ۵ رو حساب کنیم چون ارزش

مالیات بر مصرف سیگار در بطن مالیات بر مصرف، ارزش مالیات بر درآمد اشخاص در بطن مالیات بر درآمد و ارزش عوارض خودرو در بطن عوارض گمرکی و خدماتی محاسبه شده‌اند و محاسبه مجدد آن‌ها محاسبات مضاعف است و باعث می‌شود دچار خطای محاسبه شویم.

$$\text{میلیارد تومان } ۷۴۰ = ۲۴۰۰ + ۵۰۰۰$$

مالیات غیرمستقیم:

$$\left(\begin{array}{c} \text{عوارض گمرکی} \\ \text{و خدماتی} \end{array} \right) + \left(\begin{array}{c} \text{مالیات بر} \\ \text{ارزش افزوده} \end{array} \right) + \left(\begin{array}{c} \text{مالیات بر مصرف} \end{array} \right) = \left(\begin{array}{c} \text{مالیات} \\ \text{غیرمستقیم} \end{array} \right)$$

$$\text{میلیارد تومان } ۲۳۰۰ = ۶۰۰ + ۱۲۰۰ + ۵۰۰$$

ب) مهم‌ترین نوع مالیات همان مالیات بر درآمد اشخاص است که میزان آن برابر با ۲۵۰ میلیارد تومان است.

۴۴۹- گزینه «۲» الف) مجموع میزان مالیات مستقیم پرداختی:

$$\text{مالیات بر درآمد} + \text{مالیات بر دارایی} = \text{مالیات مستقیم}$$

$$\text{میلیون تومان } ۲۸۸ = ۲۴۰ + \left(\frac{۱}{۵} \times ۲۴۰ \right) = ۲۴۰ + \left(\frac{۱}{۵} \times ۲۴۰ \right) = ۲۴۰ + \left(\frac{۱}{۵} \times ۲۴۰ \right) = ۲۸۸$$

ب) مجموع میزان مالیات غیرمستقیم پرداختی:

$$\left(\begin{array}{c} \text{مالیات بر} \\ \text{ارزش افزوده} \end{array} \right) + \left(\begin{array}{c} \text{مالیات بر} \\ \text{مصرف} \end{array} \right) + \left(\begin{array}{c} \text{مالیات} \\ \text{غیرمستقیم} \end{array} \right) = \left(\begin{array}{c} \text{مالیات} \\ \text{غیرمستقیم} \end{array} \right)$$

$$\text{میلیون تومان } ۲۳۰ = ۱۵ + ۳۵ + ۱۸۰ = \text{مالیات غیرمستقیم}$$

۴۵۰- گزینه «۴» الف) انواع مالیات مستقیم: مالیات بر دارایی و مالیات بر درآمد

$$\text{میلیون تومان } ۱۱۰ = \frac{۱}{۳} \times ۳۳۰ = \frac{۱}{۳} \times ۳۳۰ = \frac{۱}{۳} \times ۳۳۰ = ۱۱۰$$

$$\left(\begin{array}{c} \text{مالیات بر دارایی} \\ \text{مستقیم} \end{array} \right) + \left(\begin{array}{c} \text{مالیات بر درآمد} \\ \text{مستقیم} \end{array} \right) = \left(\begin{array}{c} \text{مجموع میزان مالیات} \\ \text{مستقیم} \end{array} \right)$$

$$\text{میلیون تومان } ۴۴۰ = ۳۳۰ + ۱۱۰$$

۴۴۳- گزینه «۴» الف) حقوق و عوارض گمرکی (تعرفه‌های گمرکی) علاوه بر این‌که

یکی از راه‌های درآمدزایی دولت‌ها هستند، معمولاً برای حمایت از صنایع داخلی نیز به کار گرفته می‌شوند.

ب) مالیات بر درآمد اشخاص مهم‌ترین نوع مالیات است.

ب) مالیات بر ارزش افزوده از مالیات‌ستانی مضاعف جلوگیری می‌کند؛ چرا که مالیات پرداخت‌شده تولیدکنندگان قبلی از مالیات بر فروش بعدی کسر می‌شود.

۴۴۴- گزینه «۳» الف) هزینه‌های تولید $4 \times =$ درآمد کارگاه

$$X = \text{هزینه‌های تولید}$$

$$\text{میلیون تومان } ۲۴ = \text{سود}$$

$$\text{هزینه‌های تولید} - \text{درآمد} = \text{سود}$$

$$\text{هزینه‌های تولید} - (4 \times) = \text{سود} \Rightarrow$$

$$24 = 4X - X \Rightarrow 24 = 3X$$

$$\Rightarrow X = \frac{24}{3} = 8 = \text{میلیون تومان}$$

ب) میلیون تومان $32 = 4 \times 8 =$ هزینه‌های تولید $4 \times =$ درآمد کارگاه

پ) طراح به این قسمت از کتاب که در قسمت بیشتر بدانیم آمده است توجه کرده است و در نتیجه مبلغ مورد نظر برای پرداخت مالیات، سود (۲۴ میلیون تومان) است.

نوع مالیات	تعریف	مقدار مالیات (برای سال ۱۳۹۵)
مالیات بر درآمد مشاغل	درآمد شخص حقیقی از اشتغال به مشاغل تجاری، خدماتی و پزشکی به صورت کل فروش کالا و خدمات پس از کسر هزینه‌ها	مبنای مالیات اظهارنامه‌ای است که باید پر کنند و تا قبل از تیرماه سال بعد به اداره امور مالیاتی محل کار خود تسلیم نمایند.

۴۴۵- گزینه «۲» الف)

$$۱۵ \times \frac{۳}{۴} = \text{مالیات بر مصرف (مالیات بر نمک)} \times \frac{۳}{۴} = \text{مالیات بر درآمد}$$

$$\text{میلیون تومان } ۱۱۲/۵ =$$

$$\text{مالیات بر درآمد} + \text{مالیات بر دارایی} = \text{مالیات مستقیم}$$

$$\text{میلیون تومان } ۱۹۷/۵ = ۱۱۲/۵ + ۸۵ =$$

$$\left(\begin{array}{c} \text{مالیات بر} \\ \text{ارزش افزوده} \end{array} \right) + \left(\begin{array}{c} \text{مالیات بر مصرف} \end{array} \right) + \left(\begin{array}{c} \text{عوارض گمرکی} \\ \text{و خدماتی} \end{array} \right) = \left(\begin{array}{c} \text{مالیات} \\ \text{غیرمستقیم} \end{array} \right)$$

$$\text{میلیون تومان } ۲۲۷ = ۴۵ + ۱۵۰ + ۳۲ = \text{مالیات غیرمستقیم}$$

ب) مهم‌ترین نوع مالیات: مالیات بر درآمد اشخاص

$$\text{عوارض گمرکی و خدماتی} \times \frac{۲}{۳} = \text{مالیات بر درآمد اشخاص}$$

$$\text{میلیون تومان } ۳۰ = \frac{۲}{۳} \times ۴۵ =$$

$$\text{میلیون تومان } ۳۴ = \frac{۲}{۵} \times ۸۵ = \frac{۲}{۵} \times ۸۵ = \frac{۲}{۵} \times ۸۵ = ۳۴$$

مهم‌ترین نوع مالیات بر دارایی = مالیات بر ارث = ۳۴ میلیون تومان

۴۴۶- گزینه «۱» الف) برای به دست آوردن مالیات مستقیم، تنها کافی است

میزان مالیات بر درآمد را با میزان مالیات بر دارایی جمع کنیم: (هواسه باشد، مالیات بر درآمد اشخاص، جزوی از مالیات بر درآمد و تو مالیات بر درآمد به صورت کامل حساب شده).

$$\text{مالیات بر دارایی} + \text{مالیات بر درآمد} = \text{مالیات مستقیم}$$

$$۸۸۷ \text{ میلیارد تومان} = ۲۹۷ \text{ میلیارد تومان} + ۵۹۰ \text{ میلیارد تومان}$$

ب) مهم‌ترین شکل مالیات، مالیات بر درآمد اشخاص است. $۳۲۹ =$ میلیارد تومان

پ) برای به دست آوردن مالیات غیرمستقیم، باید میزان حقوق و عوارض گمرکی، مالیات بر ارزش افزوده و مالیات بر مصرف را با هم جمع کنیم. (هواسه باشد، عوارض سالیانه شهرداری جزء حقوق و عوارض گمرکی محسوب می‌شود، از طرفی مالیات بر فروش سیگار هم جزوی از مالیات بر مصرف محسوب می‌شود و تو مالیات بر مصرف به صورت کامل حساب شده). اول بریم مالیات بر مصرف رو به دست بیاریم:

$$\text{میلیارد تومان } ۳۶۰ = \frac{۳}{۴} \times ۴۸۰ = \frac{۳}{۴} \times ۴۸۰ = \frac{۳}{۴} \times ۴۸۰ = ۳۶۰$$